اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۲۹ شهریور ۱۴۰۱
• ۲۳ صفر ۱۴۴۴
• ۲۰ سپتامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۴۷۳ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۵۵ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

«بیمه قراردادهای تجاری» جایگزین LC می‌شود

در روزهای گذشته، رئیس سازمان توسعه تجارت ایران در پی سفر رئیس‌جمهوری به ازبکستان برای شرکت در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای، درباره برنامه‌های موجود برای تسهیل مراودات و مبادلات تجاری بین ایران و اعضای سازمان همکاری شانگهای، به موارد متعدد و مهمی اشاره کرد. یکی از این اهداف و برنامه‌ها، جایگزینی «بیمه قراردادهای تجاری» به‌جای «اعتبار اسناد بانکی» در روابط تجاری با کشورهای عضو این سازمان است. این موضوع به شیوه‌های مختلف تعبیر شده و به‌نظر می‌رسد، مبهم بودن سازکار و فرآیند جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری برای بازرگانان، یکی از علت‌های تعدد نظرات نسبت به هدف یادشده است. از سویی، برخی فعالان تجاری معتقدند این راهکار می‌تواند منجر به تسهیل تجارت ایران با جهان به‌ویژه کشورهای عضو اتحادیه‌های اقتصادی بین‌المللی شود که در ادامه، مزایا و دستاوردهای مثبت بی‌شماری را برای کشور به‌همراه دارد.

۸

در ارزیابی تحولات بازار مسکن در نیمه دوم سال نمایان شد

سکته در بازار مسکن

رشد ماهانه نرخ مسکن شهر تهران براساس اعلام بانک مرکزی از ۵.۸ درصد در تیر به ۲.۵ درصد در مرداد رسیده و معاملات ۲۴ درصد کاهش پیدا کرده است. این آمار از کاهش ۳.۳ درصدی رشد نرخ حکایت دارد که می‌تواند نشانه‌ای از ورود تدریجی بازار مسکن به رکود باشد. در همین حال سرعت رشد نرخ مسکن شهر تهران در مرداد با افت محسوسی مواجه شده و به کمتر از نصف ماه قبل رسیده است. نمایه دیگر از افت بازار مسکن به تعداد معاملات مربوط می‌شود. مرداد امسال، ۷۸۵۲ فقره خرید و فروش مسکن در شهر تهران انجام شد که از کاهش ۲۴ درصدی در مقایسه با تیر حکایت دارد. در تیر نیز معاملات در مقایسه با خرداد ۲۶ درصد کاهش یافته بود و در واقع خرید و فروش ملک در شهر تهران نسبت به ۲ ماه قبل نصف شده که به گفته کارشناسان این روند در سایر شهرهای کشور نمایان است. طبق بررسی‌ها، حجم مراجعه برای خرید مسکن به‌شدت کاهش یافته و رشد نرخ‌های پیشنهادی کم‌وبیش متوقف شده است. به این ترتیب مشاوران املاک از ادامه رکود بازار مسکن در شهریور خبر داده و معتقدند این روند در نیمه دوم سال ادامه خواهد داشت.

۱۶و۱۰

بررسی صمت از وضعیت مدیریت پسماندهای شهری

شهر بوی زباله می‌دهد

۱۵

سرمقاله

تعارض منافع، تنظیم‌گری و شفافیت در حوزه انرژی ۲

یادداشت‌های امروز

جمع‌آوری قطعات قاچاق از بازار ۴

بازگشت درآمدهای صادراتی با تقویت بیمه‌های تجاری ۸

شرط صادرات شیر خشک به کشورهای همسایه ۹

سیاست‌گذاری غلط گلوگاه صنعت فولاد ۱۲

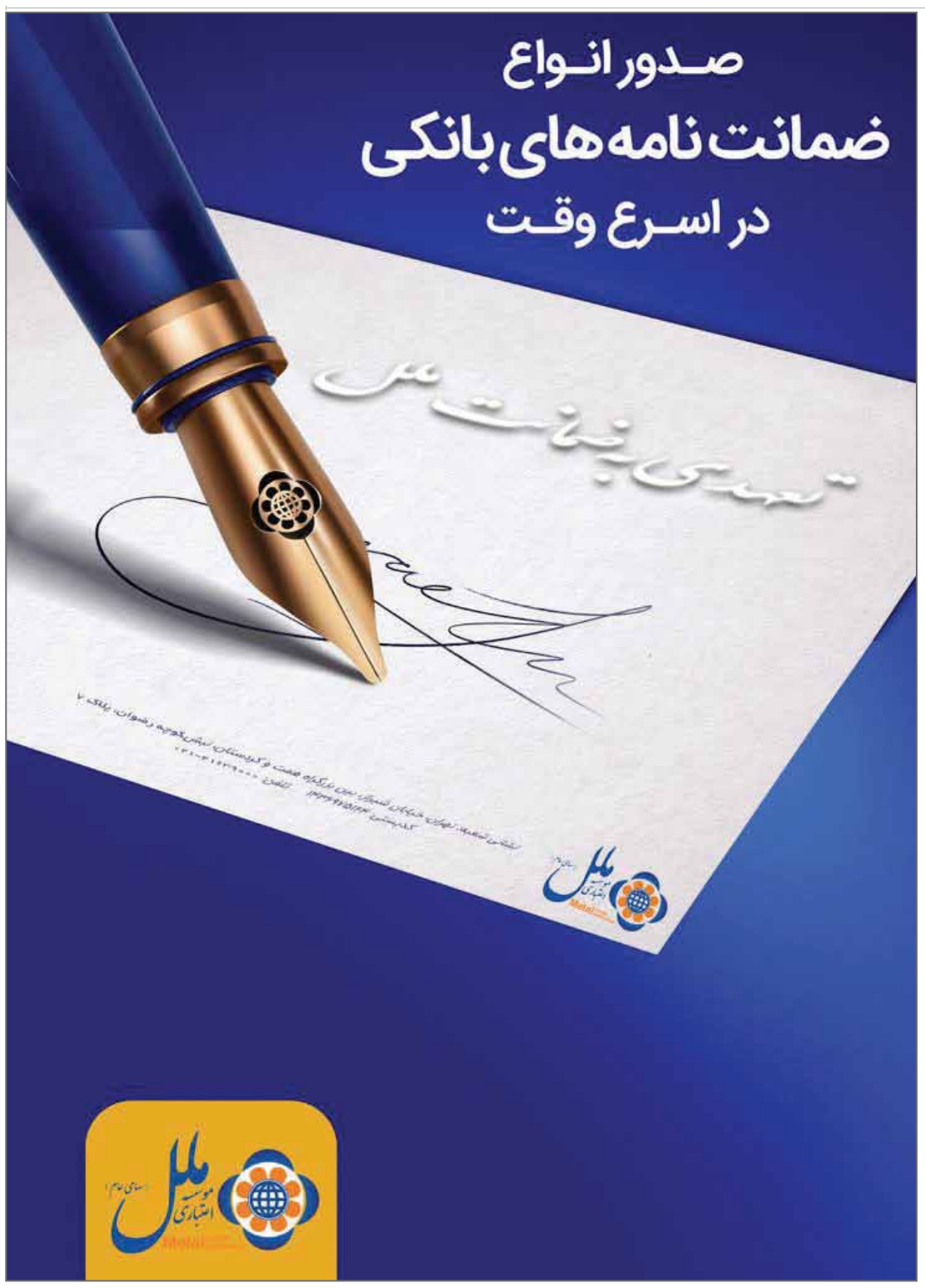
گفت‌وگو

چشم‌چینی‌ها به ماه دوخته شده است ۶

گزارش‌های روز

غذای کودکان در دام قوانین ۹

ورشکستگی در کمین است ۱۴

سرمقاله

تعارض منافع، تنظیم‌گری و شفافیت در حوزه انرژی

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

شناخت تعارض منافع مهم‌ترین ریشه جلوگیری از وقایع ناموزون در فرآیند فساد در جامعه است، چراکه تعارض منافع در بخش‌های عمومی و تخصصی آثاری دارد که می‌تواند منتهی به کشف واقعیت‌ها شود و در تداوم آن شاخص‌های «مدیریت تعارض» برای ذی‌نفعان تعریف شود. اندیشکده شفافیت برای ایران بررسی‌های جامعی را انجام داده و نتایج حاصل از مطالعات خود را تحت عنوان مفاهیم پایه‌ای تعارض منافع و پیامدهای آن ارائه کرده است. در این مطالعات مشخص می‌شود در هر فرآیند اقتصادی، ضرورت افزایش نظارت و بازرسی، شناسایی متخلفان و مبارزه با فساد مطرح بوده که در بین متفکران جامعه و نخبگان اقتصادی موردبحث و تبادل نظر بسیاری قرار گرفته است.

در این زمینه می‌توان گفت وجه اشتراک عموم مردم، مسئولان و برخی نخبگان در مبارزه با فساد نگرش پساواقعه‌ای و سخت است. سیاست‌های پیشگیرانه یا سخت در این زمینه سیاست‌هایی هستند که بعد از وقوع فساد، به‌دنبال کشف و مجازات متخلفان‌اند. محل تمرکز این سیاست‌ها، قوه قضاییه، نیروهای اطلاعاتی و امنیتی و پلیس ویژه کشف مفاسد اقتصادی است. گرچه نمی‌توان لزوم طراحی و پیاده‌سازی سیاست‌های پیشگیرانه سخت در مبارزه با فساد را نادیده گرفت؛ اما در دهه‌های اخیر، کارآمدی این سیاست‌ها محل تردید قرار گرفته است. تجربه کشورهای موفق در زمینه تعارض منافع نشان می‌دهد سیاست‌های نرم یا پیشگیرانه برای ممانعت از وقوع ناهنجاری‌های اقتصادی، کم‌هزینه‌تر و کارآمدتر است. برای مثال در اواخر دهه ۱۹۹۰، کره جنوبی سیاست‌های جدیدی برای مبارزه با فساد در کشور تنظیم کرد. حرکت از سیاست‌های سخت و پیشگیرانه برای مبارزه با فساد به سمت سیاست‌های نرم و بازدارنده، نقطه عطفی در سیاست‌های تعارض منافع در کره جنوبی به‌حساب می‌آید. مدیریت تعارض منافع از جمله سیاست‌های نرم و پیشینی برای جلوگیری از وقوع فساد است. با تنظیم مقررات و خط‌مشی‌هایی برای از بین بردن یا حداقل کاهش مخاطرات موقعیت‌های تعارض منافع، می‌توان تا حد زیادی از بروز فساد و ناکارآمدی ناشی از آن جلوگیری کرد. گرچه خدمتگزاری در راستای منافع عمومی یکی از ماموریت‌های اصلی حکومت‌ها و نهادهای عمومی است و مردم نیز انتظار دارند این نهادها وظایف خود را درست و منصفانه و بدون جانبداری انجام دهند، اما از حاکمیت انتظار می‌رود با ترتیب سیاست‌های مدیریت تعارض منافع این اطمینان را به مردم بدهد که مقامات دولتی اجازه دخالت منافع شخصی خود در تصمیم‌گیری‌ها و حوزه مدیریتی‌شان را ندارند و اعتماد مردم به حکومت را همواره قوی نگاه خواهند داشت. در اینجا لازم به یادآوری است که در دهه‌های اخیر، مفهوم تعارض منافع در ادبیات حکمرانی به‌ویژه در حوزه مبارزه با فساد و سوءاستفاده‌های فردی و گروهی به‌طور گسترده مورد استفاده قرار گرفته است. این مفهوم بر این پیش‌فرض استوار است که گرچه کنترل درونی ناشی از وجدان، ارزش‌های اجتماعی، باورهای مذهبی، ترحم یا ترس می‌توانند مانع از ارتکاب به خلاف شوند، اما برای پیشگیری از وقوع هر گونه فساد، کنترل‌های درونی کافی نیست و نیازمند آرایش‌های نهادی است که ناظر بر موقعیت‌های پیش از وقوع فساد باشد و از وقوع آن جلوگیری کند؛ از این رو هدف از مدیریت تعارض منافع، شناسایی تمامی منافع دخیل در موقعیت‌های مختلف و جلوگیری از تبدیل شدن آنها به فساد است. علاوه بر اهداف و ضرورت سیاست‌گذاری برای مدیریت تعارض منافع، لازم است سیاست‌گذاری موثر برای مدیریت تعارض منافع به‌ویژه در حوزه مورد بحث ما یعنی حوزه انرژی در بخش‌های بالادستی، میان‌دستی و پایین‌دستی در مقایسه با الگوهای جهانی قرار گرفته؛ به‌طریقی که برای ایجاد یک سیاست موثر و کامل در زمینه تعارض منافع باید نکات بسیاری را مد نظر داشت. درک این نکته که حتی یک موقعیت تعارض منافع حل یا مدیریت نشده می‌تواند منجر به سوء استفاده از جایگاه حاکمیتی شود و در نتیجه اعتماد مردم را خدشه‌دار کند، پیش از وضع هرگونه سیاستی برای سیاست‌گذاران امری ضروری است. به‌طور کلی برای اجرای سیاست‌های تعارض منافع باید اطمینان حاصل کرد که سیاست‌ها قابلیت اجرایی دارند و می‌توانند به‌درستی اثرگذار باشند. در این زمینه گروهی از نخبگان و کارشناسان معتقدند گرچه قرار گرفتن در برخی از موقعیت‌های تعارض منافع در عمل اجتناب‌ناپذیر است، اما سازمان‌های دولتی مسئول تعریف کردن موقعیت‌ها و فعالیت‌های مشخص و مغایر با نقش یا وظایف دولتی آنها هستند، زیرا اگر یک تعارض حل‌نشده باقی بماند، ممکن است اطمینان عمومی نسبت به سلامت اداری، عدم تبعیض و بی‌طرفی کارمند دولت آسیب ببیند.

ضمنا برای گروه‌هایی که در حوزه‌های پرمخاطره نظیر صنایع پالایشی، پتروپالایشگاهی، نیروگاهی و امثالهم مشغول کار هستند، باید مصادیق جزئی‌تری از رفتارها و روابط غیرقابل‌قبول ارائه شود. این حوزه‌ها شامل نقاط تعامل بخش خصوصی و دولتی، حوزه تدارکات، بازرسی و تنظیم‌گری دولت و فرآیندهای عقد قراردادهای دولتی می‌شود. همچنین باید توجه خاصی به حوزه‌هایی داشت که در معرض نظارت شدید عموم یا رسانه‌ها هستند. در این زمینه پیش‌فرض‌های خطا در سیاست‌گذاری مدیریت تعارض منافع وجود دارد؛ بنابراین لازم است پیش از وضع یا تدوین هرگونه سیاست در این زمینه بدانیم هدف از یک سیاست موثر برای مدیریت تعارض منافع، صرفا سلب تمامی منافع شخصی یک کارگزار حکومتی نیست. گرچه انجام چنین چیزی نیز غیرممکن است، اما هدف اصلی حفظ سلامت اداری و جلوگیری از سلب اعتماد مردم نسبت به حاکمیت است.

رشد خلق پول ۵۷ درصد کاهش یافت

وزارت اقتصاد اعلام کرد: کاهش رشد خلق پول توسط بانک‌ها یکی از آثار اعمال سیاست‌های بانک مرکزی برای مهار نقدینگی است. رشد مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها از ۱۹ درصد در ۵ ماه نخست سال گذشته به ۸.۲ درصد در ۵ ماه نخست سال ۱۴۰۱ کاهش یافت که افت ۵۷ درصدی را نشان می‌دهد.

به گزارش وزارت امور اقتصادی و دارایی، کنترل ترازنامه بانک‌ها یکی از ابزارهای بانک مرکزی برای مهار نقدینگی است و بانک مرکزی از نیمه دوم سال گذشته اجرای این سیاست را در دستور کار خود قرار داد. بعد از اجرای این سیاست، شدت رشد ترازنامه بانک‌ها کاهش قابل توجهی داشته و دیگر بانک‌ها نمی‌توانند بدون قید و حدود، سمت راست دارایی خود را که شامل تسهیلات اعطایی، سرمایه‌گذاری در سهام، خرید دارایی ثابت و مواردی از این دست می‌شود افزایش دهند.

بانک مرکزی در بخشنامه ابلاغی که سال گذشته آن را در دستور کار خود قرار داده بود، رشد ترازنامه را در هر ماه ۲ درصد و برای بانک‌های تخصصی ۲.۵ درصد تعیین کرده بود، اما از اوایل مرداد ضوابط جدیدی ابلاغ شد که براساس آن دامنه رشد ترازنامه بانک‌ها بین ۱.۳۳ درصد تا ۲.۵ درصد در هر ماه خواهد بود؛ ضمن اینکه دو بانک قرض‌الحسنه هم ماهانه تا ۴.۵ درصد می‌توانند رشد ترازنامه داشته باشند. ضوابط جدید از مرداد ابلاغ شد و قطعا آنچه که تا مرداد امسال به‌دست آمده حاصل ضوابطی است که از سال گذشته پیگیری شده است.

رئیس جمهوری:

دیداری با مقامات امریکایی نخواهم داشت

رئیس‌جمهوری حضور در مجمع عمومی سازمان ملل را فرصتی برای بیان دیدگاه‌ها و مواضع جمهوری اسلامی ایران دانست و تاکید کرد: در این سفر پنج‌روزه هیچ دیدار و ملاقاتی با مقامات امریکایی انجام نخواهد شد.

به گزارش ایرنا، ابراهیم رئیسی قبل از عزیمت به نیویورک در پاویون فرودگاه مهرآباد در جمع خبرنگاران با عرض تسلیت ایام اربعین حسینی، افزود: این سفر به دعوت دبیرکل سازمان ملل برای حضور در هفتادوهفتمین مجمع عمومی سازمان ملل انجام می‌شود و فرصتی برای بیان دیدگاه‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران است.

رئیس‌جمهوری با تاکید بر اینکه نظرات جمهوری اسلامی و دیدگاه‌های منطقه قابل‌تبیین است که باید از این فرصت‌ها برای تبیین آن استفاده کرد، اظهار کرد: این سفر فرصتی برای بیان مسائلی است که گاهی شنیده نمی‌شود، زیرا فضای رسانه‌ای جهان تحت تسلط قدرت‌های بزرگ است.

رئیسی خاطرنشان کرد: در حاشیه این نشست تا جایی که فرصت و زمینه فراهم باشد، دیدارهای دوجانبه با مقامات عالی کشورهای مختلف خواهیم داشت.

وی با بیان اینکه در دیدارهای حاشیه‌ای این اجلاس نیز مواضع جمهوری اسلامی ایران را بیان خواهد کرد، تاکید کرد: هیچ زمینه‌ای برای مذاکره یا ملاقات با امریکایی‌ها برنامه‌ریزی نشده و هیچ دیداری با آنها نداریم.

رئیس‌جمهوری ابراز امیدواری کرد این سفر بتواند آنچه از داشته‌های بزرگ ملت ایران است را نمایندگی کند و نماد اعتماد مردم باشد و آثاری برای کشور و نظام و ملت‌های مسلمان و مستضعفان عالم به همراه داشته باشد.

■ توافق بدون تضمین بی‌معنی است

سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در آستانه شرکت در هفتادوهفتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل اظهار کرد: به‌دلیل پیمان‌شکنی امریکایی‌ها، توافق بدون تضمین برای ما بی‌معنی است.

رئیس‌جمهوری ایران همچنین در گفت‌وگو با برنامه ۶۰ دقیقه شبکه سی‌بی‌اس که یکشنبه شب به وقت محلی از این شبکه امریکایی پخش شد، گفت: برای دستیابی به توافق خوب و منصفانه جدی هستیم، اما باید تضمینی وجود داشته باشد که امریکا نتواند از این توافق خارج شود.

رئیس دولت سیزدهم اضافه کرد: امریکایی‌ها پیمان‌شکنی کردند. وقتی شما به تعهدتان وفادار نباشید توافق بی‌معنی است. ما نمی‌توانیم به امریکا اعتماد کنیم، چراکه قبلا آن را تجربه کردیم. اگر تضمینی وجود نداشته باشد هیچ اعتمادی نخواهیم داشت.

رئیسی در پاسخ به سوالی درباره استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای تاکید کرد: انرژی هسته‌ای را برای درمان، کشاورزی، نفت و گاز می‌خواهیم. جمهوری اسلامی ایران بارها اعلام کرده که بمب اتمی در دکترین دفاعی ما هیچ جایگاهی ندارد.

رئیس‌جمهوری افزود: به امریکایی‌ها گفتیم که می‌توانیم با آنها جدا از مذاکرات هسته‌ای گفت‌وگو کنیم. این می‌تواند یک موضوع انسان‌دوستانه باشد و قابل مذاکره است.

رئیسی در پاسخ به سوال خبرنگار درباره اینکه منظور از اجرای عدالت چیست؟ تاکید کرد: آنچه به‌دنبال آن هستیم از جنس اقدامات و جنایاتی که امریکا و رژیم صهیونیستی در جهان مرتکب می‌شوند، نیست و انجام نخواهیم داد.

احتمال گفت‌وگو درباره برجام در نیویورک

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: احتمال اینکه در حاشیه نشست، گفت‌وگوهایی درباره موضوع هسته‌ای و مذاکرات رفع تحریم‌ها صورت بگیرد را رد نمی‌کنیم، چراکه ایران به‌صورت طبیعی از هر فرصتی برای بیان دیدگاه‌های خود در موضوعات موردعلاقه دوجانبه و بین‌المللی استفاده می‌کند.

به گزارش ایرنا ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه در ابتدای نشست خبری که در محل وزارت امور خارجه برگزار شد، درباره سفر رئیس‌جمهوری به نیویورک و همراهی علی باقری، عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده کشورمان با ایشان گفت: سفر رئیس‌جمهوری و هیات همراه برای مشارکت در هفتادوهفتمین اجلاس سالانه مجمع عمومی سازمان ملل متحد انجام شده است. از طرفی برنامه تعریف‌شده‌ای برای گفت‌وگو در زمینه مذاکرات رفع تحریم‌ها در این سفر و اجلاس وجود ندارد، اما به‌طور طبیعی همواره نشست‌های بین‌المللی فرصت بسیار خوبی برای بیان دیدگاه‌های سیاسی و مذاکرات حاشیه‌ای میان مقامات کشورها است و فرصتی برای تبادل‌نظر درباره موضوعات موردعلاقه دوجانبه؛ بنابراین احتمال اینکه در حاشیه این نشست درباره موضوع هسته‌ای و مذاکرات رفع تحریم‌ها گفت‌وگوهایی صورت گیرد را رد نمی‌کنم.

وی تاکید کرد: به‌طور طبیعی جمهوری اسلامی ایران از هر فرصتی برای بیان دیدگاه‌های خود درباره مسائل موردعلاقه دوجانبه و بین‌المللی استفاده می‌کند.

جمهوری اسلامی ایران هیچ موقع میز مذاکرات را ترک نکرده و مذاکرات سازنده را یک روش مناسب و منطقی و معقول برای حل و فصل اختلافات می‌داند. احتمال می‌رود در حاشیه این نشست گفت‌وگوهای دوجانبه‌ای با طرف‌های مذاکره‌کننده درباره تحریم‌ها صورت گیرد. همان‌طور که گفتیم ایران روش سیاسی و استفاده از چارچوب‌های چندجانبه بین‌المللی را یک روش مناسب برای حل پرونده‌ها و موضوعات داغ و پیچیده می‌داند و به طور طبیعی از هر فرصتی برای بیان دیدگاه‌های سازنده خود استفاده می‌کند و مجمع عمومی سازمان ملل یکی از این فرصت‌های مناسب پیش روی جمهوری اسلامی ایران است.

سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به سوالی درباره اتفاقات در حوزه قفقاز جنوبی گفت: موضع صریح و واضح جمهوری اسلامی ایران در قبال تحولات در منطقه قفقاز جنوبی بارها در سطوح مختلف به‌صورت رسمی بیان شده و در این زمینه ابهامی وجود ندارد. جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر سیاست همسایگی و سیاست اصولی خود مبنی بر تلاش برای کمک سازنده به حل و فصل بحران‌های منطقه‌ای سریع‌ترین زمان ممکن وارد عمل و تلاش‌های سیاسی شد.

اطمینان به خانواده امینی برای پیگیری دقیق پرونده

رئیس قوه قضاییه گفت: قوه قضاییه موضوع جان باختن مرحومه امینی را با دقت و موشکافانه پیگیری خواهد کرد و این موضوع در دستور کار قرار دارد.

به گزارش قوه قضاییه، غلامحسین محسنی‌اژه‌ای با تاکید بر پیگیری جدی موضوع مرحومه مهسا امینی از ناحیه قوه قضاییه، اظهار کرد: قوه قضاییه موضوع جان باختن مرحومه امینی را با دقت و موشکافانه پیگیری خواهد کرد و این موضوع در دستور کار قرار دارد.

رئیس دستگاه قضا با اشاره به دستور خود به رئیس سازمان پزشکی قانونی در راستای بررسی موضوع جان باختن مرحومه (مهسا) امینی، اظهار کرد: در تماسی که با رئیس سازمان پزشکی قانونی داشتم تاکید کردم موضوع جان باختن مرحومه امینی را با دقت و وسواس بررسی کنند. در این راستا اقدامات اولیه در پزشکی قانونی صورت گرفته است؛ نمونه‌برداری‌های لازم انجام و به آزمایشگاه ارسال شده است. باید منتظر ماند تا از طریق بررسی‌های دقیق و تخصصی، نتیجه حاصل شود.

رئیس عدلیه به بررسی جنبه‌های فنی دیگر قضیه فوق‌الذکر نیز اشاره کرد و گفت: به مراجع قضایی دستور داده‌ام که بررسی‌های همه‌جانبه پیرامون موضوع جان باختن مرحومه امینی از مقطع و محلی که وی را هدایت کردند، انجام گیرد و دوربین‌های عمومی و خصوصی نیز به‌طور دقیق بررسی شوند.

وی با اشاره به دستور رئیس‌جمهوری به وزیر کشور برای پیگیری موضوع جان باختن مرحومه امینی، گفت: به دادستان تهران دستور داده‌ام تحقیقات و بررسی‌های وزارت کشور در زمینه موضوع فوق‌الذکر را نیز مورد ملاحظه قرار دهد.

محسنی اژه‌ای این اطمینان را به خانواده مرحومه امینی داد که موضوع جان باختن دخترشان با دقت و سرعت و پس از حصول نتایج آزمایشگاهی پیگیری و نتیجه بررسی‌ها و تحقیقات بدون هیچ‌گونه ملاحظه‌ای اعلام می‌شود.

احتمال افزایش نرخ بلیت هواپیما، بعد از پروازهای اربعین

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی از ارسال درخواست افزایش سقف نرخ بلیت پروازهای داخلی به سازمان هواپیمایی کشوری خبر داد.

مقصود اسعدی سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی در گفت‌وگو با مهر با اشاره به مشکلات نرخ‌گذاری دستوری بلیت پروازهای داخلی اظهار کرد: بسیاری از مشکلاتی که شرکت‌های هواپیمایی در زمینه ناوگان دارند، به دلیل نرخ‌گذاری دستوری بلیت پروازهای داخلی است که نمی‌توانند با درآمدهایی که کسب می‌کنند، اقدام به تعمیر یا نوسازی ناوگان کنند.

وی با اشاره به بالا بودن نرخ خدمات سی‌ای‌پی فرودگاه امام خمینی (ره) گفت: چگونه وزارت راه ایرلاین‌ها را ملزم به رعایت سقف قیمتی تعیین‌شده بلیت می‌کند، اما نمی‌تواند برای خدمات سی‌ای‌پی فرودگاه حضرت امام سقف نرخ تعیین کند؟

اسعدی سامانی یادآور شد: در حال حاضر هزینه سی‌ای‌پی فرودگاه امام خمینی از هر مسافر برای یک لگ پروازی (پرواز رفت یا برگشت به‌تنهایی) ۲ میلیون و ۳۷۰ هزار تومان و برای مجموع دو پرواز رفت و برگشت بیش از ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان است. هزینه این خدمات در صورتی که مسافر نیاز به ویلچر داشته باشد، به نفری ۶ میلیون تومان می‌رسد.

وی خاطرنشان کرد: در سی‌ای‌پی فرودگاه مهرآباد نیز ۱.۲ میلیون تومان از هر مسافر برای یک پرواز رفت و برگشت و از مسافران خارجی، ۴۷ دلار اخذ می‌شود.

وی با اشاره به ارائه درخواست افزایش سقف نرخ بلیت ازسوی انجمن شرکت‌های هواپیمایی به سازمان هواپیمایی کشوری تصریح کرد: قرار شد بررسی این درخواست به بعد از پروازهای اربعین موکول شود.

عکس روز

طبیعت در تسخیر زباله‌ها

عکس: میزان

ویژه‌تر از خبر

رشد اقتصاد ایران در فصل بهار، بیانگر شرایط غیر رکودی

وزارت اقتصاد اعلام کرد رکود به شرایطی گفته می‌شود که تولید ناخالص داخلی کشوری در یک دوره زمانی کاهش یابد، اما براساس گزارش رسمی مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی ایران با احتساب نفت در بهار سال جاری ۳.۸ درصد و رشد اقتصادی بدون احتساب نفت ۴.۳ درصد بوده و اقتصاد ایران در شرایط رکودی قرار ندارد. به گزارش ایرنا، وزارت امور اقتصادی و دارایی در پاسخ به گزارش روزنامه تعادل باعنوان جدال همزمان اقتصاد ایران با رشد و تورم اعلام کرد: این روزنامه بدون توجه به گزارش رسمی مرکز آمار ایران یا بانک مرکزی و صرفا با استناد به برخی گزاره‌های مخدوش خبری سعی در القای بدتر شدن وضعیت اقتصادی کشور داشته، در حالی که براساس گزارش مرکز آمار ایران در بهار سال ۱۴۰۱ رشد اقتصادی کشور بدون احتساب نفت ۴.۳ درصد و با احتساب نفت ۳.۸ درصد بوده است. این نهاد آماری نرخ رشد اقتصادی کشور بدون احتساب نفت در ۳ ماه اول سال گذشته را ۳.۵ درصد گزارش کرده بود. براساس گزارش وزارت اقتصاد، رکود اقتصادی به شرایطی گفته می‌شود که رشد اقتصادی منفی شود یا تولید ناخالص داخلی در دوره بررسی‌شده نسبت به دوره قبل کمتر شده باشد، اما براساس گزارش مرکز آمار، رشد اقتصاد کشور در فصل بهار بدون احتساب نفت مثبت ۴.۳ و با احتساب نفت مثبت ۳.۸ درصد بوده است؛ بنابراین استفاده از عبارت رکود، کاملا نادرست است. براساس گزارش مرکز آمار، رشد بخش صنعت در فصل بهار ۵.۱ درصد بوده که این رقم ۰.۲ درصد بیش از بهار سال گذشته و ۲ درصد بیش از کل سال گذشته است. نکته مهم این است که باتوجه به روند رو به رشد بخش کشاورزی و تامین نیازهای اولیه تولید از جمله تامین برق در فصل بهار و افزایش بارندگی‌ها در فصل تابستان نسبت به مدت مشابه سال قبل، به‌نظر می‌رسد رشد اقتصادی فصل تابستان امسال افزایش قابل توجهی نسبت به تابستان سال قبل داشته باشد. براساس گزارش مرکز آمار ایران، بخش تامین آب، برق و گاز طبیعی که یکی از زیرمجموعه‌های بخش صنعت است، در بهار امسال رشد ۱۳.۸ درصدی داشته که این رقم نتیجه تلاش‌های دولت برای افزایش ظرفیت تولید برق است. آمار تولید ماهانه شرکت‌های فولادی، پتروشیمی و خودروسازی بیانگر افزایش تولید این صنایع در ۵ ماه نخست امسال است که این افزایش تولید بدون افزایش ظرفیت تامین برق امکان‌پذیر نبوده است. نرخ تورم در شهریور سال ۱۴۰۰ معادل ۵۹.۳ درصد بوده که این رقم یک رکورد در ۶، ۷ دهه اخیر محسوب می‌شود، اما دولت سیزدهم با اصلاح سیاست ارزی و حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، توانست نرخ تورم را تا پایان مرداد به ۴۰.۱ درصد کاهش دهد و باتوجه به روند نزولی تورم ماهانه تولیدکننده و تورم ماهانه مصرف‌کننده در ۲ ماه اخیر، استمرار کاهش تورم در شهریور و ماه‌های آینده حتمی است. با روند فعلی تورم به‌نظر می‌رسد تا پایان سال ۱۴۰۱ نرخ تورم به حدود ۳۰ درصد نزدیک شود که این نرخ تقریبا معادل نیمی از نرخ تورم شهریور ۱۴۰۰ است.

گسترش صنعت
سه‌شنبه
۲۹ شهریور ۱۴۰۱
۲۳ صفر ۱۴۴۴
۲۰ سپتامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۵۵
پیاپی ۳۴۷۳
www.sanatnewspaper.com

افزایش تیراژ به‌معنای رونق نیست

از تولید کیف‌های آنتی‌باکتریال تا کمبود سری خودکار

ورشکستگی در کمین است

جایگاه سواد محیط‌زیستی در فرآیند حفاظت از آن بررسی شد

آموزش، رکن اصلی حفظ محیط‌زیست

امروزه وضعیت محیط‌زیست کشور در بخش‌های گوناگون از جمله آب، خاک و هوا به مرحله شکننده‌ای رسیده که اگر به همین روال پیش برود، دیگر محیط‌زیستی برای نسل‌های بعد باقی نخواهد ماند؛ بر این اساس باید حفاظت از طبیعت جدی گرفته شود که رسیدن به آن نیازمند داشتن سواد محیط‌زیستی است. با توجه به اصل ۵۰ قانون اساسی که به حفاظت همه‌جانبه از محیط‌زیست اشاره دارد، می‌توان دریافت محیط‌زیست و حفاظت از آن برای نسل‌های بعد، یک مقوله عمومی دیده شده است. به علاوه اینکه، اجرای این الزامات نیازمند داشتن آگاهی و به‌روز بودن علم است که پرداختن به آن اهمیت سواد محیط‌زیستی را بیش از پیش پررنگ می‌کند. کارشناسان معتقدند، آموزش مباحث محیط‌زیستی به دانش‌آموزان در کشور روندی افزایشی یافته که این مسئله در بلندمدت به نفع جامعه و محیط‌زیست خواهد بود. صمت در این گزارش به اهمیت سواد محیط‌زیستی عموم مردم در مسیر حفظ محیط‌زیست پرداخته است.

سواد محیط‌زیستی مسئولان باید ارتقا یابد

می‌دانیم که محیط‌زیست سالم نقش مهمی در کیفیت زندگی انسان‌ها دارد، بر این اساس، مشارکت در حفظ آن از اهمیت بالایی برخوردار است. به‌عبارت‌دیگر، محیط‌زیست باید مردمی شود، چون از این راه است که می‌توان در اجرای برنامه‌های حفاظت، جوامع محلی را هم مشارکت داد. زمانی که جامعه محلی از طرحی منتفع شود، قطعا در اجرای آن همکاری خواهد کرد. در واقع کارشناسان معتقدند اگر جوامع محلی از یک تالاب یا جنگل اطراف محل زندگی خود، درآمدزایی پایدار داشته باشند، به‌طور قطع در حفاظت از آن پیشقدم خواهند شد؛ این روشی است که اغلب کشورهای جهان به سمت آن رفته و نتایج خوبی هم گرفته‌اند. البته مسئله اصلی در این میان، داشتن سواد لازم برای درک این مهم یعنی همان سواد محیط‌زیستی است که سطح آن نه فقط باید میان مردم، بلکه میان مسئولان هم بالا برود.

آموزش، یک سرمایه‌گذاری پایا

محمدحسین بازگیر، مدیرکل اسبق محیط‌زیست شهر تهران در گفت‌وگو با پانا با اشاره به ارتقای سواد محیط‌زیستی دانش‌آموزان گفت: امروزه سواد محیط‌زیستی به‌عنوان یکی از ابزارهای مهم و پیش‌نیازهای اساسی مدیریت محیط‌زیست شناخته می‌شود و اگر دانش‌آموزان آگاهی بیشتری نسبت به محیط‌زیست داشته باشند، می‌توانند سبک زندگی و فعالیت‌های خود در جامعه را به نفع محیط‌زیست اصلاح کنند؛ بنابراین آموزش در حوزه محیط‌زیست، نوعی سرمایه‌گذاری در جامعه است و هر چه برای بخش کودکان و نوجوانان سرمایه‌گذاری شود، منفعت آن به کشور می‌رسد. وی با تاکید بر اهمیت سواد محیط‌زیستی دانش‌آموزان و تاثیر گذاری آن، گفت: برای آشنایی دانش‌آموزان با مسئولیت‌ها و وظایف‌شان در حوزه محیط‌زیست باید هر چه زودتر اقدام کرد. گفتنی است، در این مسیر افزون بر تولید محتوای آموزشی، باید بر توانمندسازی مربیان و معلمان به‌منظور انجام کارهای عملی در مدارس متمرکز شد. دانش‌آموز باید در فضای مدرسه با بخش‌های گوناگون حوزه محیط‌زیست اعم از حیات وحش، پسماند، تالاب‌ها و... آشنا شود تا بداند اهمیت هر یک از این بخش‌ها چقدر است و تا چه میزان می‌توان باید به حفظ آن کمک کرد. بازگیر خاطرنشان کرد: آموزش‌ها در حوزه محیط‌زیست به تغییر رفتار عمومی مردم منجر می‌شود و به نفع جامعه خواهد بود. اکنون آموزش‌هایی که در این بخش آغاز شده، خوب است، اما کافی نیست و باید دانش‌آموزان را به آمادگی درونی و باور برای حفظ محیط‌زیست رساند. اگر مشوق‌های لازم در دانش‌آموزان ایجاد شود، می‌توان امیدوار بود برخی موضوعات محیط‌زیستی به فرهنگ غالب جامعه تبدیل شود. وی تصریح کرد: براساس سند توسعه آموزش‌وپرورش، باید افراد را به‌عنوان انسان‌هایی مسئول در برابر خداوند، دیگران، خودشان و طبیعت تربیت کرد که در راستای دانش محیط‌زیستی لازم است برنامه‌های بیشتری مدنظر قرار گیرد.

درک روابط نظام‌های اجتماعی با سواد محیط‌زیستی

از دیگر رویکردهای مهم در آموزش محیط‌زیست، جریان‌سازی حساسیت‌های عمومی از راه آموزش به مردم است. در واقع محیط‌زیست مولفه‌ای نیست که بگوییم تنها دانش آموزان باید مورد هدف آموزشی آن قرار بگیرند. به گفته کارشناسان شناخت گروه‌های هدف، نیازسنجی آموزشی آنها، تعیین اولویت‌ها، برنامه‌ریزی عملیاتی و... در هدفمند کردن آموزش‌های محیط‌زیستی اهمیت زیادی دارد و نهادینه کردن جایگاه آن در تعالی جامعه نقش مهمی داشته و اثربخشی آموزش‌های یادشده را بیشتر می‌کند. همچنین ضرورت دارد این اهداف سرلوحه کار سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان این حوزه قرار گیرد. در این زمینه، نورالله مرادی، معاون آموزش و مشارکت‌های مردمی در گفت‌وگو با مهر و در پاسخ به این پرسش که در آموزش‌های محیط‌زیستی صرفا نباید به مردم روستا و عشایر توجه کرد و اینکه در شهرها نیز شاهد قطع درختان به دلایل گوناگون هستیم. برای آموزش مردم شهر چه اقداماتی انجام داده‌اید، گفت: بخشی از آموزه‌های زیست‌محیطی در قالب آموزش‌های رسمی از سوی آموزش‌وپرورش در حال انجام است، اما در بحث آموزش‌های غیررسمی، صنوفی مانند زنان خانه‌دار، مشاغل، دولتی‌ها و شرکت‌های خصوصی را درگیر کرده‌ایم. این مسائل در حال برنامه‌ریزی است. متاسفانه در حوزه آموزش محیط‌زیست تاکنون بسیار قصور شده و هیچ‌گاه در این حوزه برنامه جامعی وجود نداشته و اگر اقدامی انجام‌شده به‌صورت نقطه‌ای بوده است. وی افزود: اکنون با همکاری دانشگاه مشهد در حال تهیه سند طرح مسئولیت اجتماعی و مشارکت‌های مردمی هستیم و مبتنی بر آن سند، به محیط‌زیست شهر توجه خاصی خواهیم کرد. شهر یک موجود اجتماعی ادراکی است و بخش عمده‌ای از فعالیت در حوزه آموزش محیط‌زیست شهری باید به سمت ادراک‌سازی برود. همین‌طور شناسایی مخاطبان برای مشارکت بیشتر در حفظ محیط‌زیست از جمله اقدامات است. براساس نظریه بازاریابی اجتماعی باید برای مشارکت مردم، انتفاع آنها معرفی شود. با درگیر کردن همه ذی‌نفعان در شهر به هر صورت، اگر مردم متوجه شوند با حفظ محیط‌زیست سودی به آنها می‌رسد حتما ورود خواهند کرد. این سود می‌تواند در حوزه سلامت، مالی، بهداشتی و... باشد. مرادی افزود: سواد محیط‌زیستی تفاوت اساسی، اما نامحسوس با آموزش محیط‌زیست دارد، در حالی که آموزش محیط‌زیست فرآیندبنیان است، اهداف محیط‌زیستی خروجی را مبنا قرار می‌دهند. سواد محیط‌زیستی به درک روابط میان نظام‌های طبیعی و اجتماعی می‌انجامد. وی با اشاره به ۴ مولفه تاثیرگذار در سواد محیط‌زیستی که به دانش، مهارت، تمایل و رفتار مربوط می‌شود، گفت: فرآیندهایی که اساس آگاهی محیط‌زیستی هستند به درجات گوناگون تقسیم می‌شوند که دانش و درک وسیع از مفاهیم، مسائل و موارد محیط‌زیستی، مجموعه‌ای از تمایلات شناختی و حسی و مجموعه‌ای از مهارت‌ها و توانایی‌های شناختی جزو آنهاست. معاون آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان حفاظت محیط‌زیست ادامه داد: به این ترتیب، سواد محیط‌زیستی دربرگیرنده شیوه‌ها، فعالیت‌ها و احساساتی است که ریشه در آشنایی با محیط و شناخت دقیق نسبت به آن دارد. همان‌طور که برای افراد باسواد توانایی خواندن و نوشتن، هویت آنها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، شهروندان دارای سواد محیط‌زیستی نیز توانایی تفسیر و اقدام به نفع محیط‌زیست را درونی‌سازی می‌کنند. وی تاکید کرد: در این دولت تلاش می‌شود با مردمی‌سازی، محیط‌زیست چه محیط‌زیست روستایی، چه شهری و چه مناطق حفاظت شده، حفظ شود.

سخن پایانی

مراحل شکل‌گیری سواد محیط‌زیستی در یک فرد، شامل مولفه‌هایی از قبیل آگاهی کلی نسبت به ارتباط میان انسان و محیط پیرامون، دانش کافی، اثربخشی و درک درست از فرآیندهای زیستی و تعاملات میان انسان و محیط زندگی است. مجموعه‌ای از ارزش‌ها و حساسیت‌ها برای محیط‌زیست و انگیزه شرکت فعالانه در بهبود و حفاظت از محیط‌زیست هم می‌تواند دیگر مولفه این امر باشد. همچنین ایجاد مهارت، تفکر انتقادی و مطالبه‌گری در حل مسائل محیط‌زیستی و تقویت پویایی در انجام اقدامات فردی، گروهی و مدنی برای حفظ محیط‌زیست، هدف مهمی است که در نهایت از یک فرآیند آموزشی باید انتظار داشته باشیم.

آگهی فراخوان شرکت فولاد مبارکه

مزایده عمومی شماره ۱۴۰۱۴۰۰۰۷۳

شرکت فولاد مبارکه اصفهان درنظر دارد محصولات جانبی(گازها) خود را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند علاقه‌مندان به شرکت در مزایده می‌توانند جهت تهیه لیست اقلام و اسناد مزایده با شماره تلفن ۰۳۱۵۲۷۳۳۵۹۴ تماس حاصل فرمایند.

مواردمزایده: اکسیژن مایع-نیتروژن مایع-آرگون مایع

ضمناً متن آگهی در سایت ذیل درج گردیده است.

_ مرکز اطلاعات مناقصات و مزایدات ایران به نشانی اینترنتی WWW.ariatender.com

مدارک مورد نیاز: طبق اسناد مزایده

نحوه دریافت مدارک: علاقه‌مندان به شرکت در مزایده می‌توانند جهت تهیه لیست اقلام و اسناد مزایده با شماره تلفن ۰۳۱۵۲۷۳۳۵۹۴ تماس حاصل فرمایند.

مهلت ارسال مدارک: ۱۴۰۱/۰۷/۱۷ -

لازم به ذکر است به پیشنهاداتی که بعد از تاریخ مذکور ارائه شود ترتیب اثر داده نخواهد شد

پیشنهادات واصله در روز دوشنبه ۱۴۰۱/۰۷/۱۸ در محل شرکت فولاد مبارکه گشایش و صورتجلسه خواهد شد سایر اطلاعات مورد نیاز در اسناد مزایده شرح داده شده است.

نحوه ارسال مدارک: پیشنهاددهندگان می‌بایست پیشنهادات خود را حداکثر از ساعت ۱۰ الغایت ۱۲ مورخ یکشنبه ۱۴۰۱/۰۷/۱۷ به آدرس اصفهان- کیلومتر ۷۵ جنوب غربی- شرکت فولاد مبارکه- ورود از درب زرین شهر- ساختمان مرکزی- واحد فروش اقلام مازاد

اطلاعات تماس با کارشناس: ۰۳۱۵۲۷۳۳۵۹۴

ارایه مدارک و سوابق هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان
۱۴۰۱۳۸

آگهی فراخوان شرکت فولاد مبارکه

آگهی مزایده شماره ۱۴۰۱۴۰۰۰۷۲

شرکت فولاد مبارکه اصفهان درنظر دارد اقلام ضایعاتی و مستعمل خود را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند.

علاقه‌مندان به شرکت در مزایده می‌توانند جهت تهیه لیست اقلام و اسناد مزایده در روز بازدید از طریق واحد فروش اقلام مازاد شرکت فولاد مبارکه اقدام نمایند.

سایر اطلاعات مورد نیاز در اسناد مزایده شرح داده شده است درصورت نیاز به اطلاعات بیشتر با تلفن ۰۳۱۵۲۷۹۳۱۹۳ تماس حاصل فرمایید.

بازدید در تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲ در یک نوبت، راس ساعت ۹ صبح در محل فولاد مبارکه با مکانیزم داخلی انجام می‌گیرد.

مواردمزایده: کربس ضایعاتی - کاتوئیل ضایعاتی

ضمناً متن آگهی در سایت ذیل درج گردیده است.

_ مرکز اطلاعات مناقصات و مزایدات ایران به نشانی اینترنتی WWW.ariatender.com

مدارک مورد نیاز: طبق اسناد مزایده

نحوه دریافت مدارک: علاقه‌مندان به شرکت در مزایده می‌توانند جهت تهیه لیست اقلام و اسناد مزایده در روز بازدید از طریق واحد فروش اقلام مازاد شرکت فولاد مبارکه اقدام نمایند.

مهلت ارسال مدارک: ۱۴۰۱/۰۷/۱۷

لازم به ذکر است به پیشنهاداتی که بعد از تاریخ مذکور ارائه شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

پیشنهادات واصله درروز دوشنبه ۱۴۰۱/۰۷/۱۸ در محل شرکت فولاد مبارکه گشایش و صورتجلسه خواهد شد.

نحوه ارسال مدارک: پیشنهاددهندگان می‌بایست پیشنهادات خود را حداکثر از ساعت ۱۱ الغایت ۱۲ یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۷ به آدرس اصفهان- کیلومتر ۷۵ جنوب غربی- شرکت فولاد مبارکه- ورود از درب زرین‌شهر- ساختمان مرکزی به نماینده فروش اقلام مازاد تحویل نمایند.

اطلاعات تماس با کارشناس: ۰۳۱۵۲۷۹۳۱۹۳

ارائه مدارک و سوابق هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان
۱۴۰۱۴۰

تجدید مزایده ۱۴۰۱۱۱د

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظردارد مقدار حداکثر ۱,۴۳۹ تن آرگون و ۲۲۵ تن نیتروژن و ۱,۱۸۸ اکسیژن مازاد بر نیاز خود را طبق آنالیز شیمیایی و سبد اقلام مندرج در اسناد مزایده از طریق مزایده عمومی به‌فروش برساند. متقاضیان شرکت در مزایده می‌توانند جهت آگاهی از شرایط عمومی مزایده و دریافت اوراق مزایده و ارائه پیشنهاد همه روزه به استثنای ایام تعطیل رسمی، پنجشنبه و جمعه از تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۹ لغایت ۱۴۰۱/۰۷/۰۹ از ساعت ۸ صبح الی ۱۴ به آدرس تهران، میدان ونک، بزرگراه حقانی بعد از جهان کودک، خیابان شهیدی، کوچه ژوبین، پلاک ۲، طبقه ٤، واحد ۷ مراجعه نمایند.

همچنین آگهی و اسناد تجدید مزایده شماره ۱٤۰۱۱۱د در سایت اینترنتی شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان به آدرس sjsco.ir پرتال مزایده و مناقصه قسمت مزایده قابل مشاهده می‌باشد.

واحد فروش شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی مناقصه عمومی

مطالعات ژئوتکنیک سایت معدن سنگ آهن اسفندار

شرکت راهبران فولاد اصفهان درنظر دارد مناقصه عمومی انجام مطالعات ژئوتکنیک سایت معدن سنگ‌آهن اسفندار را با شرایط مندرج در اسناد و تضمین شرکت در مناقصه به مبلغ ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (سیصد و پنجاه میلیون ریال) چک بانکی یا ضمانتنامه بانکی برگزار نماید.

تاریخ انتشار مناقصه در سایت شرکت مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۹ و مهلت زمان ارائه پیشنهادات حداکثر تا ساعت ۱۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۹ می‌باشد.

علاقمندان شرکت در مناقصه می‌توانند جهت دریافت اسناد با شماره‌های ۰۳۱-۳۶۲٤۰۸۳۵ دپارتمان بازرگانی شرکت راهبران فولاد اصفهان تماس حاصل و یا به آدرس اینترنتی www.raahbaran.com بخش مناقصات مراجعه نمایند.

دپارتمان بازرگانی شرکت راهبران فولاد اصفهان

یادداشت

جمع‌آوری قطعات قاچاق از بازار

احمدرضا عنایی
فعالان صنعت خودرو

اگر جدیتی که امسال وزارت صنعت، معدن و تجارت برای طرح کدشناسا قطعات یدکی خودرو دارد، ادامه داشته باشد، به نتایج مطلوبی در ساماندهی بازار قطعات یدکی دست خواهیم یافت.

در حال‌حاضر، تمام گروه‌های درگیر موضوع مانند اتحادیه قطعات یدکی خودرو، اتحادیه تعمیرکاران خودرو، اصناف و... در سطوح گوناگون در جلسات حضور دارند و پیگیری‌ها از طریق تعزیرات، پلیس جرایم اقتصادی و... در حال انجام است. تا امروز ۵۵ قلم در فهرست کد شناسا قرار گرفته‌اند، این قطعات با دریافت کد رهگیری، تا حدودی از دایره قاچاق‌پذیری خارج می‌شوند. درباره سرنوشت قطعات موجود در بازار هم عموما آمار قطعات پرمصرف موجود در بازار، کمتر از سایر قطعات بوده و براساس پیش‌بینی‌های انجام‌شده فروشگاه‌داران باید برای دریافت کد رهگیری اقدام کنند. سازکاری تدوین‌شده که فروشگاه‌داران وجود این اقلام را اظهار و شناسه اظهاری یا عمومی دریافت کنند. دریافت کدشناسا منوط به پر کردن تعهدنامه درباره کیفیت قطعات موجود خواهد بود و اگر پس از شناسایی مشخص شود کالای موردنظر قاچاق است، از سطح بازار جمع‌آوری خواهد شد.

برخی نگرانی‌ها درباره جمع‌آوری قطعات به‌اصطلاح قاچاق وجود دارد، اینکه کمبودهایی را در بازار به‌وجود آورد. این موضوع زمانی جای نگرانی دارد که این قطعات به‌یکباره جمع‌آوری شوند. در حال‌حاضر، برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت حرکت تدریجی و با اقلام محدود است که جزو پرمصرف‌ها نیستند. در ادامه، وقتی طرح مسیر خود را پیدا کرد، کارگاه‌ها و واحدهای صنعتی شناسنامه‌دار تشویق شده و با همراهی تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان، طرح به‌سرانجام موردانتظار می‌رسد، بازار استحاله شده و کالاهای شناسنامه‌دار جایگزین قطعات بدون شناسنامه می‌شود.

بازار قطعات یدکی خودرو بسیار گسترده بوده و وظیفه تامین قطعات تمام خودروهای سواری داخلی و خارجی، کامیون‌ها، کشنده‌ها، کامیونت‌ها، وانت‌ها، آمبولانس، ماشین‌های آتش‌نشانی و انواع و اقسام خودروهای دیگر که در کشاورزی، راهسازی، فرودگاه‌ها و حتی خودروهایی که در داخل کارخانجات برای جابه‌جایی محصولات مورداستفاده قرار می‌گیرد را برعهده دارد. البته به این مجموعه، قطعات یدکی ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی را نیز باید افزود. گستردگی بازار قطعات یدکی نظارت و کنترل را بسیار سخت کرده است. مجرای ورودی تعداد زیادی از قطعات موجود در بازار مشخص نیست. تولیدکنندگان داخلی درصد پایینی از نیازمندی‌های بازار را پوشش می‌دهند. به‌هر روی، امسال کد رهگیری از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌طور جدی در حال پیگیری است و در این راستا، جلسات بسیاری با حضور مسئولان و فعالان این صنف و البته تولیدکنندگان قطعات یدکی خودرو برگزار می‌شود.

از اجرای نخست بخش طرح حدود ۶ ماه گذشته و به مرور بر تعداد قطعات مشمول دریافت کدشناسا افزوده شده است و امیدواریم با همراهی تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و فروشندگان بازار یدکی قطعات خودرو ساماندهی بازار با موفقیت انجام شود. برای رسیدن به هدف هم‌افزایی بخش‌های دولتی و خصوصی لازم است. مشورت با فعالان بازار سبب می‌شود طرح با خطای کمتری پیش برود. خلأها شناساییو در ادامه برنامه‌ریزی‌ها با دقت بیشتری انجام می‌شود. هدف این است که مصرف‌کننده با اطمینان بیشتری مبادرت به خرید قطعات کند و با توزیع قطعات اصل و کاهش حجم محصولات قاچاق ایمنی خودروها تضمین‌شده و آمار تصادفات جاده‌ای کاهش پیدا کند، زیرا بخشی از آمار تصادفات به قطعات فوق‌ایمنی، اما غیراستاندارد برمی‌گردد که به‌شکل زیرپله‌ای تولید یا قاچاق وارد می‌شود. با برچسب کدشناسا تمام مشخصات قطعه از مشخص است و در صورت بروز حادثه موضوع شفاف‌تر قابل پیگیری از سوی پلیس خواهد بود.

الزام سخت‌گیری بیشتر در کنترل کیفیت خودروها

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: هرچند در ساختار و فرآیند خودروسازان، کنترل کیفیت وجود دارد، اما اینکه اقدامات لازم در حوزه کنترل کیفیت تا چه میزان به‌درستی اعمال می‌شود، به سختگیری و دقت بیشتر سازمان ملی استاندارد و نهادهای ناظر نیاز دارد. رضا تقی‌پورانوری در گفت‌وگو با خانه ملت درباره گلایه‌های مردم از کیفیت خودروهای صفر و در پاسخ به این پرسش که آیا خودروسازان پیش از تحویل خودرو، اقدامات لازم در حوزه کنترل کیفیت خودرو را انجام می‌دهند، گفت: قاعدتا نباید این اتفاق رخ دهد، چراکه روی کاغذ و اسنادی که مشاهده می‌کنیم، در خودروسازی‌ها، نه‌تنها فرآیندهایی در حوزه کنترل کیفیت انجام می‌شود، بلکه این شرکت‌ها واحدی به‌عنوان واحد تضمین کیفیت نیز دارند. وی افزود: برابر اسناد، خودروسازان گواهی ایزو دارند و برای این موضوع انجام کنترل کیفیت الزامی است. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس ادامه داد: هرچند در ساختار و فرآیند خودروسازان، کنترل کیفیت وجود دارد، اما اینکه اقدامات حوزه کنترل کیفیت تا چه میزان به‌درستی اعمال می‌شود به سختگیری و دقت بیشتر سازمان ملی استاندارد و نهادهای ناظر نیاز دارد. این نماینده مردم در مجلس یازدهم اضافه کرد: براساس آنچه در اسناد و مدارک دیده می‌شود، نه‌تنها کنترل کیفیت در طول خطوط تولید خودرو وجود دارد، بلکه حتی در انتهای خط هم تضمین کیفیت اعمال می‌شود؛ در نتیجه واحد و فرآیند کنترل کیفیت در ساختار خودروسازی‌ها داریم.

واکنش کارشناسان به خبر رشد ۵.۱ درصدی صنعت

افزایش تیراژ به‌معنای رونق نیست

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

وزیر صنعت، معدن و تجارت از رشد صنعت در ۳ ماهه نخست امسال خبر داد و اعلام کرد براساس آمارهای استخراج شده، امسال رشد ۵.۱ درصدی را در صنعت شاهد بوده‌ایم. به‌طور قطع، رشد صنعت باید در تولید و به‌ویژه فروش اتفاق افتاد. میزان فروش، یکی از شاخص‌های مهم در انتخاب برترین شرکت‌های تولیدی در جهان به‌شمار می‌رود. به‌عنوان نمونه، فورچون ۵۰۰، یک فهرست جهانی سالانه است که از سوی مجله فورچون تهیه و منتشر می‌شود و در آن، ۵۰۰ شرکت براساس کل درآمد سال‌های مالی، رتبه‌بندی می‌شوند. در جشنواره IMI۱۰۰ که در کشور برگزار می‌شود، مهم‌ترین شاخص برای انتخاب ۱۰ شرکت اول فعال در صنعت، میزان فروش آنهاست.

عکس: صمت

در سال‌های اخیر، اقتصاد انقباضی عمل کرده و رشد ۴ تا ۵ درصدی به معنای رونق آن نیست، این رشد در واقع نشان می‌دهد صنعت از حالت رکود خارج شده است

ارزش افزوده، عامل رشد

تولیدکنندگان درباره روند رشد صنعت عنوان می‌کنند که گاهی این رشد، مربوط به هزینه خرید مواد اولیه است که نمی‌تواند مبنای درستی برای رشد باشد، زیرا با توجه به چندبرابر شدن قیمت مواد اولیه، طبیعی است که میزان درآمد حاصل از خرید مواد اولیه از سوی صنعتگران افزایش پیدا کرده باشد، از این‌رو، این هزینه‌ها مبنایی برای افزایش تیراژ تولید یا رشد نخواهد بود. البته اگر ملاک از رشد صنعت شامل صنایع معدنی، مواد خام و اولیه باشد، به‌طور قطع، این رشد هر سال با توجه به افزایش قیمت‌ها، محقق می‌شود. آنچه منجر به رشد اقتصادی می‌شود، ارزش‌افزوده‌ای است که محصولات نهایی صنعتی با خود دارند؛ در نتیجه رشد واقعی در صنعت هنگامی ثبت می‌شود که سطح درآمدها در محصولات نهایی افزایش پیدا کرده باشد. آیا این امر در محصولات صنعتی که ارزش‌افزوده به همراه دارند، رخ داده است؟

مبنای رشد میزان فروش است

نصراله محمدحسین فلاح، عضو هیات‌مدیره انجمن مدیران صنایع و کنفدراسیون صنعت ایران درباره رشد صنعت در سه ماهه نخست سال و مبنای محاسبه این رشد به صمت گفت: امسال فعالیت‌های صادراتی، حداقل در بعضی حوزه‌ها مانند ریخته‌گری خوب بوده است. آمار کلی که در حوزه رشد صنعت اعلام می‌شود، براساس علم اقتصاد باید در بخش فروش و بازار باشد؛ صرف در نظر گرفتن رقم تولید، ممکن است ما را به نتایج اشتباه برساند، چون بخشی از محصولات بازار ندارند و در انبارها دپو می‌شوند.

وی افزود: نمی‌توان رقم تولید را بدون فروش مبنای محاسبه قرار داد و نکته اصلی در این‌باره، ورود کالا به بازار است.

او ادامه داد: رقم فروش از بازار وارد صنعت می‌شود، اگرچه تیراژ تولید پایین آمده باشد. اما فراموش نکنیم براساس قیمت‌های پایه یک سال معین، اعداد باید با یکدیگر مقایسه شوند. مثلا پیش‌تر اعلام می‌شد اعداد آماری بر پایه قیمت سال ۱۳۹۰ است، اما در حال حاضر که وارد قرن جدیدی شده‌ایم باید دید آیا پایه قیمت‌ها، نرخ سال ۱۴۰۰ خواهد بود یا خیر. بنابراین وقتی وزیر چنین سخنی می‌گوید، حتما براساس قیمت سال پایه‌ای این عدد اعلام شده است. او تاکید کرد: به‌هر روی در سه ماهه نخست سال، فروش در برخی صنایع، به‌دلیل صادراتی که داشته‌اند، خوب بوده است.

محمدحسین فلاح با بیان اینکه در سال‌های اخیر، اقتصاد انقباضی عمل کرده و رشد ۴ تا ۵ درصدی به معنای رونق نخواهد بود، گفت: این رشد در واقع نشان می‌دهد صنعت از حالت رکود خارج شده است. اگر آماری داده می‌شود، باید پرسید این اعداد و ارقام بر مبنای چه سالی اعلام شده است.

انقباض اقتصادی و مالی

این فعال صنعت درباره رشد سرمایه‌گذاری از سوی صنعتگران در بخش نوسازی و بهسازی تجهیزات و ماشین‌آلات هم تصریح کرد: چون خرید ماشین‌آلات، هزینه زیادی دارد باید تسهیلاتی به آن اختصاص یابد و بعید به نظر می‌رسد بانک‌ها در این زمینه تسهیلاتی در اختیار صنعتگران قرار داده باشند، زیرا هیچ فاکتوری در اقتصاد، تغییر جدی نداشته است؛ یعنی همچنان رابطه ما با همسایگان خوب نیست و توافقاتی که به‌تازگی شاهد آنها بوده‌ایم، می‌توانیم امیدوار باشیم در آینده ثمر بدهد.

عضو هیات‌مدیره انجمن مدیران صنایع و کنفدراسیون صنعت ایران اضافه کرد: بانک‌ها همچنان انقباضی عمل کرده و از دادن منابع پولی به صنعتگران خودداری می‌کنند. در بازار داخل هم، هیجان ویژه‌ای را شاهد نیستیم. نهاده‌های تولید مانند انرژی، گران‌تر از قبل شده است. او گفت: در شرایطی که حریم اقتصاد فوق‌العاده کوچک شده و واحدها در کف ظرفیت فعالیت دارند، اگر هر کدام با یک مشتری اتفاقی هم روبه‌رو شوند، ممکن است تغییری در شاخص‌های رشد رخ ندهد.

استفاده از ارزهای خارج از کشور

محمدحسین فلاح در پاسخ به این پرسش که آیا تولیدکنندگان به‌لحاظ مالی توان سرمایه‌گذاری شخصی برای خرید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی را دارند، گفت: هم‌اکنون برخی از طرح‌هایی که در حال اجراست، به‌دلیل محدودیت در تخصیص ارز، بر مبنای سرمایه‌های افرادی است که خارج از کشور سرمایه دارند. به‌این ترتیب، به‌دلیل کمبود نقدینگی صنعتگران به‌طور شخصی از سرمایه‌گذارانی که سرمایه‌ای خارج از کشور دارند برای خرید ماشین‌آلات کمک می‌گیرند. وی یادآور شد: بخشی از صنعت که به‌تازگی وارد مدار تولید شده که تعدادشان هم زیاد نیست، از سرمایه‌های خارج از کشور برای خرید سخت‌افزارهای خود استفاده کرده‌اند. همچنین به این دلیل که مراودات بانکی قطع شده و امکان نقل‌وانتقال ارزی و پولی وجود ندارد، در حال‌حاضر در بیشتر فعالیت‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها همین‌گونه انجام می‌شود. پول به روش‌های گوناگون به حساب تولیدکننده یا فروشنده منتقل می‌شود و ماشین‌آلات خریداری و وارد کشور می‌شوند.

عضو هیات‌مدیره انجمن مدیران صنایع و کنفدراسیون صنعت ایران در پایان گفت: تا مراودات بانکی برقرار نشود، این احتمال وجود دارد که یک سرمایه‌گذار ناچار باشد با انتقال پول به طرق گوناگون بخشی از ماشین‌آلات خط تولید را با واسطه خریداری و وارد کشور کند. اقتصاد ما زنده و پویا نیست و گشایش اعتبار، سهم قابل‌توجهی در تجارت خارجی ندارد.

رشد تولید در صنعت خودرو

صنعت خودرو در کنار صنعت نفت و بانکداری، جزو ۳ صنعت نخست کشور در حوزه درآمدزایی است؛ بنابراین بخشی از رشد صنعت باید در خودروسازی رخ داده باشد؛ به‌ویژه اینکه سیدرضا فاطمی‌امین عنوان کرده امسال صنعت خودرو متمرکز بر تامین بازار داخل بوده، اما از سال آینده صادرات خودرو آغاز می‌شود. به‌این ترتیب، برنامه افزایش تیراژ و صادرات در صنعت خودرو دنبال می‌شود. رشد این صنعت و صادرات آن، تاثیر زیادی بر آمار و ارقام رشد اقتصادی کشور خواهد داشت. امید رضایی از کارشناسان صنعت خودرو درباره وضعیت رشد صنعت خودرو در سه ماهه نخست سال به صمت گفت: تیراژ تولید خودرو در ۳ ماهه نخست سال در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد داشته است و این عدد قابل قیاس با سال گذشته نیست.

وی افزود: در دو سال گذشته، سیاست این بود که از برنامه تولید خودروساز تبعیت شود. در نهایت خروجی آن منجر به تولید خودروهای زیادی شد که در کف کارخانه باقی ماندند. بنابر برنامه‌هایی که برای محقق شدن تیراژ تولید پیش‌بینی شده، بخشی از خودروها به شکل ناقص تولید می‌شدند. امسال این رویکرد تغییر کرد و تاکید شد براساس موجودی‌های کارخانجات، تولید خودرو کامل انجام شود.

او ادامه داد: امسال آمار تولید خودرو به‌اصطلاح در کف (خودروهای ناقص) به حداقل رسیده و هرچه بوده مربوط به سال‌های قبل بوده است. سیاست رسیدن به تیراژ تولید موردنظر حتی به قیمت تولید ناقص خودروها، نشان داد در شرایط بحرانی نمی‌توان صددرصد بر مبنای برنامه‌ای که ابتدای سال تدوین شده، جلو رفت. این کارشناس حوزه صنعت تصریح کرد: درحال‌حاضر تولیدکنندگان صنعت خودرو براساس داشته‌های خود جلو می‌روند. این امر برای خودروسازی راه‌حل مناسبی بود، زیرا تولید خودرو ناقص با هزینه‌هایی که به‌دنبال داشت را حذف کرد، اما برای زنجیره تامین منجربه کاهش تیراژ تولید شد، زیرا قطعه‌سازان برای تولید محصولات یک یا دو خودرو، سرمایه‌گذاری نکرده‌اند و تولید و تامین قطعات مدل‌های زیادی را برعهده دارند. با تغییر رویکردهای تولید در شرکت‌های خودروساز و تولید کامل خودرو تنها بخشی از قطعات تولید شدند و بخشی دیگر خالی مانده، چون خودروساز امکان تولید کامل آن خودروها را ندارد. این روند باعث شده در برخی خودروها که امکان تولید کامل وجود دارد، ظرفیت واحد تولیدی قطعه‌ساز ۱۰۰ درصدی باشد، اما در خودرویی دیگر که تولیدش متوقف شده، تولید صفر باشد. رضایی اظهار کرد: اگر رشد تولید در خودروسازی محقق شد، برعکس در قطعه‌سازی شاهد این رشد نبودیم.

وی ادامه داد: با بهبود شرایط، تولید در صنعت خودرو در ریل خود قرار می‌گیرد و شاهد رشد خودروسازی و قطعه‌سازی هر دو خواهیم بود. وی ادامه داد: در سه ماهه نخست سال شاهد رشد صنعتی در شرکت‌های خودروسازی بودیم، اما در اواخر سه ماهه دوم، حلقه کسری قطعات الکترونیکی بیشتر شده و تیراژ تولید در مقاطعی روند نزولی داشته است.

رشد مقطعی

عنوان می‌شود کمبود قطعه در خودروسازی بار دیگر مشکلاتی ایجاد کرده، به‌طوری که مالکان خودروهای چینی هنگام مراجعه به نمایندگی‌ها برای تعمیر خودرو، به آنها گفته می‌شود که قطعه نیست و نمی‌توانیم خودرو را تعمیر کنیم؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد رشد تیراژ تولید در صنعت خودرو مقطعی بوده و احتمالا آمارهای سه ماهه دوم سال حاکی از کاهش شمارگان تولید در صنعت خودرو خواهد بود. رضایی در ادامه سخنان خود عنوان کرد: در شرایطی که تیراژ تولید خودرو در سه ماهه ابتدای سال روند افزایشی داشت، فشار روی زنجیره تامین بالا بود، زیرا بخشی از ظرفیت آنها خالی ماند.

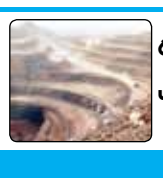
رشد سرمایه‌گذاری در خودروسازی

رضایی درباره رشد سرمایه‌گذاری در بخش سخت‌افزاری واحدهای صنعتی و نوسازی ماشین‌آلات هم اظهار کرد: قطعه‌سازی به‌دلیل کمبود نقدینگی و مشکلات مالی که دارد، افزایش سرمایه نداشته و اتفاقا تمام تلاش خود را به‌کار گرفت تا فقط تیراژ تولید سال گذشته را حفظ کند؛ بنابراین شرایط به‌گونه‌ای نبود که امکان سرمایه‌گذاری برای آنها فراهم شود. البته این امر هشداری نسبت به ادامه فعالیت‌ها در آینده است، زیرا با ماشین‌آلات فعلی نمی‌توان برای مدت زمان طولانی فعالیت داشت. هر چه پلتفرم‌ها و مدل‌های جدید وارد بازار شود، ماشین‌آلات و سخت‌افزار هم باید در جهت فناوری رشد کند. وی در ادامه سخنان خود افزود: سرمایه‌گذاری در شرکت‌های خودروساز انجام شد، چون طراحی پلتفرم و ساخت نمونه اولیه با خود خودروسازان است؛ بنابراین اگر خودروساز این به‌سازی ماشین‌آلات را انجام ندهد و تجهیزات موردنیاز را در اختیار نداشته باشد، نمی‌تواند رشد تیراژ داشته باشد. در نتیجه همزمان با افزایش شمارگان تولید خودرو افزایش سرمایه‌گذاری هم انجام شده اما قطعه‌ساز به‌دلیل محدودیت‌ها موفق به این سرمایه‌گذاری در بخش سخت‌افزاری نشد.

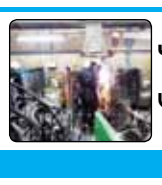
سخن پایانی

بنابر این گزارش، صنایع با عبور از بحران اولیه تحریم، امروز توانسته‌اند نیازمندی‌های خود را از داخل تامین کنند و کم‌کم به شرایط عادی برگردند؛ بنابراین ممکن است در برخی صنایع شاهد رشد تیراژ تولید بوده باشیم. همچنین این واحدهای صنعتی برای افزایش تیراژ ناچار به سرمایه‌گذاری در حوزه نوسازی ماشین‌آلات هم بوده‌اند، اما اینکه به همان نسبت سطح درآمدها هم افزایش یافته یا خیر، این را رشد اقتصادی کشور اعلام می‌کند.

امید رضایی: در سه ماهه ابتدای سال، در شرایطی که تیراژ تولید خودرو روند افزایشی داشت، فشار روی زنجیره تامین بالا بود، زیرا بخشی از ظرفیت آنها خالی ماند

چشم چینی‌ها به ماه دوخته شده است

حمایت از صنایع کوچک عامل توسعه اقتصادی

اقتصاد در سایه رکود

آسیب قراردادهای موقت به کارگران معدن

هیچ قرارداد دائمی وجود ندارد

گیتا جاودانی: اگر محیط کاری از نظر عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی استاندارد نباشد، سلامت افراد به خطر می‌افتد و این خطرات تنش‌های روحی و جسمی سنگینی به شاغلان در این محیط‌ها وارد می‌کند. معمولا این تنش‌ها باعث بیماری‌های شغلی و عوارض ناشی از آن مانند ازکارافتادگی دائم و موقت در فرد می‌شوند. علاوه بر این آمار حوادث منجر به فوت نیز در این مشاغل پایین نیست.

آنچه خواندید تعریفی کلی از مشاغل سخت و زیان‌آور است و ناگفته پیداست که کارگری در معدن در رأس این‌گونه مشاغل قرار دارد.
اما آیا این کارگران از مزایایی که در قانون پیش‌بینی شده برخوردارند؟ براساس اظهارات یکی از اعضای هیات‌مدیره کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور، حدود ۹۵ درصد قراردادهای شغلی، موقت هستند. صمت در این گزارش نگاهی دارد به آسیب‌های قرارداد موقت به کارگران معدن.

عکس: صمت

دیگر مثل قدیم نیست

علی ضمیری، از کارگران معدن زغال‌سنگ همکار درباره قراردادهای شغلی خود به صمت گفت: قراردادهای ما «انجام معین» است؛ یعنی مثل قدیم نیست که کارگر قرارداد دولتی داشته باشد. قرارداد «معین» به‌طور معمول برای انجام یک عمل مشخص منعقد می‌شود. در این نوع قرارداد، پیش از شروع کار، زمان دقیق پایان آن مشخص نیست. در این حالت کارفرما برای انجام کاری به‌صورت مشخص با فرد یا گروهی قرارداد می‌بندد، به‌همین دلیل این نوع از قراردادها، موقتی است و به‌محض انجام کار یا اتمام پروژه، به خودی خود به پایان می‌رسد. ضمیری درباره تفاوت قرارداد معین و دائم گفت: یکی از اصول قرارداد دائم، درج نشدن تاریخ اتمام قرارداد است، اما در قرارداد کار معین، از آنجا که برای انجام یک کار مشخص قرارداد بسته می‌شود، باوجود درج نشدن تاریخ اتمام کار، قرارداد، دائم تلقی نمی‌شود و در دسته قراردادهای موقت قرار می‌گیرد. در قرارداد معین، نیروی کار تعهد می‌کند که با دریافت مزدی مشخص و تحت شرایط توافق شده، فعالیت مدنظر کارفرما را انجام دهد. در این نوع قرارداد به‌طور معمول ابزار یا مواد اولیه و محل کار را کارفرما تهیه می‌کند. وی با اشاره به اینکه قول‌هایی در زمینه دائمی شدن قراردادها داده شده بود، گفت: متاسفانه هنوز هیچ خبری نیست و فقط به ما وعده می‌دهند و به هیچ کدام از آنها عمل نمی‌کنند.

▣ فکری به حال بازنشستگی‌مان کنید

ضمیری درباره وضعیت معیشتی کارگران معدن گفت: کارگران در شرایط بسیار سختی کار می‌کنند و با بدترین فشارها از نظر کاری و روحی روبه‌رو هستند. ما تقاضاهایی داریم و می‌خواهیم فکری برای بازنشستگی‌مان بکنند؛ برای آینده کارگرانی که بعد از ۲۰ سال، هنوز دارند معدنکاری می‌کنند. مه داد: کارگری که با ۲۰ تا ۲۳ سال کار، بازنشسته می‌شود، خانه‌نشین است و حقوق بسیار کمی هم می‌گیرد و درد هم دارد، با بیماری‌های زیادی مثل درد کمر و استخوان دست و پنجه نرم می‌کند. زانوهایش ساییدگی پیدا کرده، دندان‌هایش نابود شده و وقتی بازنشسته می‌شود، از هیچ نظر امنیت ندارد. مریض است و گوشه خانه افتاده و باید با شرایط بسیار سخت زندگی‌اش بسازد. حقوقی که از اول به او می‌دادند، بسیار پایین بوده و موقع بازنشستگی کمتر هم می‌شود، در حالی که بچه‌هایش بزرگ شده‌اند و باید ازدواج کنند و... ضمیری گفت: شرایط بازنشستگی ما معدنکارها بسیار نامناسب است و تاکنون هیچ کاری برای ما نکرده‌اند. حقوق‌مان بسیار کم است؛ چه آنهایی که کار می‌کنند و چه آنهایی که بازنشسته‌اند. میزان حقوق باید آنقدر باشد که نیازهای ما را برطرف کند. شرایط طوری است که فشار فقط روی کارگر است. اگر تجهیزات معدنی نباشد، فشار روی کارگر است؛ دستمزد پایین است و هزار جور مشکل دیگر.

کارگران ارزان و بی‌زبان

حسین حبیبی، از فعالان کارگری درباره علل رواج قراردادهای کاری کوتاه‌مدت به صمت گفت: کاهش امنیت شغلی کارگران خواسته سرمایه‌داران است، چراکه سرمایه‌داران به‌دنبال کارگر ارزان و بی‌زبان هستند؛ کارگرانی که از ضوابط و شرایط کار بی‌اطلاع یا نسبت به آن بی‌تفاوت باشند و درخواستی هم برای بهبود شرایط کار نداشته باشند، مطلوب نظام سرمایه‌داری هستند. نوسان در قراردادهای کاری ابزار اصلی تامین خواسته سرمایه‌داران و کارفرمایان است و در عمل امنیت شغلی کارگران را در سایه قرار می‌دهد.

وی در پاسخ به اینکه آیا قانون کار مصوب سال ۱۳۶۹ از قابلیت کافی برای احقاق حقوق کارگران برخوردار است، بیان کرد: انتقاداتی به قانون کار موجود مطرح است، اما نقاط قوت فراوانی نیز در آن وجود دارد. در سال ۱۳۷۲ بخشنامه ۳۵۷۲۳ توسط وزارت کار وقت صادر شد و در آن به استعلام تعدادی از شرکت‌های خصوصی که پرسیده بودند آیا قراردادهای موقت در صورت تمدید، دائمی تلقی می‌شوند یا خیر، این‌گونه پاسخ داده شد: «این قراردادها در صورت تمدید، کماکان موقت هستند». به‌دنبال آن، اعتراضات و شکایاتی به دیوان عدالت شد که دیوان در سال ۱۳۷۵، دادنامه ۱۷۹ را صادر کرد. در این دادنامه، نظر وزارت کار در سال ۱۳۷۲ تایید شد. در تبصره ۲ ماده ۷ قانون کار چنین آمده است: «در کارهایی که جنبه مستمر دارد، در صورتی که مدتی در قرارداد ذکر نشود، قرارداد دائمی تلقی می‌شود».

▣ سلب حاکمیت اراده

وی افزود: تبصره ۲ ماده ۷ ابهاماتی دارد و کارفرمایان یا سرمایه‌داران از این ابهام، سوءاستفاده کرده‌اند. به‌فرض هم قرارداد تاریخ اتمام داشته باشد؛ حال این سوال مطرح می‌شود که چه کسی می‌تواند تاریخ اتمام قرارداد را تعیین کند؟ آیا فقط کارفرما زمان پایان قرارداد را مشخص می‌کند یا اراده کارگر نیز در عقد قرارداد اهمیت دارد؟

به‌اعتقاد فعالان کارگری، کارگر باید در فرآیند عقد قرارداد، حاکمیت و اراده داشته باشد؛ یعنی مدت اعتبار قرارداد را تعیین کند، اما متاسفانه در بخشنامه صادرشده ازسوی وزارت کار در سال ۱۳۷۲ و به‌دنبال آن، رای دیوان عدالت اداری، در عمل حاکمیت و اراده کارگران سلب شده است. این فعال کارگری با اشاره به اینکه در حال حاضر حدود ۹۵ درصد قراردادهای کاری موقت هستند، گفت: عقد قراردادهای موقت و کوتاه‌مدت، امنیت شغلی کارگران را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. چالش‌های قراردادهای کوتاه‌مدت به همین جا ختم نمی‌شود و حتی به از دست رفتن امکانات تشکل‌یابی کارگران نیز می‌رسد. کارگری که قرارداد چندماهه یا حداکثر یک‌ساله دارد، به‌واسطه نداشتن مدت کار تاثیرگذار، نمی‌تواند داوطلب عضویت در تشکل کارگری شود یا اگر هم نامزد شود و رأی بیاورد، با اتمام قرارداد کاری، در عمل کنار گذاشته می‌شود. طی ماه‌های اخیر دیوان عدالت اداری رأی‌هایی را برای حفظ منافع کارگران صادر کرده است؛ از جمله آنکه با رأی هیات عمومی دیوان عدالت اداری، کارگران شاغل در کارهای با ماهیت دائم برای دریافت بیمه بیکاری نیاز به ارائه نامه عدم‌نیاز ازسوی کارفرما ندارند. در واقع دیوان عدالت اداری متوجه شده که چقدر تاکنون به جامعه کارگری خسارت تحمیل شده است؛ بر همین اساس نیز به‌دنبال اصلاح شرایط است.

سخن پایانی

مشاغل سخت و زیان‌آور، به کارهایی گفته می‌شود که سلامت جسمی و روانی انسان را به خطر می‌اندازد.
می‌شود گفت قانون کار، قانون حداقل‌ها است، اما تئوری‌پردازان مزد توافقی، به این حداقل مزایا هم قائل نیستند و بنا دارند کارگران را از معیشت، آزادی و حاکمیت اراده در عقد قرارداد، بهداشت و درمان، حفاظت و ایمنی، امنیت شغلی و مالی و اجتماعی و رفاه و امید محروم کنند.

ثبت رکورد جدید و بی‌سابقه مشارکت در مجمع انجمن غرفه‌سازان تهران

هفته اول شهریورماه ۱۴۰۱ جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده نوبت اول انجمن صنفی کارفرمایی غرفه‌سازان در سالن کنفرانس شماره یک واقع در نمایشگاه بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران برگزار شد.
مجمع مذکور، روز ششم شهریور با حضور بیش از سه‌چهارم فعالان حوزه غرفه‌سازی تشکیل و ابتدا هیات‌رئیسه مجمع انتخاب و سپس اعضاء در جریان تغییرات اساسنامه قرار گرفته و به مدت حدود دو ساعت در مورد این تغییرات بحث و تبادل‌نظر شد.
اساسنامه در نهایت با رای اکثریت سه‌چهارم حاضرین در حضور نماینده محترم وزارت کار اساسنامه جدید به صورت کامل تصویب شد.
در این نشست همچنین گواهینامه‌های جدید غرفه‌سازی به اعضا انجمن تحویل داده شد. علاوه بر این مرامنامه رعایت حقوق مشترک همکاران و پایبندی به ضوابط و چارچوب‌های تخصصی و صنفی غرفه‌سازان نیز توسط همه اعضا حاضر در نشست امضا و تایید شد.

گفتنی است که انجمن صنفی کارفرمایی غرفه‌سازان تهران، پرجمعیت‌ترین تشکل بخش خصوصی در صنعت نمایشگاهی کل کشور است و حدود یک دهه سابقه فعالیت دارد و با تصویب اساسنامه جدید به انجمن غرفه‌سازان و خدمات نمایشگاهی نیز تغییر نام داد.

آگهی فراخوان مناقصه عمومی همراه با ارزیابی کیفی
(مناقصه عمومی و یک مرحله‌ای شماره ۵۳۱۲۷۶۳۳)
نوبت اول
شناسه ۱۳۸۰۹۴۳

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان خراسان جنوبی (سهامی خاص)

نام و نشانی دستگاه مناقصه گزار: شرکت گاز استان خراسان جنوبی (سهامی خاص) - بیرجند - سایت اداری - بلوار پیامبر اعظم(ص) - ابتدای خیابان شهدای نیروی انتظامی - شرکت گاز استان خراسان جنوبی - طبقه اول - امور قراردادها - کدپستی: ۹۷۱۹۸۶۶۸۳۸ - **تلفن: ۳۲۳۹۲۰۰۰-۰۵۶، نمابر امور قراردادها: ۳۲۴۰۰۵۲۳-۰۵۶**

موضوع مناقصه: اجرای خطوط تغذیه ارتباطی ایستگاه‌های CGS در سطح شهرستان بیرجند به منظور تقویت و پایداری شبکه و استمرار گاز در شرایط بحرانی به روش PC

شرح مختصر کار: تهیه کلیه مصالح و اجرای ۱۰۲۱۲ متر شبکه تغذیه ٤، ۱۰ و ۱۲ اینچ جهت اجرای پروژه خطوط تغذیه ارتباطی ایستگاه‌های CGS در سطح شهرستان بیرجند به منظور تقویت و پایداری شبکه و استمرار گاز در شرایط بحرانی به روش PC از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس (www.setadiran.ir) و به شماره فراخوان (۲۰۰۱۰۹۱٤٤٤۰۰۰۰٦۱)

نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: تضمین‌های اعلام شده در آیین‌نامه تضمین برای معاملات دولتی به شماره ۱۲۳٤۰۲/ت۵۰۶۵۹ ه- مورخ ۱۳۹٤/۰۹/۲۲- مبلغ تضمین: ٤،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (چهار میلیارد ریال) - ارائه هر گونه چک به عنوان تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار مورد قبول نمی‌باشد.

نکته: اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار تا قبل از آخرین مهلت عودت اسناد مناقصه در سامانه ستاد علاوه بر بارگذاری از طریق سامانه مذکور بایستی به امور قراردادهای شرکت گاز استان خراسان جنوبی ارائه گردد.

محل تأمین اعتبار پیمان: اعتبارات سرمایه‌ای (منابع بند ق تبصره ۲ ماده واحده قانون بودجه - طرح‌های غیرعمرانی) شرکت گاز استان خراسان جنوبی

▣ شرایط متقاضیان:
* دارا بودن حداقل پایه ۵ در رشته نفت و گاز
* ارائه گواهینامه تأیید صلاحیت ایمنی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
* داشتن ظرفیت خالی ارجاع کار و دارا بودن سابقه کاری مشابه و مرتبط
* ارائه مدارک معتبر ثبتی مناقصه گر و مدارک و مستندات مذکور در اسناد ارزیابی کیفی

نکته: ارائه اصل و یا کپی برابر اصل مدارک فوق‌الاشاره در زمان بازگشایی پیشنهادها الزامی است.

▣ برنامه زمانی مناقصه:
* **مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی:** از تاریخ ۱٤۰۱/۰٦/۲۹ لغایت ساعت ۰۸:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱٤۰۱/۰۷/۰٦
* **آخرین مهلت بارگذاری اسناد ارزیابی کیفی بر روی سامانه ستاد:** ساعت ۰۸:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱٤۰۱/۰۷/۲۰
* **اعلام نتایج ارزیابی کیفی:** ۱٤۰۱/۰۷/۲۵
* **مهلت دریافت اسناد مناقصه:** از تاریخ ۱٤۰۱/۰۷/۲۵ لغایت ساعت ۰۹:۳۰ روز پنجشنبه مورخ ۱٤۰۱/۰۷/۲۸
* **آخرین مهلت بارگذاری اسناد مناقصه بر روی سامانه ستاد:** ساعت ۰۹:۳۰ روز یکشنبه مورخ ۱٤۰۱/۰۸/۰۸
* زمان و مکان بازگشایی پاکات: ساعت ۱۰:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱٤۰۱/۰۸/۰۸ - سالن جلسات شرکت گاز استان خراسان جنوبی

کلیه اسناد مناقصه و ارزیابی کیفی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس (www.setadiran.ir) توزیع خواهد شد و هر یک از مناقصه گران جهت دریافت و عودت اسناد مناقصه و ارزیابی کیفی، بایستی اسناد را تا آخرین مهلت ذکر شده در آگهی از طریق سامانه ستاد دریافت و یا بارگذاری نمایند.
مناقصه گران تایید شده در ارزیابی کیفی می‌بایست اسناد مناقصه را پس از بارگذاری در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت تا قبل از شروع جلسه کمیسیون مناقصات بصورت فیزیکی نیز تحویل دبیرخانه رمز و محرمانه واحد حراست شرکت گاز استان خراسان جنوبی نمایند.

این آگهی در سایت‌های www.setadiran.ir ،www.nigc-skgc.ir ،www.shana.ir ،http://iets.mporg.ir قابل رؤیت می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱٤۰۱/۰٦/۲۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱٤۰۱/۰٦/۳۰
روابط عمومی شرکت گاز استان خراسان جنوبی

فراخوان عمومی مناقصات یک مرحله ای
نوبت دوم
شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصه ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	تهیه متریال و اجرای خط ۳ و ۴ اینچ فلزی انتقال آب سرویس به طول تقریبی ۳۰۰۰ متر بر روی پایپرک در مجتمع آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۳۸
۲	اجرای فعالیت‌های ابنیه جهت کنترل آلایندگی واحدهای آهک و بوکسیت شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۳۹

مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه: از مورخ ۱٤۰۱/۰٦/۲۹ لغایت مورخ ۱٤۰۱/۰۷/۰۹ می‌باشد.
مهلت ارائه پیشنهاد: مورخ ۱٤۰۱/۰۷/۲۱ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت ها: ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱٤۰۱/۰۷/۲۶ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره: تلفن ۳۲۶۰۵۳٤۸ - ۰۵۸ و فکس ۰۵۸-۳۲۲۷۲٤۸۷
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ٤۱۹۳٤ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱٤۰۱/۰٦/۲۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱٤۰۱/۰٦/۲۹
واحد ارتباطات و روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

اجاره یا فروش شهرک صنعتی اشترجان اصفهان

یک کارگاه، انبار سرباز جهت اجاره و یا فروش و یک کارخانه شیمیایی آماده‌بکار جهت اجاره واقع در شهرک صنعتی اشترجان اصفهان عرضه می‌گردد.
متقاضیان جهت اطلاع بیشتر با شماره ۰۹۱۳۸۳۳۹۰۰۲ تماس حاصل نمایند.

مدیرعامل شرکت سپاهان شیمی (سهامی خاص)

یادداشت

تحقیق فضایی برای توسعه زمینی

محمدرضا خالصی، عضو گروه آب، انرژی و محیط‌زیست مرکز مطالعات اروپا

پیـش از اینکه به بررسـی جزئیـات معدنکاری در مـاه یا به‌طورکلی معدنکاری در فضـا بپردازیم، باید به اهداف کشـورها از دنبـال کردن چنین پروژه‌های بلندپروازانه‌ای در فضا نگاهی بیندازیم.

آیا پروژه‌های معدنکاری در فضا در مقیاس واقعی، در شـرکت‌های حقیقـی و دانشـگاه‌های معتبر دنیا تعریف شـده اسـت یا این موضوع نوعی بلندپروازی است؟

پاسـخ بـه این سـوال مثبـت اسـت. در واقع در مجموعه‌های بزرگی که کارهای علمی و تخصصی در حوزه‌های گوناگون انجام می‌دهند، همیشـه در کنار فعالیت‌هـای خود تحقیقاتی هـم در مورد فضا انجام می‌دهند. رشته معدن هم مستثنا نیست و به‌طور کلی در کنار تحقیقاتی که در حوزه معدن انجام می‌شود، شـاخه کوچکی هم بخش معدنکاری در فضا اسـت کـه به‌عنوان یک تخصص و حـوزه تحقیقاتی به آن پرداخته می‌شـود. چرا با اینکه هنوز بسیاری معادن نامکشـوف در کره زمین وجود دارد، پای معدنکاری در فضا به‌میان آمده اسـت؟ تعریف بسـیاری از این پروژه‌هـای کیهانی نه‌فقط در حـوزه معدن، بلکه در تمام رشـته‌ها و حتی شأن نزول سازمان‌های فضایی مثل ناسا تنها این نیست که به مطالعه فضا بپردازند، در واقع آنها با بررسـی یک موضوع در ابعاد و شرایط کیهانی، آن موضوع را توسعه می‌دهند. به‌عنوان مثال، اگر قرار باشـد در فضا یا کره ماه معدنکاری شـود و عملیات اسـتخراج انجام گیرد، بسیاری از تجهیزاتی که ما اینجا روی زمین داریم، به‌کار نخواهد آمد.

در فضا باید از فناوری دیگری استفاده کرد که لازمه آن توسعه تکنولوژی‌های نوین است.

یکـی از مشـکلاتی که در پیشـرفت علمی وجود دارد، این اسـت که به‌طورمعمول تلاش می‌شـود تا ایده‌هـا و روش‌هایی که در زمان‌های گذشـته تولید شده، بازتولید و بروزرسانی شود. اما جایی لازم است که ما مسـئله‌ها را از اول بررسـی کنیم و راه‌حل‌های جدیدی برای آنها بیابیم. پروژه‌های کیهانی واجد این شرایط هسـتند و وقتی موضوعاتی مانند معدنکاری در فضا مطرح می‌شـود، موارد متعددی را لازم است مورد بازنگری قرار دهیم و از ابتدا نحوه حل مسـئله را عـوض کنیم. به‌عبارت دیگر، وقتی از جعبه فکری خودمـان بیرون بیاییم و در پی حل مسـائل در فضا برویـم، راه‌حل‌های خلاقانه‌تـری پدید می‌آید. برای مثال، روی زمین لودر باری را برمی‌دارد و آن را توی کامیون خالی می‌کند، اما همین کار سـاده را در فضا نمی‌توان انجام داد، زیرا جاذبه کمتر این کار را در فضا ناممکـن می‌کند. پس برای انجـام این، باید راه‌حلی جدید ارائه شود تا در نهایت ابزارهای جدیدی بسازیم و در این مسیر به دانشی دست می‌یابیم که روی زمین هم می‌تواند کاربرد داشته باشد.

بسیاری از تکنولوژی‌هایی که امروزه مورداستفاده قـرار می‌گیرنـد، از ابتـدا برای فضای ساخته‌شـده بوده اسـت، به‌عنوان مثـال به پای مصنوعی می‌توان اشـاره کرد که امروزه برای توان‌بخشی مورداستفاده قـرار می‌گیرد، امـا در اصل پای ربات‌هـای فضایی بوده اسـت. همین‌طور تکنولوژی تولید شیشـه‌ها و لنزهـای ضدخش، که امـروزه در عینک‌های طبی و آفتابی مورداسـتفاده قرار می‌گیـرد، که از ابتدا برای کاربردهای فضایی توسـعه داده شـده بـود یا پمپ انسـولین کـه برای تنظیـم میزان قند خـون به‌کار می‌رود، اما برای فضانوردها ساخته شده بود.

به‌همین ترتیب، بسـیاری از پیشـرفت‌هایی که در زمینه اسـتفاده از انرژی خورشـیدی و تبدیل آن به الکتریسـته اتفاق افتاده اسـت، در تحقیقات فضایی به‌دسـت آمده اسـت. فرض کنید، قرار اسـت برای معدنـکاری فرازمینـی یک کامیون روی سـطح ماه حرکت کند. در آنجا نه بنزین و گازوئیل در دسترس اسـت و نه معقول است که سوخت را از کره زمین به آنجا منتقل کنیم، بنابراین بهترین راه ممکن استفاده از باتری در کامیون‌ها اسـت که انرژی موردنیاز خود را از خورشید تامین کنند. این ایده می‌تواند در زمین هم پیاده شود و معدنکاری سبز را توسعه و رواج دهد.

پـس وقتی صحبت از پروژه‌هـای فضایی از جمله معدنـکاری فرازمینی می‌شـود، باید ایـن نکته را در نظر داشـت که هنوز فاصله زیادی تا تحقق این رویا وجود دارد، اما هزینه کردن برای این پروژه‌ها، در واقع نوعی سـرمایه‌گذاری است که به‌سرعت به سودآوری می‌رسـد، بنابراین همان‌طور که گفته شد، اگر چین، امریکا یا کشورهای دیگر وقتی وارد پروژه‌های فضایی می‌شـوند، تنها به‌دنبال این هدف نیسـتند که از ماه مـواد معدنی موردنیاز خود را تامیـن کنند، بلکه به توسعه دانش برای کره زمین هم توجه دارند. در حال حاضـر هیچ قانون مدون و مورد قبول جامعه جهانی دربـاره قوانین بین‌المللی وجود ندارد و ماه یا سـایر اجرام آسـمانی متعلق به هیچ کشـوری نیسـت، اما معاهداتـی بین‌المللی برای جلوگیری از آلوده کردن فضـا یـا مدیریت زباله‌های فضایی و مـواردی از این دست وجود دارد.

فرآیند حقوق دولتی سامانه‌ای می‌شود

رئیس کمیسـیون صنایع و معادن مجلس شـورای اسـلامی گفت: مبحث اکتشاف در معادن اولویت است که متمرکز شدن بیش از پیش را می‌طلبد.

مصطفی طاهری بااشـاره به اینکه اصلاح قانون معادن تکمیل شده و بازنگری‌های لازم انجام گرفته است، گفت: قوانینی که موردبازنگری قـرار گرفته‌اند، طی هفته‌هـای آتی در صحن علنی مجلس بررسـی می‌شـود.طاهری به معدن ۲۴ ، درباره شـرایط اکتشـافات معدنی در کشـور گفت: یکی از اولویت بخش معدن در کشـور مبحث اکتشـاف است که باید بیش از پیش بر آن تمرکز داشته باشیم.

وی با بیان اینکه استعلام بهره‌برداری از مراجع مختلف یکی از مسائل و مشـکلات مهم معدنکاران است و فعالان این بخش را با آسیب‌های جدی روبه‌رو کرده است، گفت: در این راستا تعیین چارچوبی مشخص برای حل تعارض‌ها باید در دستور کار قرار گیرد.

نماینده مردم زنجـان و طارم در مجلس بازنگری قوانین نظارتی در بخـش معدن را ضروری دانسـت و اضافه کرد: هم‌اکنون بدهی حقوق دولتـی معادن بـزرگ بالغ بر ۲۴ هزار میلیارد تومان اسـت و جریمه دیرکـرد یک درصدی نیز افراد را ملـزم به پرداخت نمی‌کند، بنابراین قوانین و جریمه‌ها در این زمینه باید اصلاح شود.

رئیس کمیسـیون صنایع و معادن مجلس از سامانه‌ای شدن حقوق دولتی معادن خبر داد و تصریح کرد: طی ماه‌های آتی فرآیند مربوط به حقوق دولتی به‌صورت هوشمند و سامانه‌ای اعمال خواهد شد.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی صمت درباره معدنکاری فرازمینی

چشم چینی‌ها به ماه دوخته شده است

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

در خبرها آمده بود چین قصد دارد طی ۱۰ سـال آینده ۳ ماموریت بدون سرنشـین به ماه بفرسـتد، زیرا به‌دنبال رقابت با ایالات‌متحده در دوره جدید اکتشافات فضایی است.

لیـو جیژونگ، یکی از مقامات مرکز برنامه‌های فضایی و اکتشـافات ماه چین اعلام کرده اسـت اداره ملی فضایی چین، مجوز ارسال ۳ مدارگرد به ماه را به‌عنوان بخشی از برنامه ماه چانگ‌ای دریافت کرده است.

این اعلامیه یک روز پس از آن اعلام شـد که چین عنوان کرد که یک ماده معدنی جدید در ماه را از طریق نمونه‌های بازیابی‌شـده توسط ماموریت۵- Chang'e کشف کرده است.

این بلور که (Y)-Changesite نام دارد، توسط خبرگزاری دولتی شینهوا به‌عنوان یک کریسـتال سـتونی شـفاف بی‌رنگ توصیف شده اسـت. گفته می‌شود که حاوی هلیوم-۳ اسـت، ایزوتیپی که به‌عنوان منبع انرژی در آینده حدس زده می‌شـود، به این ترتیب چین سـومین کشـوری اسـت که یک ماده معدنی جدید را در ماه کشف کرده است.

موضـوع امروز صفحه معدن صمت به این موضوع اختصاص یافته اسـت و آنچه در ادامه می‌خوانید گفت‌وگوی ما با فرشـاد رشیدنژاد، عضو هیات علمی گروه مهندسی معدن دانشـگاه آزاد تهران اسـت. وی که سـابقه تدریس و تحقیق در دانشگاه‌های اسـترالیا و کانادا را نیز در کارنامه خود دارد، در سال ۲۰۱۵ رئیس کنفرانس افتتاحیه مدیریت باطله‌های معدن و فرآوری برای قرن بیسـت‌ویکم بوده اسـت که در سیدنی استرالیا برگزار شد.

عکس: آیدا فریدی

شـواهد و قرائن حاکی از آن است که دیر یا زود فضای معدنکاری فرازمینـی حداقـل در نزدیک کره خاکی ما، به تسـخیر زمینیان در خواهـد آمد و به‌تبـع آن معدنکاری از اجرام آسـمانی هم به تحقق خواهد پیوست

شـنیدن اخبار معدنکاری در فضا حسـی شـبیه دیـدن فیلم‌هـای علمی و تخیلـی را زنده می‌کند. آثـاری که پـای فـردا را به امـروز می‌کشـانند و پیش‌بینی‌هـای عجیب و غریبی درباره آینده بشـر به‌تصویر می‌کشند.

امـا ایـن رویاها چقـدر می‌توانند رنـگ واقعیت بگیرند و در صورت تحقق، چه تاثیری بر سرنوشـت ما ساکنان زمین دارند؟

فرشاد رشیدنژاد

در حال حاضر شاهد رقابت تنگاتنگی میان کشورهایی نظیر ایالات‌متحده امریکا، چین و اتحادیه اروپا برای تصاحب بیشتر فضا و منابع آن هستیم

آیـا معدنـکاوی در مـاه پـروژه‌ای قابل‌دسترسی است یا هدفی بلندپروازانه؟

شـاید در نـگاه اول معدنکاری در سـایر اجرام آسـمانی، جایی مـاورای کره زمیـن، دور از ذهن بنمایـد. واقعیت هم این اسـت کـه تاکنون حتی یک متر حفاری در کره ماه یا سایر اجرام آسمانی دیگر انجام نشـده، اما با این حال در دهه گذشته پیشـرفت‌های چشـمگیری در این زمینه به‌دست آمـده اسـت و دور از ذهن نیسـت کـه در آینده نزدیک شاهد عملیات معدنکاری در کره ماه، بهرام و برخی از سیارک‌های دیگر باشیم.

در واقـع بایـد گفـت در عصـر حاضر شـاهد شـکل‌گیری نوعی تمـدن فضایی هسـتیم. البته نباید این موضوع را از نظر دور داشـت که در حال حاضر بحث انتقال مواد معدنی ارزشـمند به زمین از اولویـت بالایی برخوردار نیسـت، بلکه موضوع حائزاهمیت این اسـت که اگر قرار باشد در آینده نزدیک عـده‌ای از زمینیان به‌کرات دیگر مهاجرت کننـد، باید بتوانند نیازهای خود را به مواد معدنی و انـرژی در همان‌جا تامین کنند، پس برای اینکه مجبور نشـوند مایحتاج ضروری خـود را از زمین به فضـا ببرند، به فکر راهی برای تامین آن از فضا هستند.

بنابرایـن با اینکه بعید به‌نظر می‌رسـد در آینده نزدیـک انتقال مواد معدنی از کرات دیگر به زمین و بالعکس توجیه فنی و اقتصادی داشته باشد، در حال حاضر شـاهد پدید آمدن رقابـت تنگاتنگی میان کشـورهایی نظیر ایالات‌متحده امریکا، چین و اتحادیـه اروپا برای تصاحب بیشـتر فضا و منابع آن هستیم.

امریـکا سـال‌ها پیـش، قـدم روی مـاه گذاشـته اسـت، اما چرا تا به حال برای انجام این کار پیشقدم نشده است؟

ایالات‌متحـده یکـی از پیشـگامان عرصه علوم کیهانی است. کمتر کسـی است که نام «ناسا» یا همان سـازمان فضایی امریکا را نشنیده باشد، اما درباره اینکه چرا تا امروز این کشـور اقدامی برای معدنـکاری در ماه انجام نداده اسـت، نمی‌توان به دلایلی قطعی اشـاره کرد، اما به‌نظر می‌رسد یکی از دلایل این اسـت که بشر در اواسط قرن گذشته بـود که پا بر کره ماه گذاشـت. در آن زمان هنوز نیازی به اسـتخراج مواد معدنی احسـاس نشـده بود.

امـروز که رفته‌رفتـه این نیاز احسـاس و برای آن برنامه‌ریزی می‌شـود و تـا جایی که من اطلاع دارم امریکا در این حوزه پیشـقدم بوده است؛ هر چند در سال‌های اخیر چین، کانادا، استرالیا، هند و اتحادیـه اروپا هم در این زمینه پیشـرفت‌هایی داشته‌اند.

چه عناصری می‌توان در ماه یافت؟

در حالی که بیشتر مردم هرگز نام‌های عجیب و غریب عناصری مانند ایتریوم، لانتانوم و ساماریوم را نشـنیده‌اند، این عناصر کمیاب و حیاتی به‌طور فزاینـده‌ای در سـاخت محصولاتـی بـا فناوری پیشـرفته در صنایـع غیرنظامـی و نظامی به‌کار می‌روند.

فناوری‌های مختلف از گوشـی‌های تلفن همراه و تبلت‌ها گرفته تا موشـک‌ها و توربین‌های بادی همگـی به این مواد معدنی ارزشـمند نیاز دارند و جالب آن اسـت که همه این عناصر به‌وفور در ماه موجود است.

هلیوم یک سوخت همجوشی هسته‌ای (فیوژن) غیر رادیواکتیو اسـت و برخـی آن را منبع انرژی ایمـن آینده معرفی کرده‌اند. این عنصر هم به‌وفور در کره ماه یافت می‌شود.

البتـه این عناصـر حیاتی در حـال حاضر روی زمین وجود دارد و قابل‌دسترسـی اسـت؛ اما نرخ تولیدشان بسیار گران است و انرژی موردنیاز برای اسـتخراج و فرآوری آنها بیش از مقداری است که می‌توان از رآکتور همجوشـی هسـته‌ای به‌دست آورد. هرچنـد امروزه کمی دور از ذهن می‌رسـد، اما می‌توان تصور کرد که به‌زودی حتی انتقال این عناصر با شـاتل به زمین توجیـه فنی و اقتصادی پیدا کند.

چـرا باوجود اینکه هنوز معادن بسـیاری از کشـورها کشف‌نشـده باقـی مانده‌انـد، پروژه‌های کیهانی تعریف می‌شوند؟

همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد، مسئله مهم تامین مواد معدنی موردنیاز برای توسـعه امکانات رفاهی در کره ماه و سـایر اجرام آسمانی است، در واقع اگر قرار باشـد در قرن حاضر هزاران انسـان ماجراجو به‌کرات ماه و مریخ یا سایر اجرام آسمانی مهاجـرت کننـد، در آنجا به غیـر از آب، به مواد معدنی هم نیاز خواهند داشـت تا بتوانند مسکن و سـایر امکانات رفاهی موردنیازشان را تامین کنند؛ از این‌رو معدنکاری در اجرام آسـمانی موضوعیت یافته اسـت و زمینه پدید آمدن رقابت تنگاتنگی برای تصاحب فضا را پدید آورده است.

چقدر این اقدام از سوی چین می‌تواند به رقابت‌های فضایی دامن بزند و چه تاثیری بر کره زمین و حیات بشر دارد؟

از زمـان تاسـیس جمهوری خلق چیـن، علوم فضایـی همـواره جزئی از برنامه‌هـای ملی و مهم آن کشـور بوده اسـت. امروزه گرچه چین بخش هوافضایی عظیم و رو به رشـد دارد، اما هنوز علوم فضایی این کشور توسعه چندانی نیافته است.

بـا این وجـود، چینی‌ها در تلاش هسـتند تا با برداشـتن گام‌های شـتابان و بلند در زمینه علوم فضایی، فاصله خود را با رقبای اصلی، یعنی امریکا و اتحادیه اروپا، به‌حداقل برسانند.

آیا قوانین بین‌المللی جامعی برای کنترل فعالیت‌های بشر در فضا وجود دارد؟

بحث در این زمینه بسیار گسترده است. باتوجه به پیشـرفت‌های سریعی که در زمینه فناوری‌های فضایی و درک بهتر اجزای متشکله اجرام آسمانی، استفاده از منابع فضایی به یک موضوع مهم تبدیل شده است.

البتـه در این‌بـاره قوانینـی وضع شـده اسـت و کمـاکان هـم بخش‌هـای دولتـی و غیردولتی کشـورهای مختلف سـرگرم کار روی این موضوع هستند.

رژیـم نظارتی جامع و مانع بـرای معدنکاری در فضا نه‌تنها باید شـفافیت قانونـی درباره چگونگی کسـب حقوق استخراج از اجرام آسـمانی را ارائه دهد، بلکه بایـد این کار را به‌گونه‌ای به‌سـرانجام برسـاند که جلوی فعالیت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه را نگیرد.

برای تشویق توسـعه و جلوگیری از شکل‌گیری انحصـار در بـازار، سـازکار رژیـم حقوقـی باید به‌گونه‌ای طراحی شـود که سرمایه‌گذاری مستمر در شرکت‌های جدید معدنکاری را تشویق کند.

به هر حال، شـواهد و قرائن حاکی از آن اسـت که دیر یـا زود فضای معدنکاری فرازمینی حداقل در نزدیـک کره خاکی ما، به تسـخیر زمینیان در خواهد آمد و به‌تبع آن معدنکاری از اجرام آسمانی هم به تحقق خواهد پیوست.

فقـدان چارچـوب قانونـی جامـع و به‌تبع آن عدم‌اطمینان حقوقی دربـاره روال قانونی بودن یا نبودن معدنـکاری فرازمینی و شـرایطی که باید برای استفاده از منابع فضایی در نظر داشت، موانع بسیار مهمی برای سرمایه‌گذاران خصوصی است.

به‌عبـارت دیگـر، فضای خـارج از زمیـن هنوز به‌طورکامـل قاعده‌مند نشـده اسـت. هنجارهای حقوق بین‌الملـل عرفی وجود دارد که قابل‌تعمیم به فعالیت‌هایـی اقتصادی در فضـای ماورای جو است، البته اصول حقوق اساسی در معاهده موسوم به فضای ماورای جو (Outer Space Treaty) ذکر شـده اسـت. عـلاوه بـر ایـن، توافقنامه ماه (Moon Agreement)، منابع فضایی را میراث مشترک بشـریت اعلام و ایجاد یک رژیم حقوقی بین‌المللی را پیش‌بینی کرده است.

بـا ایـن حـال، توافقنامه مـاه و تنهـا معاهده بین‌المللـی کـه به‌صراحـت بـه کاوش فضایـی می‌پردازد، تاکنون تنها به امضای ۱۸کشور جهان درآمده و به‌رسمیت شناخته شده است.

علاوه بر این، اصـول حقوقی مندرج در معاهده فضـای مـاورای جو بسـیار مبهم و گنگ اسـت و هنـوز جامعیـت کافـی بـرای جلـب اطمینان سـرمایه‌گذاران خصوصی را ندارد. در حال حاضر، به‌دلیل پیشرفت کند حقوقدانان در تهیه و تدوین اسـناد الزام‌آور قانونی درباره استفاده صلح‌آمیز از فضا (COPUOS)، در مجامع بین‌المللی، به‌ویژه در کمیتـه سـازمان ملـل متحـد، چندین دولت تصمیـم گرفته‌اند که به‌طور مسـتقل و یک‌جانبه از طریـق وضـع قوانین ملی اطمینـان لازم را در سـرمایه‌گذاران ایجاد کنند تا آنها تشـویق شوند و در حوزه سـرمایه‌گذاری فرازمینی قدم گذارند. بدیهی اسـت، ایالات متحده امریکا در این زمینه پیشگام است و تاکنون پیشرفت‌های قابل توجهی در این خصوص به‌دست آورده است.

سخن پایانی

چین در سـال‌های اخیر جاه‌طلبی‌های خود را در فضا افزایش و کاوشـگرهایی به ماه فرسـتاده و ایستگاه فضایی خود را ساخته و روی مریخ قرار داده است. برنامه‌های فضایی بلندپروازانه چین به‌طور مستقیم در راستای رقابت با ایالات متحده امریکا است. هم اینک ناسا یک مریخ‌نورد در سیاره سرخ دارد و در این دهه به‌دنبال قرار دادن دوباره فضانوردان در ماه اسـت. هر ۲ کشـور به مواد معدنی ماه چشم دوخته‌اند و انتظار می‌رود استخراج فضایی منبع بعدی تنش باشد.

دوطـرف در هفته‌های اخیر، پس از به‌تعویق افتادن ماموریت آرتمیس امریکا که نخسـتین تلاش مهم آن برای بازگشـت به ماه در نیم قرن گذشـته بود، مبادله‌های مشکل‌داری داشتند. بیل نلسون، مدیر ناسـا، چین را به سـرقت فناوری فضایی متهم کرده و این کشور به‌خاطر زباله‌های فضایی مورد انتقاد قرار گرفته است.

چینی‌ها برنامه اکتشـاف ماه را در سـال ۲۰۰۴ راه‌اندازی کردند و ۳سال بعد، نخستین فضاپیمای خـود را به فضا فرسـتادند. برنامه Chang'e نام خـود را از الهه ماه چینی گرفتـه و به‌تازگی روی جمع‌آوری نمونه‌ها از سطح ماه متمرکز شده است.

گفتـه می‌شـود برنامـه Chang'e -۷ قطب جنوبی مـاه را هدف قرار خواهـد داد؛ منطقه‌ای که دانشـمندان فکر می‌کنند بهترین مکان برای یافتن آب اسـت. به همین دلیل ناسا نیز آن قسمت از ماه را هدف قرار داده است.

گسترش
تجارت
سه‌شنبه
۲۹ شهریور ۱۴۰۱
۲۳ صفر ۱۴۴۴
۲۰ سپتامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۵۵
پیاپی ۳۴۷۳

«بیمه قراردادهای تجاری» جایگزین LC می‌شود

غذای کودکان در دام قوانین

سکته در بازار مسکن

عکس: صمت

برگزاری نخستین نمایشگاه صنعت میوه و سبزیجات در کشور

شهر آفتاب میزبان «فروت‌شو» می‌شود

سهیل فرزین: صنعت جهانی میوه نقش مهمی در تولیدات کشاورزی امروز در سراسر جهان دارد و مصرف میوه‌ها برای یک رژیم غذایی متعادل بسیار توصیه می‌شود؛ تا آنجا که سازمان ملل سال ۲۰۲۱ را سال جهانی میوه و سبزیجات نامید. براساس داده‌های سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل متحد (فائو)، متوسط تولید جهانی میوه حدود ۸۰۰ تا ۹۰۰ میلیون تن است که در ۱۰ سال گذشته به‌طور متوسط سالانه ۴۰ درصد رشد داشته است؛ در نتیجه انتظار می‌رود صنعت جهانی میوه در آینده نزدیک رشد قوی و ثابتی داشته باشد، زیرا هم تولید و هم مصرف میوه به‌سرعت در حال افزایش است. این امر ناشی از عواملی مانند افزایش جمعیت طبقه متوسط، افزایش درآمد، شهرنشینی، تغییر سبک زندگی مصرف‌کننده و افزایش آگاهی نسبت به رژیم غذایی سالم در سراسر جهان است. بر همین اساس برگزاری نخستین نمایشگاه بین‌المللی صنعت میوه و سبزیجات کشور با عنوان ایران فروت شو (IRAN FRUIT SOW) از ۵ تا ۸ آذر در مرکز نمایشگاهی شهر آفتاب برگزار خواهد شد.

ایران‌فروت‌شو از نگاهی دیگر

براساس برنامه‌ریزی‌ها به‌زودی محل دائمی نمایشگاه‌های شهرآفتاب در پایتخت میزبان نخستین رویداد تخصصی میوه و سبزیجات با عنوان تجاری «ایران فروت شو» خواهد بود. این رویداد تخصصی قرار است ایران را به یکی از بازارهای مهم صادراتی در زمینه میوه و سبزیجات بدل کند.

صمت در گفت‌وگو با سعید رسا، برگزارکننده این رویداد تخصصی به ابعاد مختلف برگزاری این رویداد پرداخته است.رسا در گفت‌وگو با صمت در معرفی نمایشگاه ایران فروت شو اظهار کرد: بخش میوه و سبزیجات ایران گنجینه‌ای ارزشمند است که به‌علت بهره‌مندی از تنوع بسیار بالا، طعم عالی محصولات، دارا بودن رتبه جهانی در حجم تولید و باتوجه به کمیت و نرخ رقابتی، از ظرفیت‌های قابل‌توجهی برای تامین تقاضای رو به رشد کشور، بازارهای منطقه‌ای و جهانی برخوردار است؛ از همین رو براساس نتایج مطالعات بخش نمایشگاهی و بازدید از رویدادهای تخصصی این حوزه در سایر کشورها، جای خالی یک برند بین‌المللی نمایشگاهی در صنعت میوه و سبزیجات احساس شد. این موضوع ما را بر آن داشت تا نخستین نمایشگاه بین‌المللی صنعت میوه و سبزیجات کشور را با نام تجاری ایران فروت شو (IRAN FRUIT SOW) کلید بزنیم. این رویداد از ۵ تا ۸ آذر در مرکز نمایشگاهی شهرآفتاب برگزار خواهد شد.

▣ تنوع محصولات و ماشین‌آلات

این کارشناس نمایشگاهی با اشاره به گروه کالایی رویداد بزرگ میوه و سبزیجات کشور افزود: تنوع محصولات (میوه‌های تازه، سبزیجات تازه، صیفی‌جات، گیاهان تازه، جوانه‌ها، محصولات ارگانیک، میوه‌ها و سبزیجات منجمد) و موضوعات (ماشین‌آلات پس از برداشت، فناوری نظارت بر محصول، سیستم‌های خنک‌کننده، ماشین‌آلات بسته‌بندی و مرتب‌سازی، سیستم‌های توزین، برچسب‌گذاری، ذخیره‌سازی، فناوری فروش هوشمند، سیستم‌های شست‌وشو، فناوری‌های دیجیتال، سیستم‌های حمل‌ونقل، پایانه‌های میوه، امکانات انبار، کنترل کیفیت، صدور گواهینامه‌ها، سازمان‌ها، اتحادیه، انجمن‌های مربوطه، موسسات تحقیقاتی و آموزشی، مطبوعات و رسانه‌ها تخصصی) به‌همراه بازدید هیات‌های داخلی و خارجی، برگزاری سمینارها و پنل‌های تخصصی، از ارکان اصلی و موردتوجه در این نمایشگاه خواهند بود. به‌دنبال این هستیم که با ایجاد فرصتی به تبادل ایده‌ها و بینش‌های تجاری در زمینه میوه و سبزیجات در ایران پرداخته و شاهد رشد و بالندگی جایگاه این صنعت، به‌ویژه در بخش صادرات باشیم.

▣ برگزاری کنفرانس و سمینار

سعید رسا همچنین به برگزاری رویدادهایی مطرح در کشورهای مختلف اشاره کرد و افزود: چین، آلمان، اسپانیا و امارات متحده عربی رویدادهای نمایشگاهی مهمی را در حوزه میوه و سبزیجات برگزار می‌کنند. همچنین برگزاری چندین کنفرانس و سمینار تخصصی را هم در سراسر جهان شاهد هستیم.

وی افزود: بزرگ‌ترین رویداد میوه و سبزیجات در اسپانیا برگزار می‌شود که نمایندگانی از ۱۳۰ کشور در قالب مشارکت‌کننده و بازدیدکننده در آن حضور دارند. دوبی هم بیش از یک دهه است که رویدادی در این حوزه برگزار می‌کند؛ از همین رو ما جای این رویداد را در کشورمان خالی دیدیم. متاسفانه تا امروز هیچ رویدادی در هیچ شهری پیرامون صنعت میوه و سبزیجات نداشتیم و امیدوارم ایران فروت شو تبدیل به یک برند منطقه‌ای و در نهایت برند جهانی شود.

▣ تولید محصولات باغی

رسا در ادامه به وضعیت تولید محصولات باغی اشاره و اظهار کرد: در حوزه تولید ما جایگاه ارزشمندی به‌ویژه در زمینه محصولاتی چون گیلاس، خرما، ملون و... داریم، اما باید تلاش کنیم این شرایط تثبیت شود و در ادامه به رتبه‌های بالاتر برسیم. در تولید برخی محصولات به‌ویژه در بخش میوه، رتبه‌های اول تا سوم جهان را در اختیار داریم، اما متاسفانه این حجم قابل‌توجه تولید در صادرات ظهور و بروز خوبی نداشته است. فکر می‌کنم باید بیش از پیش تلاش کنیم تا این جایگاه را هم بهبود ببخشیم و مزیت رقابتی صادرات میوه و سبزیجات را مشخص کنیم.

▣ همکاری با برندهای جهانی

وی گفت: برندهای مختلفی در حوزه ماشین‌آلات، واردات و صادرات قول مشارکت و همراهی حداکثری به ما دادند. رسا در پایان تاکید کرد: رویداد میوه و سبزیجات کشور قطعا رویداد گسترده‌ای خواهد بود. شهر آفتاب به‌واسطه دسترسی‌های بسیار خوب و البته تجربه موفقی که در برگزاری چند رویداد دیگر دارد، بهترین گزینه برای برگزاری چنین رویدادی است. توجه به این نکته ضروری است که تولیدکنندگان و تاجرانی که از شهرهایی چون اصفهان، قم، قزوین، سمنان و... قصد بازدید از رویدادها را دارند، بدون ورود به کلانشهر تهران، می‌توانند در شهر آفتاب حاضر شوند. به‌هر حال شهرآفتاب آینده بسیار استراتژیک و هدفمندی در معادلات نمایشگاهی کشور خواهد داشت.

تولیدکنندگان بزرگ میوه و سبزیجات جهان

براساس آمار جهانی تولید محصولات کشاورزی، کشورهای بزرگ تولیدکننده مواد غذایی به ترتیب زیر هستند. مصر سالانه بیش از ۱۱.۶ میلیون تن میوه و ۱۹.۳ میلیون تن سبزیجات تولید می‌کند. این کشور مقدار زیادی از میوه‌های خود از جمله مرکبات، توت فرنگی، تمشک، شاتوت، انگور، خرما و انجیر را به‌صورت تازه یا خشک صادر می‌کند. در زمینه سبزیجات، بزرگ‌ترین گروه صادراتی مصر پیاز، موسیر، سیر، تره فرنگی و سایر سبزیجات مشابه است؛ همچنین می‌توان به سیب‌زمینی، بنشن خشک‌شده و گوجه فرنگی به‌صورت تازه، سرد و یخزده اشاره کرد. اسپانیا نیز کشوری است که حدود ۱۷ میلیون تن میوه و ۱۴ میلیون تن سبزیجات تولید می‌کند. این کشور اروپایی به‌طور عمده مرکبات، توت فرنگی، تمشک، شاتوت و سایر میوه‌ها مانند زردآلو، گیلاس، هلو و شلیل را به‌صورت تازه و خشک صادر می‌کند. اسپانیا در زمینه صادرات سبزیجات از جمله گوجه فرنگی، کاهو و کاسنی، خیار، پیاز، سیر، تره فرنگی به‌صورت تازه، سرد و یخزده نیز شناخته شده است. ایران در رده سوم این فهرست قرار دارد؛ کشوری که حدود ۱۲ میلیون تن میوه و ۲۱ میلیون تن سبزیجات تولید می‌کند. این کشور به‌طور عمده انواع مختلف آجیل (مغزها)، انگور، خرما، انجیر، توت فرنگی، تمشک، شاتوت و میوه‌هایی همچون طالبی، سیب و گلابی را صادر می‌کند. در حوزه سبزیجات، بیشترین صادرات ایران، خیار و خیار ترشی (برای تهیه خیارشور)، کلم، گل کلم، گوجه فرنگی، پیاز، سیر، تره فرنگی و... به‌صورت تازه، سرد و یخزده است. در ادامه این فهرست نام کشورهای برزیل، ترکیه، مکزیک، ایالات متحده امریکا، هند، هنگ‌کنگ و چین را می‌توان دید.

سخن پایانی

جمعیت جهان در حال افزایش، در حالی که منابع آن در حال کاهش است. در این میان نقش کشورهای تولیدکننده میوه و سبزیجات در جهان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در طول چند دهه گذشته، سبزیجات، میوه‌ها و مواد غذایی در زندگی انسان‌ها اهمیت پیدا کرده و کشورهایی مانند چین، ایالات متحده امریکا و تایلند، کشورهایی هستند که بسیاری از محصولات‌شان را به تمام نقاط جهان عرضه می‌کنند. البته این بدان معنا نیست که بدون وجود آنها، ما با نبود غذا مواجه می‌شویم بلکه باید همه کشورها مدیریت درستی را در این زمینه در پیش گیرند.

یادداشت

بازگشت درآمدهای صادراتی با تقویت بیمه‌های تجاری

خسرو فروغان گران‌سایه ـ رئیس کمیسیون بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی تهران

دولت بهره‌گیری از ظرفیت حضور ایران در سازمان همکاری شانگهای را یکی از اهداف اصلی خود عنوان و برنامه‌های تجاری متعددی را در این‌باره مطرح کرده است. به این منظور، چندی پیش رئیس سازمان توسعه تجارت اعلام کرد این سازمان در تلاش است تا بیمه قراردادهای تجاری را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای جایگزین اعتبار اسناد بانکی در تعاملات تجاری ایران با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای جا بیندازد. منافع طرفین، کشورها را وادار به موافقت با قراردادهای چندجانبه این‌چنینی می‌کند. از آنجایی که ایران تحت تحریم‌های شدید اقتصادی و فعالیت‌های تجاری بازرگانان ایرانی با دشواری و سختی‌های متعددی همراه است، دولت در تلاش است تا راهکارهای جایگزین را برای نقل‌وانتقالات منابع مالی در نظر گیرد. طرح جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی، یکی از راهکارهایی است که دولت در نظر دارد تا با به‌کارگرفتن آن، بتواند از فشار تحریم‌ها بر فعالیت‌های تجاری بکاهد. به‌ثمر رسیدن طرح‌ها و تفاهمنامه‌های بزرگ تجاری، نیازمند حضور و شرکت تعداد زیادی از کشورهای منطقه و فعال تجاری است. تنها کشورهایی که درگیر مشکلات تحریمی هستند، تمایل به استفاده از راهکارهای جدید برای تجارت مانند جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی دارند. کشورهایی مانند روسیه به‌ویژه در چند وقت اخیر که دچار تحریم و فشارهای جهانی شده، اغلب رغبت بیشتری برای همکاری با ایران در به‌ثمر رساندن طرح‌های تجاری مشترک و دوجانبه دارند. تا پیش از این نیز، طرح استفاده از پول ملی در فعالیت‌های تجاری، راهکاری بود که از سوی ایران و روسیه مطرح و اقدامات جدی دراین‌باره انجام شده بود، اما در این میان، کشورهایی هستند که تحریم نیستند و موانعی برای تجارت آنها وجود ندارد. این کشورها از تحریم و فشار جامعه جهانی ترسیده و برای حفظ منافع خود در تلاش هستند.

هر کشوری برای ثبات شرایط اقتصادی و جایگاه خود در تجارت جهانی، استراتژی‌های مشخصی دارد و بیشتر کشورها تمایل دارند تا در لیست تحریم‌های شورای امنیت ملی قرار نگیرند، بنابراین حضور این دست از کشورها در تفاهمنامه‌های چندجانبه‌ای که تجارت را برای کشورهای تحت‌تحریم تسهیل می‌کند، امری دور از ذهن به‌نظر می‌رسد.

حفظ منافع ملی، مهم‌ترین رکن و پایه‌ای است که تمامی کشورها به آن متعهد هستند و از این‌رو ممکن است تمامی کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای، طرح جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی را نپذیرند، اما کشوری مانند روسیه، از این طرح استقبال خواهد کرد؛ چرا که روند تجارت در شرایط فعلی برای این کشور تسهیل خواهد شد.

ذات طرح جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی، طرحی است که تا به امروز در سطح گسترده اجرایی نشده و کارنامه مشخصی از عملکرد آن وجود ندارد، بنابراین نمی‌توان با دقت بالا به جزئیات آن پرداخت و این طرح را مورد نقد و بررسی قرار داد، اما در کل به‌نظر می‌رسد، این طرح در صورت اجرا شدن صحیح، دارای ابعاد مثبت بی‌شماری خواهد بود. یکی از دغدغه‌های اصلی تجار به‌ویژه صادرکنندگان، بحث بازگشت پول حاصل از صادرات است.

تا به امروز، درآمدهای صادراتی بنا به دلایل و حتی بهانه‌های مختلفی از سوی کشور مقصد پرداخت نشده و این موضوع بازرگانان را درگیر چالش‌های جدی کرده است. حال با اجرایی شدن و پذیرش طرح جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی، افراد مجبور به پرداخت هزینه کالای صادرشده می‌شوند.

به بیانی دیگر، با تقویت اعتبار بیمه قراردادهای تجاری، پشتوانه محکمی برای معاملات و فعالیت‌های بازرگانی ایجاد شده و از این نظر پیامدهای مثبتی برای بهبود بازگشت درآمدهای صادراتی ایران رخ خواهد داد.

آغاز مذاکرات هیات تجاری روسیه در تهران

به‌گفته سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت،مذاکرات هیات تجاری روسیه از دوشنبه ۲۸ شهریور در تهران آغاز شد. به‌گزارش ایسنا، امید قالیباف با بیان اینکه ۶۵ شرکت روسی در قالب هیات ۱۰۰ نفره مذاکرات خود را از روز دوشنبه ۲۸ شهریور در تهران آغاز کردند، بااشاره به ورود هیات تجاری روسیه به تهران افزود: طبق برنامه‌ریزی انجام‌گرفته، فعالان اقتصادی ایران در مدت ۳ روز حضور هیات تجاری روسیه در تهران، در مجموع ۷۵۰ جلسه تجاری با نمایندگان شرکت‌های روسی برگزار خواهند کرد. سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر عزم ایران و روسیه در تعمیق مناسبات تجاری گفت: طبق اعلام مرکز صادرات روسیه تا آخر امسال بیش از ۱۰ هیات بزرگ تجاری دیگر به ایران سفر خواهند کرد. به‌گفته مشاور رسانه‌ای وزیر صمت، حوزه فعالیت شرکت‌های روسی در هیات تجاری شامل صنایع غذایی و کشاورزی (غلات)، شیرینی و شکلات، آبزیان، تجهیزات و ماشین‌آلات صنایع غذایی و کشاورزی، دارو و تجهیزات‌پزشکی، شیشه و بلور، صنایع فلزی، سیستم‌های مخابراتی و رادیویی، انرژی و بازیافت است. وی تاکید کرد: طرف مذاکره هیات تجاری روسیه با محوریت اتاق بازرگانی تهران، اعضای اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور و شرکت‌های دانش‌بنیان مرتبط با حوزه تجارت موردمذاکره هستند.

گفتنی است، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه روز پنجشنبه در دیدار با رئیس‌جمهوری کشور در حاشیه اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای در ازبکستان از ورود این هیات تجاری به ایران خبر داده بود.

گامی در راستای تسهیل مبادلات تجاری ایران با شانگهای

«بیمه قراردادهای تجاری» جایگزین LC می‌شود

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

در روزهای گذشته، رئیس سازمان توسعه تجارت ایران در پی سفر رئیس‌جمهوری به ازبکستان برای شرکت در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای، درباره برنامه‌های موجود برای تسهیل مراودات و مبادلات تجاری بین ایران و اعضای سازمان همکاری شانگهای، به موارد متعدد و مهمی اشاره کرد. یکی از این اهداف و برنامه‌ها، جایگزینی «بیمه قراردادهای تجاری» به‌جای «اعتبار اسناد بانکی» در روابط تجاری با کشورهای عضو این سازمان است. این موضوع از سوی کارشناسان و فعالان اقتصادی، به شیوه‌های مختلف تعبیر شده و به‌نظر می‌رسد، مبهم بودن سازکار و فرآیند جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری برای بازرگانان، یکی از علت‌های تعدد نظرات نسبت به هدف یادشده است. از سویی، برخی فعالان تجاری معتقدند این راهکار می‌تواند منجر به تسهیل تجارت ایران با جهان به‌ویژه کشورهای عضو اتحادیه‌های بین‌المللی اقتصادی شود که در ادامه، مزایا و نقاط مثبت بی‌شماری را برای کشور به‌همراه دارد. از طرفی دیگر، برخی عقیده دارند هنوز بستری برای اجرایی شدن جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی وجود ندارد. صمت در این گزارش، به ابعاد مختلف طرح جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی و درباره آن با کارشناسان و فعالان تجاری به گفت‌وگو پرداخته است.

اگر روند ارائه ضمانتنامه‌ها پیچیده و هزینه‌های بیمه‌ای بالاتر از توان طرفین معامله باشد، این مسئله می‌تواند خود تبدیل به مانع شود و تجار را از دستیابی به مزایای وجود بیمه‌های قراردادهای تجاری محروم کند

تلاش برای افزایش تجارت با اعضای شانگهای

رئیس سازمان توسعه تجارت ایران درباره پیچیدگی‌های حقوقی در تجارت ایران و اعضای سازمان همکاری شانگهای گفت: یکی از موضوعات مهمی که روی آن تمرکز کرده‌ایم، بحث مسائل حقوقی و بحث‌های ضمانتی است، در این راستا، چند بیمه تجاری فعال شده و هفته گذشته بزرگ‌ترین قرارداد بیمه تجاری، بین صندوق ضمانت صادرات ایران و بیمه‌های روسیه امضا شد. ۲ ماه قبل نیز، قراردادی با قزاقستان برای جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی امضا شد و در حال مذاکره با پاکستان و ارمنستان برای امضای قرارداد همکاری مشترک هستیم.

به‌گزارش ایرنا، علیرضا پیمان‌پاک، رئیس سازمان توسعه تجارت بااشاره به حمایت این سازمان از تجار و بازرگانان ایران در سایر کشورها، گفت: تلاش می‌کنیم در کشورهای عضو شانگهای، بیمه قراردادهای تجاری را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابزار جایگزین اعتبار اسناد بانکی (LC) جای بیندازیم. طبق برنامه‌ریزی انجام‌گرفته، سازمان توسعه تجارت قصد دارد سیستم‌ها و کانال‌های ویژه بانکی را برای بازرگانان ایجاد کند.

پیمان‌پاک گفت: سازمان توسعه تجارت همچنین قصد دارد اتاق‌های داوری را به‌عنوان مجاری حل اختلاف بازرگانان تعریف کند.

این ابزار حرفه‌ای باعث می‌شود تجار با مشکل حقوقی و مسائل قانونی روبه‌رو و نیازمند پیگیری قضایی نشوند.

هدف، کاهش فشار تحریم است

محمود بهشتیان، کارشناس‌ارشد گمرک در گفت‌وگو با صمت، ابتدا به قوانین تجاری بین‌المللی اشاره کرد. او معتقد است: اسناد شناخته‌شده در سطوح مختلف معاملات تجاری، از ارزش بالایی برخوردار است و جابه‌جایی آنها با سایر مدارک، دشوار به‌نظر می‌رسد. او در این‌باره توضیح داد: به‌منظور ساماندهی فعالیت‌های تجاری در ابعاد جهانی و سهولت روابط اقتصادی میان کشورها، حدود یک سده پیش، اتاق بازرگانی بین‌المللی تشکیل شد. هدف اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC)، دفاع از بخش خصوصی کشورها و تلاش برای توسعه و تسهیل تجارت داخلی و خارجی است. این اتاق بازرگانی باید مقرراتی را در اموری از قبیل همسان‌سازی مقررات بین‌المللی بانک‌ها، اینکوترمز، اعتبارات اسنادی، ضمانتنامه‌ها و موارد دیگری به کشورها برای انجام فعالیت‌های تجاری ارائه دهد. وی ادامه داد: به‌منظور تحقق نظام‌بخشی در فعالیت‌های جهانی، اتاق بازرگانی بین‌المللی اسناد مشخصی را همچون مدارک معتبر در امر تجارت جهانی به‌رسمیت شناخته که یکی از آنها بحث اعتبار اسناد بانکی یا LC است. حال رئیس سازمان توسعه تجارت اعلام کرده این سازمان در تلاش است در کشورهای عضو شانگهای، بیمه قراردادهای تجاری را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابزار جایگزین اعتبار اسناد بانکی (LC) جا بیندازد. بهشتیان تصریح کرد: به‌نظر می‌رسد این اقدام به‌منظور کاهش فشارهای تحریمی علیه ایران است، چرا که همچنان ایران در مسئله پیوستن به سوئیفت و سایر موارد مربوط به نقل‌وانتقالات پول در امور تجاری و همچنین اعتبارسنجی مشکل داشته و مسئولان دولتی به‌دنبال راهکارهای جایگزین برای این مسائل هستند، اما بیمه قراردادهای تجاری جزو اسناد شناخته‌شده برای تجارت جهانی نبوده و این یک مسئله مهم در اجرایی شدن هدف سازمان توسعه تجارت است.

آماده نبودن نظام بانکی

بهشتیان در ادامه صحبت‌های خود، به نبود مکانیزم برای بکارگیری بیمه‌های قراردادهای تجاری برای جایگزینی بیمه‌های قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی اشاره کرد و گفت: هنوز روند و سازکار مشخصی برای جایگزینی بیمه‌های قراردادهای تجاری عنوان نشده است، چرا که در گام نخست باید تمامی کشورها ضمن اعلام موافقت خود، به مکانیزم مشترکی برای اجرای این هدف دست یابند. بعید به‌نظر می‌رسد، مذاکره با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای، در مدت زمان کوتاهی به‌نتیجه برسد و این اقدام عملیاتی شود، چرا که هنوز سازکار آن به‌طوردقیق در نظام پولی و بانکی ایران مشخص نیست، به‌عنوان مثال، معلوم نیست پیش از اعلام این هدف، سازمان توسعه تجارت با بانک مرکزی درباره این مسئله به تفاهم رسیده است یا نه؟ این کارشناس ارشد گمرک تاکید کرد: تا به امروز، وعده‌های زیادی در راستای بهبود بخش‌های اقتصادی و توسعه‌های تجاری مطرح شده و جایگزینی بیمه‌های قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای، هنوز راه زیادی تا اجرایی شدن دارد. از سویی دیگر، ماهیت بیمه، پشتیبانی است و نقل و انتقالات پول به‌طور رسمی توسط صرافی‌ها انجام می‌شود. توجه به این نکات برای تغییر روند تجارت بین‌المللی و رسیدگی به جزئیات، اصل مهمی است که دولت باید به آن نظر داشته باشد. بهشتیان خاطرنشان کرد: زمانی که بانک مرکزی به‌همراه سایر نهادهای ذی‌ربط، نهایی شدن جایگزینی بیمه‌های قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی را اعلام کند، می‌توان درباره مزایا و معایب آن صحبت کرد، اما در حال حاضر، این نظر تنها در حد هدف بوده و هنوز نشانه‌ای از تحقق آن نمی‌بینیم.

هنوز روند و سازکار مشخصی برای جایگزینی بیمه‌های قراردادهای تجاری عنوان نشده، چرا که در گام نخست باید تمامی کشورها ضمن اعلام موافقت خود، به مکانیزم مشترکی برای اجرای این هدف دست یابند

اطمینان از بازگشت ارزش کالا

قدیر قیافه، عضو اتاق مشترک ایران و روسیه در گفت‌وگو با صمت از زاویه دیگری به مسئله جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری نگاه کرد و گفت: به‌نظر من، جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی با هدف توسعه بیمه‌های قراردادهای تجاری و تسهیل روند صادرات مطرح شده است. طبق اخبار و بنا بر اعلام رئیس سازمان توسعه تجارت، تا پیش از این، قراردادی با قزاقستان برای جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی امضا شده و ایران قصد دارد این نوع از تعاملات را با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای توسعه دهد. وی تشریح کرد: بیمه‌نامه‌های تجاری برای اطمینان از بازگشت کامل ارزش کالای صادراتی بوده و به تجار این اطمینان را می‌دهد که درآمدهای حاصل از صادرات بازخواهند گشت. این نوع بیمه‌ها در تمامی کشورهای جهان مرسوم بوده و در حقیقت اعتبار شریک تجاری در این بیمه‌نامه‌ها سنجیده می‌شود. تجار نیز براساس این ارزیابی‌ها می‌توانند بیمه‌نامه و پشتوانه دریافت کرده و با آسودگی خیال بیشتری، به صادرات بپردازند. اگر شریک تجاری واردکننده کالا در پرداخت خود کوتاهی داشته باشد، شرکت بیمه براساس معیار و میزان ارزیابی‌شده، ارزش کالا را به فرد صادرکننده پرداخت خواهد کرد، از این‌رو قراردادهای بیمه‌های تجاری امری مهم در فعالیت‌های بازرگانی محسوب می‌شوند. قیافه خاطرنشان کرد: همان‌طور که گفته شد، در تمام کشورهای جهان شرکت‌های بیمه‌ای همانند صندوق ضمانت صادرات ایران وجود دارد. در ایران صندوق ضمانت صادرات، معاملات را به‌نفع شرکت‌های صادراتی بیمه می‌کند، اما چیزی که به‌نظر می‌رسد در دستور کار سازمان توسعه تجارت قرار دارد، توسعه روابط و همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه این صندوق با شرکت‌های بیمه‌ای سایر کشورها است.

افزایش قدرت پشتیبانی بیمه‌های تجاری

قیافه در ادامه صحبت‌های خود، چندین مورد را به‌عنوان هدف احتمالی سازمان توسعه تجارت برای طرح جایگزینی قراردادهای بیمه‌های تجاری با اسناد اعتبار بانکی اعلام کرد و گفت: اعتبارسنجی شرکای تجاری، صدور ضمانتنامه پرداخت توسط خریدار کالا، صدور بیمه‌نامه صادراتی توسط بیمه‌های ایرانی یا صندوق ضمانت صادرات ایران به کشورهای طرف معامله، صدور بیمه‌نامه‌های صادراتی اتکایی توسط بیمه ایرانی با مشارکت طرف خارجی و در نهایت صدور بیمه‌نامه صادراتی کالاهای شرکای تجاری به‌جای کشورهای حاضر در معامله، از جمله اهداف توجه سازمان توسعه تجارت به قراردادهای بیمه‌های تجاری است. به‌بیانی دیگر، به‌نظر می‌رسد توسعه قراردادهای بیمه‌های تجاری در تعاملات بین‌المللی به‌ویژه کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای از اهداف اصلی دولت و برای اجرایی کردن آن در تلاش است. در ادامه، این عضو اتاق مشترک ایران و روسیه تصریح کرد: افزایش قدرت پشتیبانی قراردادهای بیمه‌های تجاری، یکی از مسائلی است که می‌تواند منجر به رونق تجارت و بازرگانی ایران با سایر کشورها شود. همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، شرکت‌های بیمه‌های تجاری با ارزیابی ارزش کالای صادراتی، اعتبارسنجی توانایی خریداران و بیمه کردن معامله لوازم پشتیبانی از تجارت را انجام می‌دهند. با توسعه این نوع اقدامات و گسترش پشتیبانی قراردادهای بیمه‌ای، بدیهی است، تجارت در فضایی بهتر انجام خواهد شد.

مزایای بیمه‌های اتکایی

قیافه شکل‌گیری بیمه‌های اتکایی را یکی از دستاوردهای تقویت تعاملات چندجانبه بیمه‌های تجاری عنوان کرد و گفت: یکی از انواع بیمه‌های تجاری که می‌تواند ریسک فرآیند بازرگانی را برای طرفین معامله کاهش دهد، بیمه اتکایی است. در این بیمه، شرکت‌های بیمه از کشورهای طرف معامله، باهمکاری یکدیگر، فرآیند صادرات را تحت‌پوشش قرار می‌دهند. در چنین شرایطی، اگر به هر دلیلی بازپرداخت از سوی خریدار انجام نگیرد، این شرکت‌ها باهمکاری یکدیگر زیان را به صادرکننده پرداخت می‌کنند. وی ادامه داد: ارائه ضمانتنامه توسط شرکت‌های بیمه کشور مقصد نیز از دیگر کاربردهای پررنگ شدن نقش قراردادهای بیمه‌ای در تجارت است. در چنین حالتی، صادرکننده مایل است، تنها در صورت دریافت ضمانتنامه از شرکت بیمه کشور مقصد، کالای خود را به‌فروش برساند که این اقدام خود می‌تواند منجر به کاهش ریسک و چالش‌های تجاری شود. تمامی این مزایا و ظرفیت‌های قراردادهای بیمه‌های تجاری سبب شده تا سازمان توسعه تجارت به‌سمت افزایش معاملات با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای حرکت کند.

روند اداری تسهیل شود

این عضو اتاق مشترک ایران و روسیه در ادامه صحبت‌های خود به تاثیر شکل‌گیری توافق برای جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به‌جای اعتبار اسناد بانکی با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای بر روند تجارت ایران اشاره کرد و گفت: تا امروز یکی از نگرانی‌های جدی تاجران و بازرگانان ایرانی، برگشت پول حاصل از صادرات بود، چرا که در این روند ممکن است موانع مختلفی از سوی کشور موردمعامله شکل گرفته و بنا به دلایل مختلفی، ارزش کالای تجار بازنگردد، بنابراین با ایجاد اعتبار برای ضمانتنامه‌ها و بیمه‌های تجاری بین دوطرف معامله، بخش زیادی از این نگرانی‌ها برطرف شده و تجار با شرایط بهتری می‌توانند صادرات داشته باشند، اما در نظر داشته باشیم که اگر روند ارائه ضمانتنامه‌ها پیچیده بوده و هزینه‌های بیمه‌ای بالاتر از توان طرفین معامله باشد، این مسئله می‌تواند خود تبدیل به مانع شده و تجار را از دستیابی به مزایای وجود بیمه‌های قراردادهای تجاری محروم کند، بنابراین تسهیل روند اعطای ضمانتنامه‌ها نه‌تنها توسط ایران بلکه از سوی تمامی کشورهای موردمعامله، نکته مهم و قابل توجهی است که باید به آن توجه داشت.

سخن پایانی

چندی پیش ایران به اما و اگرهای عضویت در سازمان همکاری شانگهای خاتمه داده و به‌طور رسمی و قطعی به این سازمان پیوست. در جریان آخرین اجلاس سازمان همکاری شانگهای، رئیس‌جمهوری اهداف مربوط به توسعه تجارت را از ارکان برنامه‌ریزی‌های آتی کشور عنوان کرد. به‌نظر می‌رسد دولت بیشترین تمرکز خود در تجارت جهانی را بر کشورهای منطقه گذاشته و امیدوار است تا بتواند سهم مناسبی در تجارت با این کشورها داشته باشد.

صادرات سرم از ایران به عراق صحت دارد؟

سخنگوی گمرک با بیان اینکه هفته قبل ۱۴۱.۵ تن سرم به تعداد ۲۴۰ هزار و ۸۴۰ عدد ترخیص شده، اظهار کرد: علاوه بر آن، کارهای مربوط به ترخیص حدود ۴۷ تن و ۲۰۰ کیلوگرم سرم به تعداد ۸۰ هزار و ۳۸۰ عدد نیز در حال‌حاضر در گمرک تهران در حال انجام است.

به‌گزارش مشرق، روح‌الله لطیفی به این سوال که آیا دلیل کمبود سرم در کشور صادرات به کشور عراق بوده، پاسخ داد: هیچ قلم دارویی به سمت عراق برای اربعین صادر نشده است. براساس اعلام مسئولان مرتبط، کشور عراق ملزومات مراسم پرشور اربعین را از کشورهای دیگر تامین کرده است.

سخنگوی گمرک با تاکید بر اینکه وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو اقلام بهداشتی موردنیاز کشور را رصد می‌کنند، گفت: براساس نتیجه این رصد، خرید خارجی یا تولید داخلی انجام می‌شود. ثبت سفارش و تایید اقلام پزشکی نیز بر عهده سازمان غذا و دارو است. اینکه موج بیماری وارد کشور شده یا واردکننده‌ای دیرتر به تعهد واردات خود عمل کرده و آیا کمبود یا انبار مناسبی از دارو وجود دارد، یا هر اتفاق دیگر، خارج از حیطه گمرک به‌شمار می‌رود و حتما مسئولان مرتبط درباره آن پاسخگو هستند.

براساس این گزارش، چندی پیش، نایب رئیس انجمن داروسازان اعلام کرده بود که در حال حاضر، کمبود سرم در کشور وجود دارد و بر همین اساس هم سرم فقط به داروخانه‌های منتخب و تعدادی از داروخانه‌های دولتی داده می‌شود.

کشمکش تولیدکنندگان و دولت بر سر قیمت‌گذاری ادامه دارد

غذای کودکان در دام قوانین

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

قصه نارضایتی تولیدکنندگان شیرخشک از نرخ این محصول سر دراز دارد و در چند ماه اخیر هم قیمت‌گذاری شیرخشک در هاله‌ای از ابهام بوده است. علت اینکه چرا سازمان غذا و دارو در تایید و اعلام قیمت‌های جدید براساس درخواست تولیدکنندگان تعلل می‌کند، مشخص نیست! مدت زیادی است نرخ شیر خشک پا در هوا مانده و سازمان غذا و دارو نیز گوش شنوایی برای گلایه تولیدکنندگان این محصول ندارد.

این در حالی است که رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد، از برگزاری کمیسیون قیمت‌گذاری دارو خبر داد. در این کمیسیون، نرخ فرآورده‌های رگولار به تصویب رسید، اما با این وجود، سازمان غذا و دارو تاکنون قیمت‌های جدید شیرخشک را اعلام نکرده است که علت آن نیز مشخص نیست. از سوی دیگر، تولیدکنندگان با توجه به افزایش نرخ مواد اولیه، دستمزد و هزینه تمام‌شده تولید، پیگیر موضوع اصلاح نرخ شیر خشک‌های رگولار بوده و هستند.

ابتدای شهریور بود که طبق تصمیم کمیسیون قیمت‌گذاری سازمان حمایت نرخ شیرخشک نوزاد و رگولار ۲۰ درصد افزایش یافت. این در حالی است که شرکت‌های تولیدی با توجه به افزایش هزینه تولید، متقاضی افزایش ۵۰ درصدی نرخ محصول بودند. صمت در این گزارش به بررسی بازار شیرخشک در این روزها پرداخته است.

دولت باید نرخ شیرخشک را پله‌پله واقعی و همزمان ارز دولتی آن را حذف کند

کلاف سردرگم قیمت‌گذاری شیرخشک

گزارش‌های مردمی نشان از کمبود برخی اقلام شیرخشک‌های رژیمی و متابولیک در بازار می‌دهد. اوایل سال ۱۴۰۱ بود که به‌گفته محمد هاشمی، سخنگوی سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت تاخیر در تامین ارز، تهیه و ثبت سفارش شیر خشک‌های رژیمی را با مشکل مواجه کرد و در نتیجه شاهد کمبودهای مقطعی در تامین این شیرخشک‌ها شدیم. از سوی دیگر، به علت اینکه به شیرخشک‌های رژیمی، ارز ترجیحی تعلق می‌گیرد، نرخ آن پایین‌تر از نمونه آزاد است.

اگر این کالا به‌طور گسترده در داروخانه‌ها عرضه شود، موجب قاچاق می‌شود. به همین علت برای مقابله با قاچاق، شیرخشک‌ها به صورت قطره‌چکانی توزیع می‌شود. در این صورت می‌توان گفت دلیل دولت برای توزیع قطره‌چکانی جلوگیری از قاچاق است.

شیر خشک گران می‌شود

هانی تحویل‌زاده، رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد درباره تغییر نرخ شیرخشک به صمت گفت: چندی پیش ۲۰ درصد افزایش نرخ شامل شیرخشک شد. درخواست تولیدکنندگان ۵۰ درصد افزایش نرخ بود، اما متاسفانه با ۲۰ درصد آن موافقت شده است. براساس هزینه‌های تولید نیاز تولیدکننده به ۵۰ تا ۷۰ درصد افزایش نرخ است.

▣ درخواست افزایش ۵۰ درصدی قیمت

رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد با بیان دلایل افزایش نرخ هزینه‌های تولید، افزود: یکی از دلایل افزایش هزینه‌های تولید، ناآرامی منطقه ناشی از حمله روسیه به اوکراین و افزایش ۳۰ درصدی نرخ مواد اولیه است. همچنین قانون ترخیص مواد اولیه با ارز نیمایی نیز باعث افزایش چندبرابری هزینه ترخیص شد. افزایش ۵۰ درصدی ملزومات بسته‌بندی نسبت به سال گذشته و افزایش نرخ شیر خام که ۱۵ درصد در ماده اولیه را نیز باید در نظر گرفت. از سوی دیگر، ۸۵ درصد مواد اولیه موردنیاز برای تولید شیرخشک وارداتی است. در نتیجه با افزایش نرخ ارز محصول نهایی نیز گران می‌شود. همه این عوامل در افزایش نرخ محصول نهایی تاثیرگذار است.

▣ افزایش نرخ با فشار رسانه‌ها

تحویل‌زاده با اشاره به آخرین افزایش نرخ شیر خشک، افزود: پس از ۳ ماه، شاهد افزایش نرخ بودیم. از ابتدای سال ۱۴۰۱ تاکنون برای شیرخشک‌های معمولی ۳۸ درصد و برای شیرخشک‌های رژیمی، ۲۰ درصد افزایش نرخ داشتیم. از نظر انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد در هر دو نوع شیر خشک به‌ویژه شیر خشک‌های رژیمی، این مقدار افزایش نرخ منطقی نیست. اگر این روند ادامه داشته باشد، همچنان شاهد سهمیه‌بندی شیرخشک خواهیم بود. اگر نرخ جدید اعلام شود، مشکل کمبود بازار رفع شده و تولید نیز مانند گذشته ادامه می‌یابد.

رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد درباره درخواست افزایش قیمت مجدد این محصول، اظهار کرد: رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد درخواست افزایش نرخ ۴۷ درصدی شیرخشک را به کمیسیون داده و منتظر اعلام نتیجه است. با توجه به روند تولید، به‌نظر می‌رسد برای ۶ ماه دوم سال نرخ شیر خشک افزایش داشته باشد. وی با بیان درخواستی از سازمان غذا و دارو افزود: طبق اصول اقتصاد عرضه و تقاضای بازار تعیین‌کننده قیمت کالاست و نباید به صورت دستوری نسبت به قیمت‌گذاری کالا اقدام کرد.

رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد با اشاره به اینکه برای افزایش نرخ شیرخشک تنها دستور سازمان غذا و دارو کافی نیست، اظهار کرد: از آنجا که شیرخشک یکی از کالاهای استراتژیک به‌شمار می‌رود معمولا سازمان غذا و دارو برای تعیین قیمت این کالا با فشارهای گوناگونی مواجه است. به‌طوری که معمولا این کالا نباید با افزایش قیمت همراه باشد. وی با توجه به حقوق مصرف‌کنندگان، اظهار کرد: دولت باید نرخ شیرخشک را پله‌پله واقعی کرده و همزمان نسبت به حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و اختصاص یارانه با این بخش اقدام کند. در حقیقت باید ارز این بخش نیز به‌تدریج کاهش یافته و نرخ متناسب با آن افزایش یابد تا فشار قیمتی به خانوارها وارد نشود.

▣ قیمت‌گذاری به چه قیمت؟

رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد ضمن تاکید بر تامین ۱۰۰ درصد نیاز داخل، افزود: موضوع سهمیه‌بندی شیرخشک‌های رژیمی به علت بی‌سلیقگی نهادهای دولتی است. تاخیر در اعلام نرخ جدید موجب شد برخی تولیدکنندگان، خط تولید شیرخشک‌های رژیمی را به علت زیانده بودن تعطیل کنند. در دوره ریاست عباس تابش در سازمان حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکننده، این موضوع مطرح شد، اما ایشان معتقد بودند نرخ مصرف‌کننده مهم است و اگر نمی‌توانید، تولید نکنید. متاسفانه برای مسئولان وقت، قیمت مقطعی کالا مهم‌تر از حفظ خط تولید بود.

▣ در تولید محصولات رژیمی نوزاد مشکل نداریم

وی با اشاره به هزینه‌های تحمیلی برای واردات شیرخشک گفت: ارزبری برای تولید هر قوطی شیرخشک رژیمی، ۱.۲ یورو است، اما واردات همین مقدار شیر خشک رژیمی ۴ یا ۵ یورو هزینه خواهد داشت که تامین ارز این هزینه در نهایت به بانک مرکزی تحمیل می‌شود. وی ادامه داد: انجمن تولیدکنندگان شیرخشک با همین استدلال با پذیرش افزایش قیمت یادشده درخواست تداوم تولید را داشت. این درخواست با تاکید بر ادامه فعالیت کارخانه‌های تولید شیر خشک ارائه شد که در نهایت منجر به تامین نیاز داخل محصول برای مصرف‌کنندگان می‌شد. این گروه تاکید دارند ۱۸ سال است شیرخشک در کشور تولید می‌شود و هیچ سال شاهد کمبود در این محصول نبوده‌ایم. این در حالی است که با بروز این اتفاقات، مصرف‌کننده مجبور به تهیه شیر خشک با چند برابر نرخ از بازار سیاه می‌شود. تحویل‌زاده درباره کمبود شیرخشک رژیمی سال جاری، گفت: قیمت‌گذاری دستوری باعث زیانده شدن بعضی از خطوط تولید و در نتیجه تعطیلی خط شده است. دلیل دیگر نیز عدم‌تخصیص به‌موقع ارز بود. باید ارز به‌موقع دریافت و به تولیدکننده مواد اولیه داده شود؛ همچنین این کار در فواصل زمانی مشخصی باشد که متاسفانه سازمان غذا و دارو تخصیص ارز را به‌طور منظم انجام نمی‌دهد. این موضوع باعث می‌شود واردات مواد اولیه موردنیاز یکنواخت نبوده و در نتیجه شاهد کمبود کالا در بازار می‌شویم. این فعال بازار تاکید کرد: تولیدکنندگان هیچ مشکلی در تولید محصولات رژیمی نوزاد ندارند و تمام مشکلات به قوانین و اتفاقات اخیر در کشور برمی‌گردد.

▣ صادرات شیر خشک؛ سود یا ضرر؟

رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشک نوزاد پیرامون صادرات این محصول بیان کرد: صادرات شیر خشک انجام می‌شود، اما بخش عظیمی از آن به‌صورت قاچاق معکوس است و این کار زیان تولیدکننده را به همراه دارد. در این صورت، با وجود قاچاق معکوس، صادرات نیز برای تولیدکننده سودی به همراه نداشته و در نتیجه به ضرر کشور است. تاجری یک قوطی شیر خشک را ۶۰ هزار تومان می‌خرد، باید معادل نرخ یورویی آن یک تا ۲ یورو را در نظر بگیرد. درحقیقت شیرخشکی با این نرخ در دنیا وجود ندارد. این در حالی است که نرخ یک قوطی شیرخشک حدود ۵ یورو است. در نتیجه آنها تمایل دارند شیر خشک را از بازار آزاد خریداری و صادر کنند.

در ۶ ماه دوم سال، افزایش نرخ شیر خشک اتفاق می‌افتد

به تولیدکننده حق می‌دهیم

کیانوش جهانپور، سخنگوی اسبق سازمان غذا و دارو درباره تاخیر در قیمت‌گذاری شیرخشک به صمت گفت: مکانیسم قیمت‌گذاری برای هر محصول با تاخیر همراه است. مشکلات اقتصادی و ارزی، بروکراسی اداری و باقی تاخیرها در سایر بخش‌ها در حوزه ارزی و مالی نیز موجب تشدید این تاخیر می‌شود. وی با توجه به اینکه کمبود تولید به‌دنبال تاخیر اعلام نرخ رخ داده، گفت: به تولیدکنندگان و واردکنندگان شیرخشک حق می‌دهم. همیشه با منطقی نبودن نرخ محصولات شاهد کمبود عرضه خواهیم بود. یکی از مشکلات نیز مربوط به تامین مواد اولیه تولید است، بخشی از مواد اولیه شیرخشک وابسته به واردات است. سخنگوی اسبق سازمان غذا و دارو در پایان اظهار کرد: با توجه به اقدامات انجام‌شده در حوزه تخصیص یارانه‌ها و حذف ارز ترجیحی و این مشکل با مرور زمان حل می‌شود.

کمبود شیر خشک‌های رژیمی در بازار

زهرا منصورنیا، موسس و مسئول فنی یکی از داروخانه‌های تهران نیز درباره کمبود شیرخشک در بازار به صمت گفت: برندهای گوناگون شیرخشک‌های معمولی که برای نوزادان نرمال در بازار است با کمبودی مواجه نیست، اما در رابطه با شیر خشک‌های رژیمی با کمبود روبه‌رو هستیم.

این داروساز با اشاره به توزیع سهمیه‌ای شیرخشک‌های رژیمی اظهار کرد: در یک بازه زمانی شیرخشک‌های رژیمی در بازار نبود، اما در حال‌حاضر کمبود داریم و به صورت قطره چکانی عرضه می‌شود. به‌عنوان مثال، هر باری که برای داروخانه آورده می‌شود ۶ تا ۱۲ قوطی سهمیه شیر خشک‌های رژیمی برای هر داروخانه است. به همین دلیل، مردم برای تهیه شیر خشک‌های رژیمی فرزندان‌شان مشکلات دارند.

منصورنیا درباره شیرخشک‌هایی که در بازار با قیمت‌های نجومی به فروش می‌رسند نیز گفت: شیرخشک‌هایی که با نرخ بسیار بالا عرضه می‌شوند برای نوزادانی است که گاهی درگیر برخی بیماری‌ها هستند. این محصولات در داروخانه‌های معمولی پیدا نمی‌شود و تنها در داروخانه‌های دولتی عرضه می‌شوند. وی نرخ شیر خشک در بازار را اعلام کرد و افزود: نرخ شیرخشک‌های معمولی از ۴۰ هزار تومان شروع و تا ۶۰ هزار تومان به فروش می‌رسد. این محصول در سال جدید افزایش نرخ داشت.

سخن پایانی

این روزها حرف از کمبود و گرانی شیرخشک در کشور بسیار داغ است. در حالی که داروخانه‌داران از محدودیت شیرخشک‌های رژیمی که ممکن است ریشه در ضعف‌های توزیع داشته یا تولید آنها اندک باشد، گلایه‌مند هستند، به‌گفته مسئولان ذی‌ربط مشکلی در تامین شیرخشک وجود ندارد. از سوی دیگر، مدت زیادی است که تولیدکنندگان در جدال قیمت‌گذاری منطقی این محصول هستند. خط تولید برخی از تولیدکنندگان نیز تعطیل شده و عامل اصلی آن همین قیمت‌گذاری‌های دستوری است. اینکه برای سازمان حمایت تنها نرخ اهمیت دارد نیز جای تعجب است! اما موضوعی که بیشتر از این اهمیت دارد تامین شیرخشک کودکانی است که هزینه درمان آنها سر به فلک می‌کشد. با وجود افزایش نرخ در امسال هنوز تولیدکنندگان در ضرر هستند و همچنان دولت ساکت!

یادداشت

شرط صادرات شیر خشک به کشورهای همسایه

علیرضا شیرمحمدی
رئیس مرکز دائم صادرات و سرمایه‌گذاری

ایران چندین سال است به‌دنبال برون‌رفت از اقتصاد متکی به نفت و گاز است. در همین راستا در سال‌های اخیر دولت با حمایت از تولید داخل در تلاش است با افزایش و توسعه تولیدات خود به بازار صادرات خوبی دست یابد.

در حالی که تولیدکنندگان شیر خشک ۱۰۰ درصد نیاز داخلی را تامین می‌کنند، از وضعیت قیمت‌گذاری دستوری برای این محصول رضایت ندارند. صادرات می‌تواند راهی برای کسب رضایت تولیدکنندگان باشد. موضوع موردنظر تنها مربوط به شیرخشک نیست و شامل بسیاری از کالاهای دیگر نیز می‌شود.

یکی از مشکلات اصلی کشور در حوزه صادرات این است که اطلاعات مناسبی از بازارهای هدف در اختیار نداریم. شیرخشک می‌تواند یک مثال خوب باشد، ما اطلاع نداریم پاکستان در سال چه میزان تولید شیرخشک دارد و نیاز آن به واردات چقدر است.

روسیه، ارمنستان و جمهوری آذربایجان را نیز می‌توان در همین زمینه مثال زد. در نتیجه نقص ما این است که اطلاعات کاملی از روند نیاز کشورهای هدف نداریم. به‌دلیل نامشخص بودن بازارهای هدف، امکان برنامه‌ریزی وجود ندارد. از سویی باید تعرفه این کشورها برای صادرات و واردات را نیز در نظر بگیریم و مشخص کنیم کدام کشورها برای صادرات بهتر است. اطلاعات بازارهای صادراتی این امکان را به ما می‌دهد که بتوانیم در داخل کشور برنامه‌ریزی برای تولید داشته باشیم.

روند درست این است که میزان مصرف در کشور را ارزیابی کنیم و از توان تولید خود اطلاع داشته باشیم. در این راستا باید یک کار مشترک بین انجمن‌ها و دولت انجام شود. در نتیجه با توجه به این موارد می‌توان برای تولید و صادرات مناسب برنامه‌ریزی کرد. متاسفانه به‌دلیل کم‌وکاستی در این اطلاعات و نتایج نادرست ناگهان در اواسط سال تصمیم به ممنوعیت صادرات یک محصول گرفته می‌شود و در نهایت این تصمیم تولیدکننده را مجبور به کاهش نرخ می‌کنند. این موضوع سبب ایجاد یک بحران می‌شود.

توصیه ما این است که برای هر محصولی مثل شیرخشک باید نیاز بازار صادرات ارزیابی شود تا بدانیم چه میزان از تولید برای تامین نیاز داخل و چه میزان صرف صادرات می‌شود. با این برنامه‌ریزی، به‌عنوان‌مثال اگر روسیه نیاز به شیر خشک داشته باشد، می‌توانیم با آنها مذاکره و در نتیجه آن، با یک تعرفه ترجیحی صادرات به این کشور را به‌صرفه کنیم. به‌عنوان صادرکننده، اولویت نخست این است که نیاز کشور تامین شده باشد و کاری نکنیم که با صادرات، در کشور دچار بحران شویم. از سوی دیگر، با بازاریابی و بازسازی کالا، مشتری خارجی برای محصولات ایرانی ایجاد و فروش کالا باعث ورود ارز به کشور می‌شود. اگر چنین اتفاقاتی رخ دهد و صادرات با برنامه‌ریزی داشته باشیم، قطعا وضعیت برای تولیدکننده بهتر خواهد شد. این موضوع برای صادرات همه محصولات به‌کار می‌آید.

از سوی دیگر، اطلاعات بازارهای هدف به ما کمک می‌کند تا متوجه ضعف تولید داخل باشیم و برای آن برنامه‌ریزی کنیم. حتی می‌توان فرصت‌های سرمایه‌گذاری جدید در کشور را ایجاد کرد.

باید تسهیلات ترجیحی را در اختیار تولیدکنندگان قرار دهیم تا از یک منفعت جمعی بهره‌مند شویم. چندی پیش معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری از ورود لایحه معافیت مواد اولیه دارویی، شیر خشک و تجهیزات پزشکی از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده به مجلس خبر داد. تاثیر قانون معافیت مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه شیر خشک، محسوس و کمک‌کننده است. این موارد از ابزارهایی است که در اختیار دولت قرار دارد تا به‌واسطه آن به تامین بهتر نیاز داخل و همچنین صادرات به سایر کشورها کمک کنند. اگر شاهد موضوع تجارت بین‌الملل در سطح کلان باشیم اجازه می‌دهیم سایر کشورها از بازار ما استفاده کنند و برعکس.

یادداشت

راهکارهای موثر برای حل مشکل مسکن

حسن گلمرادی
کارشناس مسکن

افزایش روزافزون تورم، تاثیر مستقیمی بر نرخ مسکن در کشور گذاشته است که سیاست‌های دولت در سال‌های اخیر نتوانسته آن‌طور که باید این بازار پرطرفدار را سروسامان بخشد. رشد نامتناسب حقوق اقشار کم‌درآمد جامعه، بستر اقتصادی متزلزل و برنامه‌ریزی و مدیریت غلط برای بخش مسکن از عواملی هستند که خانه‌دار شدن را برای بسیاری از افراد جامعه دست‌نیافتنی کرده است.

مسکن یکی از نیازهای اساسی مردم و کالاهای سرمایه‌ای مهم به‌شمار می‌رود. تامین مسکن و توجه به تولید، علاوه بر تامین رفاه مردم، با افزایش سرمایه‌گذاری و تحرک تقاضا در بسیاری از صنایع وابسته، می‌تواند رشد اقتصادی را بهبود بخشد و با ایجاد اشتغال، بخشی از تقاضای بازار کار را پاسخ دهد. باتوجه به نیاز جامعه به مسکن و افزایش روزافزون تعداد مستاجران، تولید مسکن و ساخت‌وساز در کلانشهرها و شهرهای مهاجرپذیر یک امر ضروری است.

برای افزایش بهبود شرایط بازار مسکن که خوشبختانه بخش زیادی از مواد اولیه و زیرساخت‌های آن در داخل کشور موجود است، باید ساخت انبوه مسکن افزایش پیدا کند و ساخت‌وسازها با دسترسی‌های لازم و امکانات رفاهی و شهری قابل‌قبول در زمین‌های مناسب، موردتوجه قرار بگیرد، همچنین ساخت‌وساز در کلانشهرها و شهرهای مهاجرپذیر باید بیشتر موردتوجه قرار بگیرند.

این اتفاق باعث برنامه‌ریزی صحیح و انجام هماهنگی بین وزارتخانه‌های مختلف و شهرداری‌ها شده و استفاده از زمین‌های شهری و اراضی بلااستفاده را ممکن می‌کند،همچنین باید راهکارهای مناسب تامین مالی برای بخش مسکن اندیشیده شود، به‌ویژه در سال‌های اخیر که به‌دلیل تورم و افزایش هزینه‌های تولید و دستمزد، حجم منابع مالی برای ساخت‌وساز در حال افزایش است.

برای حل این چالش، علاوه بر همکاری بانک‌ها و تشویق به اعطای تسهیلات مسکن، نیاز است راهکارهای نوین تامین مالی مسکن نظیر اوراق بهادار، صندوق‌های زمین و مسکن و مشارکت بخش خصوصی موردتوجه قرار بگیرد.

در شرایط فعلی، به‌دلیل افزایش هزینه‌های تولید مسکن، حتی با در نظر گرفتن نرخ سود کم پرداخت تسهیلات به ساخت‌وساز، تقسیط آن از توان مالی متقاضیان به‌ویژه جوانان خارج است و باید راهکارهای مناسبی در این زمینه در نظر گرفته شود.

در کشورهای دیگر، سهم آورده اولیه افراد پایین است و تنها با پرداخت بخش اندکی از نرخ مسکن و اخذ وام بلندمدت، افراد می‌توانند در ابتدای جوانی صاحب یک خانه مناسب شوند، بنابراین به‌نظر می‌رسد علاوه بر تامین مالی، تقسیط طولانی‌تر تسهیلات مسکن باید موردتوجه قرار گیرد.

در کنار این عوامل، کاهش نرخ تمام‌شده تولید مسکن با استفاده از مواردی نظیر کاهش هزینه مجوزها، استفاده از تکنولوژی مدرن ساختمان‌سازی، تولید واحدهای مسکونی با متراژ اقتصادی‌تر و تنوع‌بخشی متراژهای کوچک‌تر ساخت‌وساز، راهکارهایی برای کمک به حل بخشی از مشکلات جامعه در این حوزه است.

کاهش تورم و رشد آن و جلوگیری از شوک‌های تورمی در این بخش می‌تواند به رشد پایدار تولید مسکن کمک کند و بخشی از تقاضای کاذب که سبب رشد قیمت‌ها می‌شود، از بین برود.

به هر حال، علاوه بر تامین بودجه از منابع داخلی و کمک گرفتن از تجربه سازندگان و سرمایه‌گذاران خوشنام، می‌توان از منابع مالی خارجی و خدمات مسکن‌سازان حرفه‌ای با کارنامه موفق کمک گرفت، همچنین باید نوع قراردادهای اجرایی و استفاده از قراردادهای تولید، اجاره و واگذاری مدنظر قرار گیرد.

باوجود افزایش هزینه‌های تولید، هنوز هم بخش زیادی از هزینه‌های تولید مسکن به هزینه زمین برمی‌گردد. به‌نظر می‌رسد، اراضی قابل‌بهره‌برداری بلااستفاده زیادی در شهرها و مناطق مختلف وجود داشته باشد که با تبدیل و تغییر کاربری و اختصاص به تولید مسکن، می‌تواند به تحرک بیشتر این بخش کمک کند.

۴۵هزار میلیارد تومان تسهیلات برای بخش مسکن

محمود شایان با بیان اینکه مهم‌ترین ضلع در ساخت مسکن مباحث مربوط به تامین مالی است، گفت: برای ساخت حدود ۲.۳ میلیون مسکن مهر در مجموع ۵۵ هزار میلیارد تومان خط اعتباری اختصاص یافت.

به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، شایان یادآور شد: قانون، ۲۷ بانک و موسسه مالی و اعتباری را مکلف کرده در نهضت ملی مسکن مشارکت داشته باشند. این نخستین‌بار است که در قانون از بانک‌های دولتی و خصوصی و موسسات نام برده می‌شود. همه اینها در نهضت ملی مسکن سهمیه دارند و باید برای تولید سالانه یک میلیون مسکن، ۳۶۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کنند.

شایان تاکید کرد: در زمان حاضر، زمین برای ساخت یک میلیون مسکن فراهم شده تا عملیات ساخت بیش از ۱.۵ میلیون واحد نهضت ملی مسکن آغاز شود، ضمن اینکه وزیر راه و شهرسازی اعلام کرد که زمین ۴ میلیون مسکن تا پایان ماه جاری تامین خواهد شد، بنابراین ما مشکلی در این بخش نداریم.

مدیرعامل بانک مسکن گفت: برای ساخت حدود ۲.۳ میلیون مسکن مهر، در مجموع ۵۵ هزار میلیارد تومان خط اعتباری اختصاص یافت، در حالی که بانک مسکن سال گذشته ۷۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کرده است. امروز حدود ۴۵ هزار میلیارد تومان قرارداد در بخش مسکن را امضا کرده‌ایم، همچنین تاکنون بیش از ۲۶ هزار میلیارد تومان سهم‌الشرکه بانک و منابع واریزی مردم در نهضت ملی مسکن به پروژه‌ها تزریق شده است.

شایان یادآور شد: بانک‌ها و موسسات مالی باید به نهضت ملی مسکن وارد شوند که تا الان اقدام چندانی در این زمینه انجام نگرفته است.

در ارزیابی تحولات بازار مسکن در نیمه دوم سال نمایان شد

سکته در بازار مسکن

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

رشد ماهانه نرخ مسکن شهر تهران براساس اعلام بانک مرکزی از ۵.۸ درصد در تیر به ۲.۵ درصد در مرداد رسیده و معاملات ۲۴ درصد کاهش پیدا کرده است. این از کاهش ۳.۳ درصدی حکایت دارد که می‌تواند نشانه‌ای از ورود تدریجی بازار مسکن به‌سمت رکود باشد.

در همین حال سرعت رشد نرخ مسکن شهر تهران در مرداد با افت محسوسی مواجه شده و به کمتر از نصف ماه قبل رسیده است. با این همه طبق گزارش بانک مرکزی، میانگین نرخ هر متر خانه در شهر تهران طی مرداد ۱۴۰۱ به ۴۲.۷ میلیون تومان رسیده که نسبت به ماه گذشته ۲.۵ درصد و در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته ۳۸ درصد افزایش یافته است.

نمایه دیگر از افت بازار مسکن به تعداد معاملات مربوط می‌شود. مرداد امسال، ۷۸۵۲ فقره خرید و فروش مسکن در شهر تهران انجام شد که از کاهش ۲۴ درصد در مقایسه با تیر حکایت دارد. در تیر نیز معاملات در مقایسه با خرداد ۲۶ درصد کاهش یافته بود، در واقع خرید و فروش ملک در شهر تهران نسبت به ۲ ماه قبل نصف شده است.

در نهایت طبق بررسی‌ها در شهریور، حجم مراجعه برای خرید مسکن در شهر تهران به‌شدت کاهش یافته و رشد نرخ‌های پیشنهادی کمابیش متوقف شده است. مشاوران املاک شهر تهران از ادامه رکود بازار مسکن در شهریور خبر می‌دهند.

عکس: آیدا فریدی

در سال‌های اخیر افزایش نرخ مسکن به‌صورت غیرمتعارف سرعت گرفت و قدرت مردم را برای خرید خانه به‌شدت کاهش داد

رکود سنگین بازار مسکن در تابستان

روند افت معاملات از اوایل تیر آغاز شد، در مرداد ادامه پیدا کرد و همچنان وجود دارد. بنا به گفته مشاوران املاک، رکود شهریور از مرداد هم سنگین‌تر است.

این در حالی است که طی سال‌های گذشته به‌طورمعمول در شهریور به‌عنوان آخرین فرصت جابه‌جایی معاملات رونق داشت.

روند رشد نرخ خانه نیز متاثر از رکود معاملات کاهش چشمگیری داشته است.

برخی منابع از صفر شدن رشد ماهانه نرخ ملک در پایتخت خبر می‌دهند.

واسطه‌های ملکی عنوان می‌کنند که فروشنده‌های پول لازم، نرخ‌های پیشنهادی را کاهش داده‌اند و ممکن است با ادامه کسادی معاملات، بازار بیشتر افت کند.

با وجود آنکه بخش خرید و فروش با رکود مواجه شده، بازار اجاره مقداری رشد دارد، البته تقاضا برای اجاره کاهش پیدا کرده، اما نرخ‌های پیشنهادی رهن و اجاره مسکن در شهر تهران همچنان رو به بالا است.

راه رهایی و کلید حل رکود بازار مسکن چیزی جز اختصاص مالیات سالانه بر املاک نخواهد بود

اصلی‌ترین دلیل رکود بازار مسکن

ایرج رهبر، رئیس انجمن صنفی انبوه‌سازان استان تهران در رابطه با رکود معاملات بازار مسکن به صمت گفت: در سال‌های اخیر افزایش نرخ مسکن به‌صورت غیرمتعارف سرعت گرفت و قدرت خرید مردم را برای خرید خانه به‌شدت کاهش داد که این موضوع یکی از اصلی‌ترین دلایل رکود بازار مسکن در ماه‌های اخیر به‌شمار می‌رود.

وی اظهار کرد: روند رشد نرخ خانه نیز متاثر از رکود معاملات کاهش چشمگیری داشته است، از طرفی برای رکود بازار، دلایل دیگری همچون اخبار برجامی، نوسانات نرخ ارز و ماه‌های محرم و صفر هم می‌شود، در نظر گرفت. انتظار می‌رود با پایان ماه صفر، معاملات اندکی افزایش پیدا کند، اما اثر ریسک‌های غیراقتصادی تا زمان مشخص شدن وضعیت ادامه خواهد داشت.

رهبر درباره تغییر و تحولات بازار مسکن در ۶ ماهه دوم سال به صمت گفت: باتوجه به شرایط اقتصادی حاکم در کشور بعید به‌نظر می‌رسد که شاهد کاهش قیمت‌ها در این بازار پرتلاطم باشیم و تنها در صورتی که عرضه و تقاضای بازار مسکن متعادل شود، تحولات اقتصادی کشور در مسیر رشد قرار می‌گیرد و از التهاب بازارهای مالی کاسته می‌شود.

وی افزود: اکنون بازار مسکن در شرایط برزخی است، اما اگر برجام تصویب شود، متاثر از بهبود شرایطی که اقتصاد کلان کشور خواهد داشت، شرایط بهتری را تجربه خواهد کرد. البته اکنون نمی‌توان این پیش‌بینی را داشت که مسکن چه افزایش قیمتی را در ماه‌های آینده تجربه می‌کند، مگر آنکه در سیاست‌های اقتصادی کشور تصمیم‌هایی خاص اتخاذ شود یا آنکه برجام به‌نتیجه برسد یا در نهایت شکست بخورد و در آن شرایط است که می‌توان درباره روند افزایشی یا کاهشی نرخ مسکن سخن گفت.

رهبر خاطرنشان کرد: آنچه در حال حاضر قابل‌پیش‌بینی است، تصمیمات یا شرایطی است که بر فضای کلی اقتصاد ایران تاثیرگذار است که در روند صعودی یا سقوطی نرخ مسکن در کشور نقش اساسی را ایفا خواهد کرد. اگر برجام به توافقی موثر منتهی شود، کاهش نرخ مسکن قابل‌پیش‌بینی خواهد بود.

اهمیت ساخت مسکن حمایتی

رئیس انجمن صنفی انبوه‌سازان استان تهران بیان کرد: در مجموع عدم‌تناسب خانه‌های خالی با تعداد خریداران در سال‌های اخیر باعث بروز مشکلات زیادی برای اقشار کم‌بضاعت جامعه شده است. گاه در برخی آمارها تنها به تعداد واحدهای خالی در کشور اشاره می‌شود، در صورتی که بسیاری از این واحدها در مناطق گران‌نرخ شهری واقع شده‌اند و بیشتر افراد توانایی خرید این خانه‌ها را ندارند، از این‌رو باید به تولید مسکن برای اقشار کم‌درآمد در قالب مسکن حمایتی توجه ویژه‌ای کرد.

وی در پایان گفت: تا زمانی که عرضه و تقاضا در بازار مسکن به تناسب نرسد، مشکلات این بخش در بلندمدت حل نخواهد شد. ممکن است در مقطعی به‌دلیل اثرگذاری متغیرهای کوتاه‌مدت شاهد افت بازار باشیم، اما راه‌حل اصلی، تولید مسکن است.

راهکار موثر برای حل مشکل مسکن

فرید قدیری، کارشناس بازار مسکن نیز در رابطه با شرایط بازار مسکن به صمت گفت: ما در حال‌حاضر در کشور شاهد یک ابررکود سنگین هم در ساخت‌وساز مسکن و هم در خرید مصرفی مسکن هستیم و منظور از خریداران مصرفی مسکن کسانی هستند که اقدام به خرید مسکن می‌کنند و چون خانه‌ای ندارند، ساکن خانه خریداری‌شده می‌شوند که این افراد به زبان ساده‌تر همان خانه‌اولی‌ها هستند.

این کارشناس ادامه داد: در حال حاضر کشور ۵سال است که در مسئله ساخت‌وساز مسکن و ۳سال نیز در بخش خرید مصرفی مسکن شاهد یک ابررکود است.

ضرورت اخذ؛ مالیات سالانه

قدیری درباره راه‌حل نجات بازار مسکن به صمت گفت: راه رهایی و کلید حل رکود بازار مسکن چیزی جز اخذ مالیات سالانه بر املاک نخواهد بود، زیرا مالیات سالانه بر املاک بسیار موثر بوده و برخلاف مالیات بر خانه‌های خالی، ابزار کند و غیرموثری نخواهد بود.

وی ادامه داد: نزدیک به ۳ سال است که مقرر شده مالیات بر خانه‌های خالی از محتکران، سفته‌بازها و افرادی که عامل جهش نرخ مسکن هستند، گرفته شود، اما به‌دلیل نبود ابزارهای مناسب و بانک اطلاعاتی کافی، شرایط گرفتن این مالیات وجود ندارد و دولت نتوانسته این مالیات را از این افراد اخذ کند.

این در حالی است که مالیات سالانه بر املاک برخلاف مالیات بر خانه‌های خالی، هیچ شرط و شروط و هیچ نیازی به ابزار و بانک اطلاعاتی ندارد و همه باید با این روش مالیات خانه‌های خریداری‌شده را به‌صورت سالانه پرداخت کنند. این مالیات، مالیاتی است که در دنیا بسیار موثر بوده و در کشورهای توسعه‌یافته برای تنظیم بازار مسکن از آن استفاده می‌شود.

اولویت دولت برای رفع رکود بازار

همچنین مالیات سالانه بر مسکن، اگر دریافت شود، خانه‌های خالی از سکنه وارد بازار می‌شوند و نرخ مسکن به‌طور موثری کاهش می‌یابد و امکان خرید خانه فراهم می‌شود و زمانی که امکان خرید مسکن فراهم شود، سازنده‌ها به‌دلیل اینکه خانه‌هایی که پیش‌تر ساخته‌اند، فروش رفته است، تشویق می‌شوند که ساخت‌وساز بیشتری انجام دهند، در نتیجه با این عمل، به‌سادگی گره کور ۵ ساله ساخت‌وساز و سرمایه‌گذاری در بخش مسکن و همچنین رکود چندساله این بازار باز خواهد شد.

قدیری خاطرنشان ساخت: دولت جدید باید اولویت خود را برمبنای حل مشکل ابررکود مسکن باتوجه به اخذ مالیات سالانه بر املاک بگذارد و همه این اتفاقات مثبت، در حالی اتفاق می‌افتد که قرار نیست کار سخت و پیچیده‌ای در این‌باره انجام بگیرد یا پول هنگفتی به بازار مسکن تزریق شود و کمابیش این سیاست هیچ هزینه‌ای برای دولت ندارد؛ زیرا هدف اصلی قانون اخذ مالیات سالانه بر املاک؛ سفته‌بازها و محتکران بازار مسکن است.

وی در ادامه گفت: بازار مسکن در ماه‌های پیش‌رو کامل تحت‌تاثیر ریسک غیراقتصادی، تورم عمومی و همچنین سرنوشت مالیات بر ملک است.

روند رشد نرخ و حرکات خریداران سرمایه‌ای طی ۳ سال گذشته نشان داد که ریسک غیراقتصادی بیش از ۲ پارامتر دیگر، بر روند بازار مسکن اثر گذاشت؛ به‌طوری‌که کاهش آن در پاییز پارسال و ابتدای بهار امسال باعث ریزش انتظارات تورمی و افت نرخ مسکن شد.

قدیری در پایان گفت: در حال حاضر ما شاهد حداقل ۱۰۰ یا ۱۵۰ واحد مسکونی در تهران هستیم که خالی از سکنه است و این خانه‌ها در همین ۲ یا ۳ سال جهش مسکن، خریداری شده که باید وارد بازار شوند،اما با روش‌های دستوری اشتباه، این خانه‌ها وارد چرخه نشده و تنها راه رهایی از این رکود چندساله، اخذ مالیات سالانه بر املاک است.

سخن پایانی

یکی از عوامل اصلی تشدیدکننده رکود ملکی در مرداد، وضعیت ریسک متغیر غیراقتصادی و برون‌زای بازار مسکن یعنی مذاکرات رفع تحریم‌ها بود. همزمانی ایام مرداد با ماه محرم نیز به‌عنوان دومین عامل رکودزای بازار مسکن، در میانه تابستان بر رفتار معامله‌گران اثر گذاشت.

گروهی از معامله‌گران ملکی از عقد قرارداد در ماه‌های محرم و صفر خودداری کرده و ترجیح می‌دهند، پس از این ایام، خریدوفروش انجام دهند. خودداری از معاملات به‌ویژه در دهه اول ماه محرم به‌طورمعمول جدی‌تر است و این موضوع سبب شد گروهی از معامله‌گران ملکی نیز تحت‌تاثیر همزمانی این ایام با ماه مرداد، از خرید و فروش منصرف شوند.

با این وصف، اندک امید به بهبود وضعیت بازار مسکن در ایام تابستان نیز در ماه مرداد از دست رفت، چرا که بازار مسکن در حالی که هنوز درگیر رکود ۴ساله و تنها به‌طور مقطعی در برخی ماه‌ها با افزایش حجم معاملات روبه‌رو بود، در ماه میانی تابستان به‌دلیل اثرپذیری از عوامل رکودزای دوگانه، وضعیت بحرانی‌تری به‌ویژه برای فروشندگان پیدا کرد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان البرز تاکید کرد

حمایت از صنایع کوچک عامل توسعه اقتصاد

گروه استان
editor@smtnews.ir

امروزه مشکلات معیشتی مردم یکی از مهم‌ترین مسائل کشور است. بدون شک صنایع کوچک و متوسط با طیف متنوعی از تولید محصولات و خدمات می‌توانند نقش بی‌بدیلی در حل این معضل ایجاد کنند و زمینه ایجاد شغل با کمترین سرمایه را فراهم آورند. باتوجه به شرایط سخت اقتصادی حاکم بر کشور، یکی از بهترین راه‌ها برای ایجاد تحرک و پویش اقتصادی، تقویت بنیه‌های صنعتی با راه‌اندازی و حمایت از صنایع کوچک و متوسط و ایجاد بستر مناسب فعالیتی برای آنها خواهد بود. در ایران بیش از ۹۰ درصد صنایع کشور را صنایع کوچک و متوسط در برمی‌گیرد، این صنایع نقش مهمی در توسعه اقتصاد کشور و بحث اشتغالزایی ایفا می‌کنند و از آنجایی که نیاز به سرمایه اولیه بالایی ندارند، فشار مالی سنگینی به دولت وارد نمی‌کنند. بدون‌شک حمایت از صنعتگران و کارآفرینان شاغل در این صنایع سبب خواهد شد که تغییرات بنیادین در اقتصاد کشور و تحقق اقتصاد مقاومتی ایجاد کنند و همچنین موجب گسترش عدالت اجتماعی می‌شود. رونق اقتصادی در این‌گونه بنگاه‌ها که برپایه تعاریف علمی کمتر از ۱۰ نیروی کار دارند، رقابتی سالم در صنوف همگون ایجاد می‌کند و خروجی این رقابت سالم، تولیدات باکیفیت در بخش‌های مختلف اقتصادی است. از طرفی خصوصیات کوچک بودن این صنایع باعث می‌شود که تخصصی‌تر کار کنند و همچون صنایع بزرگ یک طیف گسترده از کارهای صنعتی را انجام نمی‌دهند. صنایع کوچک به‌لحاظ همین کوچکی، چابک‌تر و انعطاف‌پذیرتر هستند و در شرایط مختلف اگر محصولی تولید کنند و با مشکل مواجه شوند، بلافاصله محصول دیگری را که موردنیاز است، جایگزین آن کرده و به تولید می‌پردازند. همچنین با توسعه اشتغال در این بخش می‌توان به افق‌های صادراتی بیشتری دست یافت. یکی دیگر از اهمیت‌های صنایع کوچک، بدون شک نقش بی‌بدیل آنها در خنثی کردن تحریم‌های ناجوانمردانه امریکا علیه کشور است که می‌تواند در خودکفایی کشور و تحقق رونق اقتصادی، افزایش تولید ملی، نقش کلیدی و موثری ایفا کند.

عکس: صمت

> حمایت از صنعتگران و کارآفرینان سبب خواهد شد تغییرات بنیادین در اقتصاد کشور ایجاد و اقتصاد مقاومتی محقق شود و همچنین موجب گسترش عدالت اجتماعی می‌شود

اولویت با حمایت از صنایع کوچک

به‌گزارش خبرنگار صمت از استان البرز، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان البرز گفت: در یک اقتصاد پویا و پایدار که دارای رونق اقتصادی است؛ حمایت از SMEها در اولویت بوده و در دنیا بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها و زیرساخت‌های حمایتی دولت، متوجه صنایع کوچک «حمیدرضا عقاب‌نشین» در جلسه کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید صنایع کوچک که در شرکت شهرک‌های صنعتی استان البرز برگزار شد؛ ضمن برشمردن مزیت SMEها تصریح کرد: رهبر معظم انقلاب درباره اهمیت صنایع کوچک و متوسط فرموده‌اند «آن چیزی که در متن جامعه اشتغال ایجاد می‌کند و طبقات پایین را بهره‌مند می‌سازد؛ همین صنایع کوچک و متوسط است؛ اینها را تقویت کنید و پیش ببرید». وی تصریح کرد: یکی دیگر از نقاط قوت صنایع کوچک، نقش بی‌بدیل آنها در خنثی کردن تحریم‌های ناجوانمردانه علیه ایران اسلامی است که می‌تواند در خودکفایی کشور و تحقق رونق اقتصادی، افزایش تولید ملی، نقش کلیدی و موثری ایفا کند. عقاب‌نشین خاطرنشان کرد: واحدهای صنعتی کوچک و متوسط، نقش حیاتی در توسعه اقتصاد و رونق بخشیدن به کسب‌وکار کشورها دارند و باتوجه به مشکلاتی که در عرصه اشتغال طی دهه‌های اخیر برای کشورمان ایجادشده ، یکی از راه‌های برون‌رفت از این وضعیت، حمایت همه‌جانبه از واحدهای صنعتی کوچک و متوسط است. بنا به گفته این مقام مسئول، یکی از ویژگی‌های این صنایع، همین چابک بودن آن است. طبق آمار اعلامی بیش از ۹۰ درصد از صنایع ایران را صنایع کوچک و متوسط تشکیل می‌دهد و همان‌طور که آمارها نشان می‌دهد سهم بسیار بالایی از اقتصاد کشور به این صنایع اختصاص دارد که اهمیت این موضوع را دوچندان می‌کند.

رئیس هیات‌مدیره شرکت شهرک‌های صنعتی البرز در ادامه عنوان کرد: صنایع کوچک و متوسط ویژگی‌های بسیار زیادی دارند که از آن جمله می‌توان به انعطاف‌پذیری این صنایع در مقابل نوسانات اقتصادی، سلایق متغیر بازار، تنوع تولید و تغییر محصول تولیدی در حداقل زمان ممکن اشاره کرد و دلیل این ویژگی‌ها، کم بودن تعداد کارکنان، حجم پایین سرمایه‌گذاری، چابک بودن و... است.

وی بااشاره به اینکه در یک اقتصاد پویا و پایدار که دارای رونق اقتصادی است، حمایت از SMEها در اولویت هستند و در دنیا بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها و زیرساخت‌های حمایتی دولت متوجه صنایع کوچک و متوسط است، اضافه کرد: به‌دلیل اهمیت بالای صنایع کوچک و متوسط، ما به‌عنوان شرکت شهرک‌های صنعتی استان البرز با روش‌های مختلف از جمله اعطای تسهیلات مالی، برگزاری دوره‌های آموزشی، اجرای تورهای صنعتی، اعزام هیات‌های تجاری و صنعتی به نمایشگاه‌های داخلی و خارجی، حمایت از خوشه‌های صنعتی، احیای صنایع کوچک راکد و نیمه‌فعال، توجه جدی به صنایع کوچک دانش‌بنیان و... در راستای پیشرفت و توسعه این صنایع در استان البرز گام برداشته‌ایم.

> صنایع کوچک و متوسط ویژگی‌های بسیار زیادی دارند که از آن جمله می‌توان به انعطاف‌پذیری این صنایع در مقابل نوسانات اقتصادی اشاره کرد

سخن پایانی

به‌دلیل اهمیت بالای این صنایع تولیدی کوچک که بدان اشاره شد، ضرورت دارد که با روش‌های مختلف از جمله اعطای تسهیلات مالی، برگزاری دوره‌های آموزشی، اجرای تورهای صنعتی، اعزام هیات‌های تجاری و صنعتی به نمایشگاه‌های داخلی و خارجی در راستای پیشرفت و توسعه آنها گام برداشت. تصویب قانون خاص حمایت از صنایع کوچک و متوسط، کاهش سهم کارفرما در صنایع کوچک و متوسط از بیمه تامین اجتماعی، جهت‌دهی برندهای داخلی برای سرمایه‌گذاری در استان‌های مرزی و کمتر توسعه‌یافته کشور در راستای توازن منطقه‌ای و صادرات و الزام استفاده واحدهای صنعتی کوچک و متوسط از خدمات کلینیک‌های کسب‌وکار از اقداماتی است که می‌توان در زمینه توسعه این صنایع انجام داد.

خبر

تلاش برای جهانی‌سازی زیلوی یزد

مدیر توسعه صنعتی و فناوری سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران در حاشیه افتتاح مرکز نوآوری و طراحی زیلوی میبد، بااشاره به توسعه‌یافتگی خوشه زیلو استان یزد اظهار کرد: توسعه خوشه‌های کسب‌وکار از برنامه‌های اجرایی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی است و این سازمان با کمک شرکت شهرک‌های صنعتی استان‌ها این خوشه‌ها را در کشور شناسایی و عملیاتی می‌کند.

به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد، طهمورث لاهوتی ادامه داد: زمانی که یک طرح خوشه‌ای به بلوغ کامل و قابل‌قبولی برسد، خوشه به شبکه فراگیر تحویل داده می‌شود تا روند کار خود را طی کند و کمابیش از حمایت مستقیم شرکت شهرک‌های صنعتی خارج می‌شود.

مدیر توسعه صنعتی و فناوری سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران با اشاره به توسعه موفق خوشه زیلوی میبد افزود: ۴ سال زمان برای پیاده‌سازی پروژه خوشه زیلو میبد با همت و پشتکار فعالان این عرصه صرف شد و امروز با حضور فرماندار میبد، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد و همه ذی‌نفعان این خوشه بعد از پایش توسعه و برنامه‌های عملیاتی‌شده در راستای توسعه خوشه زیلو، توسعه این خوشه خاتمه یافت و شرکت شهرک‌های صنعتی استان، آن را به‌طوررسمی تحویل شبکه فراگیر زیلو یا همان انجمن صنفی زیلوبافان استان یزد داد.

لاهوتی بااشاره به برتری خوشه زیلوی استان یزد در کشور ابراز کرد: شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد برنامه‌های حمایتی را که در راستای توسعه خوشه‌ای داشته، به‌خوبی عملیاتی کرده و بعد از این نیز در قالب حمایت از خوشه خاتمه‌یافته در سایر برنامه‌های حمایتی، خود را ادامه خواهد داد.

مدیر توسعه صنعتی و فناوری سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران خاطرنشان کرد: نیازسنجی از طرف انجمن صنفی زیلوبافان انجام خواهد گرفت و شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد هم در قالب حمایت‌های مالی و توسعه بازار داخلی و بین‌المللی، این خوشه را همراهی خواهد کرد.

لزوم نگاه توسعه‌ای برای معرفی منطقه اقتصادی بافق

مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران نقش اصحاب رسانه را در اتخاذ تصمیمات تحول‌آفرین منطقه، مهم خواند و گفت: خبرنگاران با نگاه فراجناحی و توسعه‌ای باید کار متفاوتی در حوزه خبر انجام دهند تا در جنگ اقتصادی موثرتر عمل کنیم.

به‌گزارش مرکز اطلاع‌رسانی شرکت، مجتبی حمیدیان در آیین تجلیل از خبرنگاران شهرستان بافق ضمن بیان این مطلب اظهار کرد: رهبر معظم انقلاب بیش از یک دهه است که درباره بازتعریف فعالیت‌های اقتصادی و جهاد در این حوزه صحبت می‌کنند.

ما باید به فراخور فرمایشات ایشان در حوزه کسب‌وکار و فعالیت‌های اقتصادی و همچنین به‌تبع آن در حوزه رسانه بازتعریف داشته باشیم. وی به زحمات فعالان حوزه رسانه در شهرستان بافق اشاره کرد و افزود: باوجود زحمات این دوستان، کار رسانه‌ای ملی و بین‌المللی درباره فعالیت‌های اقتصادی منطقه انجام نگرفته است.

حمیدیان تاکید کرد: باید کار متفاوتی در حوزه رسانه انجام شود و شاید لازم باشد طراحی‌ها و مدل‌های متفاوت خبررسانی در حوزه خبرنگاری داشته باشیم.

مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران بر تربیت نیروهای جدید رسانه‌ای تاکید کرد و افزود: هم‌اکنون در سطح کشور، اخبار علمی و تحلیل‌های اقتصادی منتشر می‌شود، اما کافی نیست. اگر از تحول و پیشرفت صحبت می‌کنیم، باید نگاه ملی و بین‌المللی به فعالیت‌های اقتصادی داشته باشیم.

حمیدیان با بیان اینکه باید ارتباط خود را با مناطق ملی و بین‌المللی حفظ کنیم، گفت: بخشی از این ارتباط موثر، با کمک خبرنگاران محقق می‌شود.

مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران تصریح کرد: پوشش خبری در منطقه در حال انجام است، اما باتوجه به شرایط کشور که در جنگ اقتصادی به‌سر می‌برد، این فعالیت‌ها کافی نیست.

حمیدیان به ضعف خبرنگاری تخصصی و تشریح رویدادهای مهم در حوزه‌های اقتصادی اشاره کرد و گفت: اگرچه ممکن است تحلیل و تشریح یک فرآیند اقتصادی برای مهندسان کارخانه نیز سخت باشد، اما از خبرنگاران تخصصی انتظار می‌رود که به‌دلیل وفور اطلاعات تخصصی، روایت‌های مختلفی را در حوزه‌های اقتصادی رقم بزنند.

وی در ادامه اظهار کرد: باوجود تمام زحمات شرکت سنگ‌آهن مرکزی بافق و مردم این منطقه، افراد تاثیرگذار کشور هنوز نمی‌دانند که این شرکت قدیمی‌ترین شرکت معدنی آهن ایران است. این موضوع نشان‌دهنده این است که رسانه پیام جنگ اقتصادی از این منطقه را به‌خوبی به افراد تاثیرگذار منتقل نکرده است.

حمیدیان با تاکید بر اینکه افراد موثر باید از تاثیر این منطقه در جنگ اقتصادی آگاه شوند، تصریح کرد: این نخستین گام تحول و پیشرفت است.

در پایان مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی خاطرنشان کرد: برای این منطقه باید تصمیمات تحول‌آفرین اتخاذ شود و نقش اصحاب رسانه در این تصمیم‌گیری‌ها مهم است، البته خبرنگارانی که نگاه فراجناحی و توسعه‌ای داشته و سربازان جنگ اقتصادی باشند.

نوبت دوم

وزارت راه و شهرسازی
شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران
ادارات راه‌آهن منطقه سمنان و ۲

آگهی مزایده

نام سازمان مزایده‌گذار: شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران (اداره کل راه‌آهن شمالشرق ۲)

شماره مزایده: ۱۳۸/۰۱/۸

شرح مختصر موضوع مزایده: اجاره زمین کشاورزی در ایستگاه گرگان

۱- **مهلت خرید اسناد:** حداکثر تا ساعت ۱۲:۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۳۱ با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir از طریق لینک مربوط در سامانه فوق، اسناد مزایده را دریافت نمایند.

۲- **مهلت تحویل پیشنهاد:** حداکثر تا ساعت ۱۰:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ از طریق سامانه فوق

۳- **میزان سپرده شرکت در فرآیند ارجاع کار:** ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۴- **زمان تشکیل جلسه مزایده و قرائت پیشنهادها:** ساعت ۱۱:۳۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ در دفتر مدیریت اداره کل راه‌آهن شمالشرق ۲

کلیه فرآیند برگزاری مزایده بجز تحویل سپرده شرکت در فرآیند ارجاع کار مربوط به تضامین شرکت در فرآیند ارجاع کار در سامانه مذکور انجام می‌پذیرد لذا لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه فوق و دریافت گواهی امضای الکترونیکی، نسبت به اخذ آنها اقدام نمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۶/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۶/۲۹

اداره کل راه‌آهن شمالشرق ۲

یادداشت

سیاست‌گذاری غلط، گلوگاه صنعت فولاد

بهادر احرامیان- عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران

براساس آمار منتشرشده از سوی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، میزان صادرات محصولات فولادی کشور در ماه‌های نخست امسال کاهشی بوده است. افت صادرات فولاد ایران تا پایان تیر در شرایطی ثبت‌شده که صنعت فولاد ایران به صادرات وابسته است. توسعه صنعت فولاد در کشور از ابتدا با اهداف صادراتی آغاز شده؛ درنتیجه بی‌توجهی به این اهداف به منزله افت عملکرد صنعت فولاد کشور خواهد بود. با توجه به اهداف صادراتی در زنجیره فولاد کشور، سرمایه قابل‌توجهی برای این زنجیره وضع و بدین‌ترتیب، صادرات تنها راه تداوم تولید در ظرفیت‌های احداث شده است. فعالان صنعت فولاد در طول سال‌های گذشته با تاکید بر اهمیت صادرات فولاد کشور برای تحقق اهداف توسعه‌ای این صنعت، ارزآوری و کاهش وابستگی اقتصاد به نفت و همچنین اثرگذاری این صنعت بر اشتغالزایی و توسعه مناطق مخالف کشور، از سیاست‌گذاران درخواست کرده‌اند مانع فروش این محصولات به بازار جهانی نشوند. به‌ویژه آنکه بازارهای صادراتی به‌آسانی به‌دست نمی‌آید، اما به‌راحتی از دست می‌رود.

با این وجود، هر ساله سیاست‌هایی ضدصادرات و ضدتولید از سوی مسئولان و سیاست‌گذاران وضع می‌شود که این سیاست‌ها ضربه‌های قابل‌توجهی به عملکرد صنایع تحمیل می‌کند. دولت سیزدهم در نخستین هفته‌های سال جاری، اقدام به وضع عوارض صادراتی روی محصولات بخش معدن، صنایع معدنی و فولاد کرد. بدین‌ترتیب صادرات تمامی محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد مشمول عوارض صادراتی شد.

البته دولت برای اجرای این سیاست، دلایلی را مطرح می‌کرد، اما اجرای این سیاست به‌دنبال رشد بهای فولاد در بازار بین‌المللی پس از حمله روسیه به خاک اوکراین بود. در همان زمان نیز فعالان صنعت فولاد کشور هشدار دادند که روند افزایشی قیمت فولاد قطعی است. وضع عوارض صادراتی از سوی دولت روی محصولات تولید شده در این زنجیره اشتباه بود و منفعت تولید در این بخش را تحت‌تاثیر منفی قرار داد. فولادسازان تاکید داشتند با اجرای چنین مصوباتی، صادرات فولاد ایران دیگر به صرفه نخواهد بود. در نتیجه از میزان صادرات فولاد ما به بازار جهانی کاسته خواهد شد. از آنجاکه ثبات در قرارداد برای طرف‌های خارجی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، در ادامه و با حذف عوارض یادشده، پیامدهای آن در بلندمدت ادامه خواهد یافت.

همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد، روند افزایشی قیمت فولاد در بازار جهانی ادامه‌دار نبود. در واقع فولادسازان روسیه به‌دنبال تحریم محصولات‌شان اقدام به ارزان‌فروشی محصولات خود در بازارهای منطقه کردند. وضع عوارض صادراتی از سوی دولت ایران روی محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد و همچنین دامپینگ صادرات از سوی روسیه، بازارهای فروش فولاد ایران را به‌شدت محدود کرد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که فولاد ایران در طول سال‌های گذشته با شرایط تحریمی روبه‌رو بوده؛ درنتیجه مشتریانی که ریسک معامله با صنعتگران فولاد ما را می‌پذیرند، همان‌هایی هستند که فولاد ارزان روسیه را خریداری می‌کنند. با توجه به شرایط یادشده در حال حاضر فولاد روسیه، بخشی از بازارهای صادراتی ما را در اختیار گرفته است. در واقع از مزیت رقابت فولاد ایران در مقایسه با فولاد روسیه کاسته شده است.

از آنجایی‌که جنگ میان روسیه و اوکراین ادامه‌دار شده و پیش‌بینی می‌شود پیامدهای این جنگ برای روسیه نیز ادامه‌دار باشد، نباید به بهبود شرایط صنعت فولاد ایران در بازارهای جهانی امید داشته باشیم. متاسفانه در چنین شرایطی، دولت نه‌تنها حمایتی از صنعت فولاد کشور که با صرف سرمایه‌گذاری قابل‌توجه توسعه یافته، نمی‌کند، بلکه با وضع قوانین اشتباه، مسیر تولید و توسعه آن را هر روز دشوارتر از قبل می‌کند. چنانچه تداوم عملکرد موفقیت‌آمیز صنعت فولاد در اولویت سیاست‌گذاران باشد، از آنها انتظار می‌رود، در مسیر اصلاح شرایط و سیاست‌های حاکم بر این بخش گام بردارند.

فولاد ازنا تا شهریور ۱۴۰۲ بهره‌برداری خواهد شد

از دی سال گذشته، کار راه‌اندازی فولاد ازنا آغاز شده و در حال‌حاضر ۱۰۰ نفر از مهندسان و تکنیسین‌ها در این کارخانه در حال انجام امور مرتبط هستند. به گزارش ایسنا، حسین گودرزی، نماینده مردم دورود و ازنا در مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: درباره کارخانه فولاد ازنا، گشایش‌های خوبی انجام شده است. وی ادامه داد: حدود دو سال است به صورت مضاعف پیگیر این موضوع هستیم و با وجود اینکه مالک این کار مشکلات حقوقی دارد، اما در موضوع فولاد ازنا محکوم نشده است. نماینده مردم دورود و ازنا در مجلس شورای اسلامی مطرح کرد: به‌تازگی جلسه‌ای با وزیر صنعت، معدن و تجارت و با حضور رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی داشتیم. در این جلسه، معاون ایمیدرو را مامور کردند که از طریق ستاد تسهیل ملی و استانی، مشکلات سر راه تسریع ساخت و بهره‌برداری را از منظر بخش‌هایی که به دولت مربوط است، برطرف کند. گودرزی بیان کرد: نامه‌ای برای رئیس قوه قضاییه نوشتیم و خواستار آن شدیم که دادستانی تهران برای راه‌اندازی سریع‌تر کارخانه فولاد ازنا تلاش کند و پیرو این نامه جلساتی در تهران برگزار شد. وی یادآور شد: هفته قبل معاون دادستان تهران طی سفری به استان، بازدید میدانی از فولاد و جلسه‌ای با هیات مدیره و مسئولان مربوطه داشتند و از نظر قوه قضاییه قول دادند در جهت رفع مشکلات موجود تلاش کنند تا هرچه سریع‌تر در دوره کوتاهی راه‌اندازی شود. علاوه بر این، هیات مدیره کارخانه نیز متعهد شدند در صورت رفع مشکلات تا شهریور سال آینده این کارخانه را به بهره‌برداری برسانند. چنانچه این وعده اجرایی شود تحولی عظیمی در حوزه اشتغال و رفع بیکاری منطقه و استان پدید خواهد آمد.

تورم جهانی، مانع صعود مس و آلومینیوم می‌شود

اقتصاد در سایه رکود

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

بهای کامودیتی‌های فلزی در ماه سپتامبر، روزهای پرفرازونشیبی را پشت‌سر گذاشت. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی چین و امریکا، سیگنال‌های مثبت و منفی را به این بازار تزریق کرده است. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی اداره ملی آمار چین (NBS) که در روز نهم سپتامبر منتشر شد، حکایت از عقبگرد تورمی برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان چینی داشت و سیگنال مثبتی را به بازارهای جهانی داد. با این وجود، انتشار آمار تورم امریکا در ماه اوت، یکی از مهم‌ترین فاکتورهای منفی اثرگذار بر بازار کامودیتی‌های فلزی بود. شاخص نرخ مصرف‌کننده امریکا در ماه اوت، ۸.۳ اعلام شد که در مقایسه با ماه ژوئن، رشد ۰.۱ درصدی داشت. درنتیجه روند صعودی قیمت کامودیتی‌های فلزی که از ۱۲ سپتامبر آغاز شده بود، ادامه نیافت. در چنین شرایطی، بانک مرکزی جهانی نیز نسبت به بروز رکود اقتصادی در جهان هشدار داده است. تمامی موارد یادشده از تقاضا برای فلزات و کامودیتی‌های صنعتی می‌کاهد و درنتیجه زمینه‌ساز افت بهای فلزات در بازارهای جهانی خواهد بود. قیمت فلزات صنعتی در یک هفته گذشته، میان سیگنال‌های مثبت و منفی بازار در نوسان بود. براساس گزارشی از صمت پیش‌بینی کاهش انتظارات تورمی میان مصرف‌کنندگان امریکایی، افت ارزش شاخص دلار در روزهای ابتدایی هفته گذشته و همچنین افت ذخیره بورس فلزات جهانی، از مهم‌ترین دلایل روند رو به رشد بهای فلزات در روزهای نخست هفته گذشته بودند. با این وجود، روند صعودی قیمت در بازار فلزات دوام نیافت. انتشار آمار تورم امریکا در ماه اوت، یکی از مهم‌ترین فاکتورهای منفی اثرگذار بر بازار کامودیتی‌های فلزی بود. شاخص نرخ مصرف‌کننده امریکا در ماه اوت، ۸.۳ اعلام شد، این شاخص در مقایسه با ماه ژوئن، رشد ۰.۱ درصدی داشت. در همین حال باید تاکید کرد شاخص نرخ مصرف‌کننده امریکا در ماه اوت ۰.۲ درصد بالاتر از برآورد اقتصاددانان شرکت‌کننده در نظرسنجی رویترز بود. ثبت داده تورمی فراتر از پیش‌بینی باعث شد بدبینی میان معامله‌گران بازارهای کالایی جهان تقویت شود و همین موضوع به افت بهای فلزات در بازارهای جهانی در ۲ روز پایانی هفته گذشته منجر شد. به‌دنبال انتشار داده‌های تورمی امریکا در ماه اوت شاهد بازگشت شاخص دلار به کانال ۱۰۹ واحدی بودیم. همین موضوع نیز از افت بهای فلزات در بازارهای جهانی حمایت کرد.

عکس: صمت

داده‌های اقتصادی اداره ملی آمار چین (NBS) که نهم سپتامبر منتشر شد، حکایت از عقبگرد تورمی تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان چینی داشت و سیگنال مثبتی را به بازارهای جهانی داد

مشکلات ساخت‌وساز، مانع رشد بهای فلزات

عملکرد چین به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین اقتصادهای دنیا تاثیر بسزایی بر سمت‌وسوی قیمتی فلزات در بازار جهانی دارد. فعالیت‌های ساخت‌وساز و اجرای پروژه‌های عمرانی موتور محرکه اقتصاد چین به‌شمار می‌روند؛ بنابراین در شرایطی که صنعت ساخت‌وساز در این کشور با چالش‌های جدی روبه‌رو شده، شاهد افت تقاضا برای فلزات و فولاد هستیم. همین موضوع نیز بازگشت بهای فلزات به مسیر عقبگرد قیمتی را تقویت می‌کند.

براساس اطلاعات منتشرشده از سوی چین، مشکلات در بازار مسکن چین در ماه اوت بدتر شده، تا جایی‌که در ماه اوت مجددا شاهد افت نرخ مسکن در چین بودیم، همزمان از میزان سرمایه‌گذاری در این بخش مهم و اثرگذار بر اقتصاد نیز کاسته شد. افت سرمایه‌گذاری در بخش مسکن چین به‌دلیل از دست رفتن اعتماد عمومی به بخش ساخت‌وساز در این کشور، حاصل شده است. بررسی آمار و اطلاعات منتشرشده از سوی اداره ملی آمار چین، حکایت از آن دارد که نرخ مسکن چین در ماه اوت، افت ۱.۳ درصدی داشت. این افت، سریع‌ترین نرخ کاهش بهای مسکن در این کشور در ۷ سال گذشته بوده و جای نگرانی دارد.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد بخش مسکن زمانی محرک اصلی رشد اقتصادی چین بود. البته از سال ۲۰۲۰ و پس از ورود قانون‌گذاران برای کاهش بدهی‌های مازاد شرکت‌های توسعه‌دهنده املاک در چین، این حوزه درگیر بحران‌های پی‌درپی شد به‌نحوی که اقتصاد چین را هم در معرض سقوط قرار دارد. در چنین شرایطی، تلاش‌های دولت چین مبنی بر کاهش نرخ بازپرداخت وام مسکن نیز تاکنون نتوانسته، تاثیر مثبت بسزایی بر تغییر شرایط داشته باشد؛ بنابراین نمی‌توان انتظار داشت برخلاف رویه سال‌های گذشته، این مرتبه تصویب محرک مالی به‌سرعت زمینه بازگشت و رونق در بازار مسکن را فراهم کند.

بر اساس اطلاعات منتشرشده از سوی چین، بازار مسکن این کشور در ماه اوت مجددا شاهد افت نرخ بوده و همزمان از میزان سرمایه‌گذاری در این بخش مهم و اثرگذار کاسته شده است

دنیا در آستانه رکود

بانک جهانی هفته گذشته اعلام کرد افزایش هم‌زمان نرخ بهره بانک‌های مرکزی در اغلب اقتصادهای بزرگ جهان برای مقابله با تورم، جهان را در آستانه رکود اقتصادی قرار داده است. بانک جهانی در آخرین گزارش خود اعلام کرد روند رشد ۳ اقتصاد بزرگ یعنی امریکا، چین و منطقه یورو به‌شدت کند شده است. در چنین شرایطی، حتی یک ضربه متوسط به اقتصاد جهان می‌تواند ما را با رکود روبه‌رو کند. بدون تردید پیامدهای مخرب چنین رکودی برای کشورهای در حال توسعه به‌مراتب قوی‌تر خواهد بود و کشورهای بسیاری درگیر این چالش خواهند شد.

براساس آمار ارائه‌شده توسط بانک مرکزی جهانی متوسط نرخ تورم جهانی به‌غیر از هزینه انرژی در سال آینده میلادی حدود ۵ درصد برآورد شده است. این رقم، ۲ برابر متوسط پنج‌ساله قبل‌از بحران کروناست. بدون تردید فراگیر شدن چنین تورمی در اقتصاد جهان، فشار بالایی را به زنجیره عرضه و بازار کار تحمیل می‌کند. در چنین شرایطی و به‌دنبال تداوم تورم در اقتصاد جهان، بسیاری از بانک‌های مرکزی اقدام به افزایش نرخ بهره بانکی می‌کنند، اما این افزایش نرخ بهره به همراه فشار بر بازارهای مالی، رشد تولید ناخالص داخلی دنیا را در سال آینده میلادی تا ۰.۵ درصد پایین می‌آورد.

فرازوفرودهای نرخ آلومینیوم

آلومینیوم در نخستین روز از سپتامبر با بهای ۲۳۰۶ دلار به‌ازای هر تن معامله شد. ۲۳۰۹ دلار بالاترین قیمت فروش این فلز از بورس فلزات لندن در ماه سپتامبر است که در دومین روز از این ماه ثبت شد، اما روند صعودی بهای آلومینیوم ادامه‌دار نبود و شاهد بازگشت آن به روند نزولی و فروش این فلز نقره‌ای‌رنگ با قیمت ۲۲۳۰ دلار به‌ازای هر تن در تاریخ هفتم سپتامبر بودیم. با این وجود در روزهای نخست هفته گذشته که از ۱۲ سپتامبر آغاز شد، شاهد بازگشت مجدد آلومینیوم به مسیر رشد قیمتی بودیم. تاجایی که مجددا بهای آلومینیوم در روز سیزدهم سپتامبر به ۲۳۰۹ دلار به‌ازای هر تن رسید. پیش‌بینی کاهش انتظارات تورمی در امریکا، افت ارزش شاخص دلار، روند نزولی انبارهای بورسی جهان از این فلز و همچنین کاهش تولید آلومینیوم در چین به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده این فلز به‌دلیل قطعی برق، از مهم‌ترین دلایل رشد قیمت آلومینیوم به‌شمار می‌روند. با این وجود، واهمه از بروز رکود اقتصادی در دنیا و کاهش تقاضا برای این فلز در میان‌مدت مانع اثرگذاری قوی سیگنال‌های صعودی می‌شوند.

مس زیر ذره‌بین

بهای فلز سرخ در ماه سپتامبر روزهای پرفرازونشیبی را پشت‌سر گذاشت. کاهش انتظارات تورمی در امریکا و انتشار داده‌های مثبت اقتصادی از چین مهم‌ترین دلایل صعود نرخ مس در روزهای ابتدایی هفته گذشته بودند. تا جایی‌که بهای فلز سرخ در روز دوازدهم سپتامبر از مرز ۸۰۰۰ دلاری نیز عبور کرد. مس در روز دوازدهم با بهای ۸۰۲۳ دلار به‌ازای هر تن و در روز سیزدهم سپتامبر با قیمت ۸۲۳۰ دلار به‌ازای هر تن در بورس فلزات لندن معامله شد. با این وجود، انتشار داده تورمی امریکا بیش از حد انتظار و کاهش سرمایه‌گذاری در بخش مسکن چین باعث شد مجدد بهای مس به مسیر عقبگرد قیمتی بازگردد. گفتنی است با وجود برنامه چین برای تحریک اقتصادی و توسعه زیرساخت‌ها، قیمت مسکن در این کشور نزولی بوده است. بهای مسکن چین در ماه اوت، افت ۱.۳ درصدی را ثبت کرده است. بدون تردید کاهش ساخت‌وساز سیگنال منفی را به بازار کامودیتی‌های فلزی تحمیل می‌کند. در ادامه باید خاطرنشان کرد عملکرد اقتصادی چین به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده بازارهای کالایی از اهمیت و اثرگذاری بالایی بر بازار فلز سرخ برخوردار است. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی اداره ملی آمار چین (NBS) که در روز نهم سپتامبر منتشر شد، حکایت از عقبگرد تورمی برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان چینی داشت. براساس این آمار شاخص قیمت مصرف‌کننده CPI چین در ماه اوت ۲۰۲۲ میلادی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، تنها رشدی ۲.۵ درصدی یافته است. این در حالی بود که این شاخص در ماه ژوئیه نسبت به سال قبل، افزایشی ۲.۷ درصدی را تجربه کرده بود. در عین حال، تحلیلگران شرکت‌کننده در نظرسنجی رویترز نیز برای ماه اوت، پیش‌بینی افزایش ۲.۸ درصدی شاخص قیمت مصرف‌کننده برای ماه اوت را داشتند؛ بنابراین کاهش شاخص قیمت مصرف‌کننده نسبت به انتظارات، سیگنال مثبتی را به بازارهای کالایی منتقل کرد. علاوه بر این، شاخص قیمت تولیدکننده در کارخانه نیز در ماه اوت نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲.۳ درصد افزایش یافت. این رقم پایین‌ترین نرخ آن پس از فوریه ۲۰۲۱ است. شاخص یادشده در ماه ژوئیه رشدی ۴.۲ درصدی داشت؛ بنابراین تولیدکنندگان چینی افت نرخ خوبی از ماه ژوئیه به اوت به ثبت رساندند. اگرچه تورم در چین برای ماه اوت کاهش داشت، اما بانک خلق چین (PBoC) در ماه اوت هشدار داد که چین با افزایش فشار تورم ساختاری مواجه بوده و تورم CPI ممکن است برای چند ماه در نیمه دوم سال از ۳ درصد فراتر رود. دولت چین تورم مصرف‌کننده کمتر از ۳ درصد را هدف‌گذاری کرده است. این در حالی است که این میزان به‌مراتب کمتر از تورم فعلی در سایر اقتصادهای بزرگ است و همین موضوع می‌تواند تسهیل سیاست‌های انبساط پولی را در چین دشوار کند. این در حالی است که رکودتورمی اقتصاد این کشور را تهدید می‌کند و چین برای عبور از رکود نیاز به افزایش محرک‌های مالی دارد.

سخن پایانی

روند نزولی قیمت کامودیتی‌های فلزی در بازارهای جهانی از انتشار داده‌های تورمی در اقتصاد امریکا و همچنین افت سرمایه‌گذاری در بخش مسکن و ساخت‌وساز چین نشأت می‌گیرد. علاوه بر این، بانک جهانی هفته گذشته اعلام کرد افزایش هم‌زمان نرخ بهره بانک‌های مرکزی در اغلب اقتصادهای بزرگ جهان برای مقابله با تورم، جهان را در آستانه رکود اقتصادی قرار داده است. این رقم، ۲ برابر متوسط پنج‌ساله قبل‌از بحران کروناست. بدون تردید فراگیر شدن چنین تورمی در اقتصاد جهان، فشار بالایی را به زنجیره عرضه و بازار کار تحمیل می‌کند. در چنین شرایطی و به‌دنبال تداوم تورم در اقتصاد جهان، بسیاری از بانک‌های مرکزی اقدام به افزایش نرخ بهره بانکی می‌کنند، اما این افزایش نرخ بهره به همراه فشار بر بازارهای مالی، رشد تولید ناخالص داخلی دنیا را در سال آینده میلادی تا ۰.۵ درصد پایین می‌آورد. تمامی موارد یادشده حکایت از آن دارد که تقاضا برای خرید فلزات در آینده تضعیف می‌شود، همین موضوع نیز زمینه‌ساز افت بهای فلزات در بازار جهانی است.

تدوین برنامه و سند توسعه نوآوری «ذوب آهن»

معاون برنامه‌ریزی و توسعه ذوب آهن اصفهان در آیین معارفه مدیر نوآوری و راهبری فعالیت‌های دانش‌بنیان این شرکت، تسهیل در شکل‌گیری الگوی جدید تعامل ذوب آهن اصفهان و مراکز علمی، پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان و همچنین تدوین برنامه و سند توسعه نوآوری شرکت را از اهداف تاسیس این مدیریت برشمرد.

به گزارش روابط عمومی شرکت ذوب آهن اصفهان، با تصویب کمیته ساختار ذوب آهن اصفهان، مدیریت نوآوری و راهبری فعالیت‌های دانش‌بنیان در حوزه معاونت برنامه‌ریزی و توسعه شرکت تاسیس و سعید جعفری به‌عنوان مدیر این مدیریت منصوب شد. علیرضا رضوانیان، معاون برنامه‌ریزی و توسعه ذوب آهن اصفهان بیان کرد: بسترسازی مناسب برای ایجاد حق مالکیت فناوری و زمینه‌سازی برای تبدیل ذوب آهن اصفهان به شرکتی پیشرو و صاحب فناوری‌های دانش‌بنیان، شناسایی، ارزیابی و پرورش ایده‌های نوآورانه و دانش‌بنیان، همسو با نیازهای شرکت با استفاده از تجاری‌سازی ایده‌های برگزیده پیشنهادهای فنی دریافت شده، تامین شرایط و امکانات لازم برای توسعه کارآفرینی و خلق ارزش از طریق تولید دانش با تکیه بر توان داخلی شرکت و نخبگان خارج از سازمان، از دیگر اهدافی است که باعث شد این مدیریت تاسیس شود. مرتضی شیرین‌پرور، مدیر تحقیق و توسعه شرکت ذوب آهن نیز عنوان کرد: اقدامات و فعالیت‌های تحقیق و توسعه و فرآیندهای نوآوری در راستا و مکمل یکدیگر هستند. همکاری و تعامل مستمر این مجموعه‌ها با یکدیگر و همچنین با سایر بخش‌ها و مدیریت‌های شرکت، زمینه‌ساز تعالی و ارتقای روزافزون ذوب آهن اصفهان خواهد شد.

جعفری نیز در این‌باره مطرح کرد: ورود به فعالیت فناورانه توسط شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی، نشانه بلوغ این واحدهاست و با تاسیس این مدیریت، زمینه حرکت به سمت دانش‌بنیان شدن ذوب آهن اصفهان و شرکت‌های تابعه آن فراهم شده است.

گفتنی است سعید جعفری در سال ۱۳۷۲ با مدرک مهندسی مکانیک در ذوب آهن اصفهان استخدام شد و پیش از این در مدیریت مهندسی کارخانه، مدیریت تحقیق و توسعه، مدیریت آموزش و توسعه منابع انسانی و شرکت قائم رضا خدمت کرده و در بسیاری از پروژه‌ها و طرح‌های تحقیقاتی، مهندسی و اجرایی شرکت حضور داشته است.

وی همچنین محقق برتر استانی و کشوری، دارنده گواهینامه بازرسی از شرکت پوسکو کره جنوبی و ممیز انرژی از سازمان بهینه‌سازی مصرف انرژی را در کارنامه پژوهشی خود دارد.

رئیس جهاد دانشگاهی جایگزین ستاری شد

روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی با حکم رئیس‌جمهوری، با حفظ سمت فعلی به‌عنوان سرپرست معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری منصوب شد. به‌گزارش ایسنا، در متن این نامه قید شده است: «جناب آقای دکتر روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی نظر به‌مراتب شایستگی، تجارب و سوابق علمی و مدیریتی جنابعالی به‌موجب این حکم با حفظ سمت فعلی، به‌عنوان سرپرست معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهوری منصوب می‌شوید. امید است با اتکال به خداوند متعال و اهتمام به «عدالت‌محوری»، «روحیه انقلابی»، «مردمداری»، «پاکدستی»، «فسادستیزی»، «قانونمداری»، «مفاد عهدنامه دولت مردمی» با برنامه‌ریزی و حرکت جهادی برای تحقق منویات رهبر معظم انقلاب در حوزه علم و فناوری در پیشبرد اهداف دولت مردمی و ایران قوی مجدانه کوشا باشید. توفیق و سربلندی آن جناب را در خدمت به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و انجام ماموریت‌ها و وظایف محوله از خداوند متعال مسالت می‌نمایم». گفتنی است، روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی، تحصیلات دوره کارشناسی (۱۳۸۲)، کارشناسی‌ارشد (۱۳۸۴) و دکترا (۱۳۸۷) خود را در رشته مهندسی هوافضا در دانشگاه صنعتی شریف به‌پایان رساند و در حال حاضر، دانشیار دانشکده مهندسی هوافضا و عضو هیات علمی این دانشگاه است. وی همچنین تاسیس و مدیریت پردیس نوآوری و مرکز تحقیقات شهید مقدم و همچنین مدیریت مرکز رشد آن را در حوزه علم و فناوری در کارنامه خود دارد. فیروزآبادی در اردیبهشت سال ۱۳۹۸ با حکم دکتر محمدمهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان معاون تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه

وضعیت دانش‌بنیان‌ها در تولید ملزومات مدرسه بررسی شد

از تولید کیف‌های آنتی‌باکتریال تا کمبود سری خودکار

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کارشناسان معتقدند تحریم‌ها دارای ۲ جنبه مثبت و منفی در تولید ملزومات مربوط به مدارس بوده است. جنبه مثبت آن موجب رشد کمی و کیفی برخی تولیدات نظیر کوله‌پشتی‌های دانش‌آموزی شده است، به‌گونه‌ای که علاوه بر بازار داخل، در کشورهای همسایه هم رونق خوبی به‌وجود آمده است و دانش‌بنیان‌ها توانستند در ۵ سال گذشته کارنامه درخشانی از فعالیت‌های خود ارائه بدهند، اما آن روی دیگر سکه این است که تحریم‌ها موجب قطع عمیق روابط تجاری شرکت‌های داخلی با شرکت‌های بزرگ تولید لوازم‌التحریر شده است. برای مثال، فناوری تولید سری خودکار در ایران وجود ندارد و بیشتر شرکت‌های داخلی مجبور هستند به‌واسطه شرکت‌های عربی این محصول را وارد کنند که هزینه و زمان زیادی را از آنان می‌طلبد. صمت در این گزارش باتوجه به اینکه تنها چند روز به شروع مدارس باقی مانده است، به بررسی چالش‌ها و موانع فعالیت شرکت‌های تولیدی ملزومات مدارس که در اکوسیستم دانش‌بنیان فعالیت می‌کنند، پرداخته است.

برندبازی خانواده‌ها بازار داخلی را کساد کرد

کارشناسان معتقدند لوازم‌التحریر ۸ هزار جنس را دربرمی‌گیرد، اما آنچه در ایران تولید می‌شود، حدود ۳۲۰ قلم است. ظرفیت ایران در ۲۰ سال گذشته برای تولید مداد ۱۴۴ عدد بوده است، در آن سال‌ها به کارخانه‌های تولیدی دلار دولتی می‌دادند و به‌همین خاطر مقرون به‌صرفه نبود که نوشت‌افزار از خارج وارد شود، اما از سال ۱۳۷۶ با حذف سوبسید دولت به‌تدریج واردات جایگزین تولیدات داخلی شد و این بزرگ‌ترین صدمه‌ای بود که به تولید این نوع از کالاها وارد شد. در سال ۹۷ با ممنوعیت واردات مداد به کشور باید ۵۰ درصد بیشتر تولید می‌شد، اما متاسفانه میزان تولید نسبت به سال گذشته‌اش به‌علت توقف مواد اولیه در گمرک کاهش داشت.

موسی فرزانیان، رئیس اتحادیه فروشندگان نوشت‌افزار معتقد است: مشکلی که در زمینه نوشت‌افزار وجود دارد، فرهنگ‌سازی درباره برندها است. خانواده‌ها در این رابطه باید بیشتر همکاری کنند.

در سال‌های اخیر تولیدکنندگان برای فروش برند ایرانی، برند خارجی را به کالا می‌زنند، زیرا مردم تصور می‌کنند کالای ایرانی بی‌کیفیت است. باید برای این مسئله به‌صورت جدی فرهنگ‌سازی کرد تا خانواده‌ها به خرید برند ایرانی ترغیب شوند.

گفتنی است، مجمع تولیدکنندگان نوشت‌افزار تاکید شدیدی بر استانداردسازی دارند و کسی نمی‌تواند خارج از استاندارد کالا تولید کند. به‌اعتقاد مسئولان، وضعیت فعلی تولید لوازم‌التحریر در ایران نسبت به ۳ سال گذشته بسیار بهبود یافته و اگر دولت در عمل حمایت کند، می‌توان تعداد کارگران در کارخانه‌ها را افزایش داد و بسیاری از اقلامی را که در ایران وجود ندارد، تولید کرد.

تامین مواد اولیه، چالش اصلی

سیدهاشم موسوی‌عارف، رئیس یک شرکت دانش‌بنیان بااشاره به چالش‌های اساسی دانش‌بنیان‌ها در تامین ملزومات مدرسه نظیر کوله‌پشتی و جامدادی به صمت گفت: تولید کیف و ملزومات دانش‌آموزی در کشور با چالش‌هایی مواجه است که می‌توان برای حل آن راهکارهای مهمی ارائه داد، در واقع غیرقابل‌حل نیستند. مواد اولیه نخستین چالش اصلی در این حوزه است و چندین سال است که با آن درگیر هستیم و در واقع از زمان اعمال تحریم‌ها، ورود مواد اولیه از کشورهای توسعه‌یافته باعث شد، مشکلات عدیده‌ای در زمینه تولید ملزومات دانش‌آموزی نظیر کیف و جامدادی و ... برای تولیدکنندگان داخلی به‌وجود بیاید. خوشبختانه به‌لحاظ کمی توانستیم نیاز بازار را مرتفع کنیم، اما به‌لحاظ کیفی نیازمند ارتقا و پیشرفت هستیم، هرچند تفاوت زیادی با کالاهای وارداتی نداریم و بازار داخلی رونق زیادی گرفته است.

وی افزود: این صنعت قابلیت اشتغال کوچک در منزل و همچنین در صنعت را دارد و حتی می‌تواند با کشورهای خارجی موردرقابت قرار گیرد،بنابراین بستر برای رشد این صنعت فراهم است. در ۵ سال گذشته، گام‌های موثری در تولید ملزومات مدارس از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان برداشته شد که در نهایت توانستیم ورود خوبی به بازار داشته باشیم. برای مثال، امروزه کوله‌پشتی‌های ایرانی تفاوت زیادی در کیفیت با کوله‌پشتی‌های خارجی ندارد، همچنین در این ۵ سال در تامین مواد اولیه هم رشد خوبی را تجربه کردیم و توانستیم بخشی از این مواد را در داخل تولید کنیم و دغدغه درباره تامین آنها وجود ندارد، اما در برخی دیگر از مواد اولیه هنوز با مشکلاتی روبه‌رو هستیم که نیاز است با ورود شرکت‌های دانش‌بنیان رفع شود. به‌عبارت روشن‌تر، تولیدکننده‌های مواد اولیه هم باید آمادگی و توان کافی برای رفع نیاز شرکت‌های دانش‌بنیان را پیدا کنند. از زمانی که نرخ ارز بالا رفته، تولیدات وضعیت مناسبی گرفته و حتی تولیدکنندگان مواد اولیه کیف نیز تا حدودی خودکفا شده‌اند، هر چند تنوع بیشتری لازم است.

▣ بازار داغ کشورهای همسایه

موسوی عارف درباره رونق بازار خارجی با تولیدات داخل تاکید کرد: خوشبختانه بخش زیادی از نیاز بازار در داخل تامین می‌شود و همان‌گونه که اشاره شد، به‌لحاظ کمی در بازار مشکلی وجود ندارد، بنابراین بی‌شک بازار داخل قابل‌قبول است. افزون بر آن، باتوجه به موقعیت جغرافیایی ایران، بازار خوبی هم در حوزه ملزومات مدرسه در کشورهای همسایه به‌وجود آمده است که خواهان تولیدات ایرانی هستند و بیشتر آنها صرفه‌ای در واردات این نوع کالاها از کشورهای دورتر نظیر چین نمی‌بینند، چون تولیدات ایرانی به‌لحاظ کیفی تا حد زیادی با کالاهای خارجی برابری می‌کنند، خرید محصولات مربوط به مدارس از ایران برای این کشورها به‌صرفه‌تر است، بنابراین بازار خارجی خوبی در کشورهای همسایه در این نوع تولیدات داریم که قابل‌توجه است.

وی افزود: معضل بعدی به کمبود نیروی متخصص برمی‌گردد. در دوران کرونا بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیان با کمبود یا از دست دادن نیروی متخصص خود مواجه شدند، همچنین حمایت از نیروی کار به‌درستی انجام نمی‌شود و جای خالی نیروی متخصص حتی باوجود تجهیزات کامل، احساس می‌شود. گفتنی است، نیروهای متخصص آموزش نمی‌بینند و به‌صورت تجربی این صنعت را فراگرفته‌اند.

موسوی‌عارف از در اختیار بودن بخشی از صنعت کیف برای اتباع خارجی سخن گفت و افزود: توان رقابت در این بخش‌ها وجود ندارد، اما در سایر حوزه‌ها دنیایی حرف وجود دارد. حمایت از کارگر یک هشدار برای این صنعت است، چرا که نیروی متخصص در این صنعت بسیار کم شده است.

موسوی‌عارف نقش صندوق‌های حمایتی را در انبوه‌سازی آن دسته از تولیداتی مهم دانست که دارای ارزش‌افزوده هستند. وی در این‌باره گفت: چند سال پیش کیف‌هایی تولید کردیم که خاصیت آنتی‌باکتریال داشت، اما هیچ‌گاه به انبوه‌سازی و بازار نرسید. گفتنی است، با شیوع پاندمی کرونا، تصمیم گرفتیم ایده کیف‌های ایزوله را که مانع از انتقال ویروس و میکروب می‌شد، عملیاتی کنیم که خوشبختانه موفق به تولید آن شدیم و از خاصیت آنتی‌باکتریال برخوردار است و مانع انتقال آلودگی به دانش‌آموز و محیط اطراف می‌شود. گفتنی است، غشای دور کیف دارای این خاصیت است، اما همان‌گونه که پیش‌تر گفتم، از آنجایی که عملیات آنتی‌باکتریال هزینه‌بر بود، نتوانستیم در مقیاس گسترده تولید کنیم، در واقع چون هزینه مازادی برای ما در برداشت، توانایی تولید انبوه را نداشتیم. حال اگر در زمینه نوآوری‌های فن‌محور صندوق‌ها روال دریافت تسهیلات را آسان‌تر کنند، به‌طورقطع به سود تولید کلی کشور خواهد بود. در این زمینه اطلاع‌رسانی از نحوه دریافت تسهیلات به‌خوبی انجام نمی‌شود و بیشتر شرکت‌ها نمی‌دانند چگونه می‌توانند از تسهیلات در نظر گرفته‌شده بهره‌مند شوند.

وی در ادامه بااشاره به تناقض میان نهادها در نحوه ارائه تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: در بسیاری موارد پیش آمده است که نهادهای ذی‌ربط همکاری لازم را برای دریافت تسهیلات انجام دادند، اما بانک از قبول آن سر باز زد و از دریافت آن تسهیلات بازماندیم. به‌عبارت دیگر، وقتی به بانک برای دریافت تسهیلات مراجعه می‌کنیم، متاسفانه با موانعی مواجه می‌شویم که از عهده دانش‌بنیان‌ها برنمی‌آید و اگر دانش‌بنیانی هم بخواهد موانع بانکی را رفع کند، نیازی به آن وام مدنظر ندارد، بنابراین ناهماهنگی بین‌سازمانی تا حد زیادی در اکوسیستم دانش‌بنیان احساس می‌شود. این روند ناشی از وجود تناقضی است که میان بانک‌ها و نهادهای فعال در اکوسیستم دانش‌بنیان‌ها وجود دارد.

> فناوری ساخت سری خودکار در کشور وجود ندارد و لازم است شرکت‌هایی در زمینه تولید این فناوری و جوهر خودکار وارد عمل شوند

چالش انتقال ارز، دامن‌مان را گرفته است

مصطفی مرشد، مدیرعامل یکی دیگر از شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه تولید لوازم‌التحریر به صمت گفت: ممنوعیت واردات لوازم‌التحریر نظیر برخی مداد‌ها امر مطلوبی برای دانش‌بنیان‌ها است، چرا که موجب بازارسازی برای تولیدات آنها می‌شود، اما باید موانعی هم که در این عرصه وجود دارد، رفع شود. گفتنی است، باتوجه به تحریم‌های موجود، جابه‌جایی پول و ارز برای دانش‌بنیان‌ها تبدیل به یک معضل اصلی شده است. بخشی از مواد اولیه از سوی کشورهای اطراف تهیه می‌شود و مشکل انتقال ارز و پرداخت پول دامن ورود مواد اولیه را گرفته است. افزون بر معضلات مربوط به جابه‌جایی پول در خریدهای خارجی، تولیدکننده‌های بزرگ لوازم‌التحریر در دنیا حاضر به همکاری با شرکت‌های ایرانی نیستند و ما مجبور هستیم به‌واسطه یک شرکت خارجی و صرف زمان طولانی‌تر و هزینه بالاتر خرید کنیم و هزینه بیشتری را می‌طلبد.

وی افزود: وقتی سبد حمایتی از تولیدکننده کامل نباشد، سرمایه‌های مازاد در کشور سرگردان می‌شود و در بخش‌هایی خرابی به‌وجود می‌آورد و باعث التهاب بازار در عرصه‌های گوناگون می‌شود. به‌اعتقاد من، سبد حمایتی در بخش تولید باید کامل باشد تا برای سرمایه‌گذار جذابیت داشته باشد و بخواهد که ورود کند.

مرشد گفت: اما در کل در زمینه خودکفایی ملزومات مدرسه و دانش‌آموزی هدف‌گذاری‌های خوبی شده است و به‌ویژه در بحث تولید خودکارهای داخلی مشکل عدیده‌ای وجود ندارد و تولیدات موردقبولی داریم، به‌گونه‌ای که به چند کشور هم صادر می‌کنیم، اما فناوری ساخت سری خودکار در کشور وجود ندارد و لازم است شرکت‌هایی در زمینه تولید این فناوری و جوهر خودکار وارد عمل شوند.

وی درباره ارتباط نهادهای دولتی با تولیدکنندگان گفت: ارتباط دولت با تولیدکنندگان خصوصی در ساختارهای اجرایی از ضعف زیادی برخوردار است و سال‌ها این معضل را داشتیم و در همکاری با تولیدکنندگان، جذابیتی برای مدیران دولتی وجود ندارد. اگر پای درددل تولیدکننده بنشینید، خواهید فهمید که سال‌ها با این معضل دست و پنجه نرم می‌کنند و برخی مدیران حتی قدرت اجرایی حل مشکل را ندارند.

گفتنی است، سیاست‌های آسیب‌زننده‌ای در نهاد ادارات دولتی وجود دارد، متاسفانه خودمان را به‌عمد در حصاری قرار داده‌ایم که در نهایت به ضررمان تمام شده است که انواع و اقسام محدودیت‌ها را از ارتباط نداشتن با تولیدکنندگان بزرگ خارجی رقم زده است. این روند، مشکلات عدیده در صادرات به کشورهای فرامرزی به‌وجود آورده است. اما ما تنها توانستیم به چند کشور همسایه و اطراف صادرات داشته باشیم.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، بازار نوشت‌افزار می‌تواند به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشور به‌حساب بیاید. کارشناسان به اشتغال‌آفرین بودن این عرصه اشاره داشتند و معتقد بودند اگر اقدامات حمایتی به‌خوبی انجام شود، اشتغال را به‌ویژه در مشاغل خانگی رونق می‌بخشد. طبق گفته‌های برخی مسئولان، نوشت‌افزار ایرانی از طریق بازرگانان و برخی اتاق‌های بازرگانی به کشورهای دیگر صادر می‌شود. باید در ابتدا ثباتی در بازار نوشت‌افزار ایجاد شود و تولیدکننده هم باید مرغوبیت محصولش را به‌حدی برساند که بتواند آن محصول را صادر کند. وزارت صمت از کارخانه‌های بزرگ حمایت و برای حل مشکلات صنایع بزرگ‌تر مانند خودروسازی تلاش می‌کند و نوشت‌افزارها هم در حد خود اهمیت دارند.

یادداشت

دانش‌بنیان‌ها پیشران توسعه آموزشی کشور

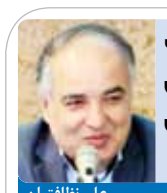
محمد ناصری
کارشناس تکنولوژی آموزشی

تلاش دانش‌بنیان‌ها برای بکارگیری تولیدات‌شان در فضای آموزشی و مدارس به‌طورکامل بجا است. آنها رویکرد مشارکتی دارند و می‌خواهند که با نهادهای گوناگون زیرمجموعه وزارت آموزش و پرورش ارتباط موثری در راستای تحول تکنولوژی آموزشی داشته باشند، اما شاید بسیاری از آنان ندانند سازمان پژوهش و آموزش در وزارتخانه آموزش و پرورش متولی چنین فرآیندهایی است و می‌تواند به آنها در این زمینه کمک کند. بدون‌شک این سازمان به نیازهای آموزشی اشراف دارد و تا حد زیادی می‌دانند که برای تحول تکنولوژی آموزشی نیازمند چه دستاوردهای فناورانه‌ای هستیم. سازمان پژوهش و آموزش در وزارت آموزش و پرورش، مسئولیت چنین ارتباط دوسویه‌ای را برعهده دارد و تعیین می‌کند که در چه زمینه‌هایی، نیازمند چه فناوری‌هایی هستیم و چه کمبودهایی وجود دارد. ارتباط دانش‌بنیان‌ها با سازمان، برای رفع چنین خلأهایی است. مجریان در این زمینه نقش مهمی برعهده دارند، از مدیران مدارس تا مدیران کل در ادارات آموزش و پرورش؛ این افراد همراه با سازمان پژوهش به اجرای قوانین و همگام با دانش‌بنیان‌ها به تحول تکنولوژی آموزشی در کشور بپردازند. در فضای آموزش و پرورش کشور سیستم واحدی در باب اجرایی کردن مصوبات وجود ندارد، در واقع وقتی طرحی تایید می‌شود، نباید بخش یا سازمان دیگری از زیرمجموعه این سازمان آن را رد کند و به‌دلخواه به اجرا درنیاورد. این ناهماهنگی در آموزش و پرورش همان پاشنه آشیلی است که منجر به ضعف در تکنولوژی آموزشی کشور شده است. چنین روالی از گذشته تاکنون در فضای آموزش و پرورش کشور وجود داشته است و به امروز اختصاص ندارد. تا زمانی که این چرخه حول مدار ناهماهنگی در اجرا قرار گرفته باشد، همچنان شاهد ضعف در تکنولوژی آموزشی کشور خواهیم بود. نمونه چنین روندی در باب استفاده از مجلات رشد در مدارس رخ داد؛ سال ۱۳۹۶، مجله رشد که به‌عنوان منبع آموزشی و کمک‌درسی از سوی وزارت آموزش و پرورش منتشر می‌شد، توسط یکی از مدیران کل ادارات آموزش و پرورش مورد بی‌مهری قرار گرفت و دستور داده شد که حجم بسیار کمی از این مجلات خریداری شود. این امر نشان‌دهنده آن است که ناسازگاری در یک نهاد هرچند کوچک، می‌تواند به بخش‌های دیگر هم سرایت کند. این تصمیم براساس تخلفی گرفته شد که در مدارس یکی از استان‌های کشور در باب خرید مجلات رخ داده بود. انتقاد وارده در استفاده از ابزارهای فناورانه در مدارس این است که تولیدات نرم‌افزاری در فضای آموزش‌وپرورش جنبه رسمی ندارد، به‌همین‌دلیل موردپذیرش بسیاری از مدیران کل در ادارات آموزش و پرورش نیست. وقتی که چنین نگاهی در مقامات اجرایی وجود داشته باشد، به‌ندرت می‌توان انتظار داشت که تحول در تکنولوژی آموزشی کشور اتفاق بیفتد. اگر تنها ۴ یا ۵ مدیرکل در استانی دارای چنین تحلیل‌ها و نگرش‌های شخصی باشند، شرایط تحول در نظام آموزش و پرورش تا حد زیادی با مشکل مواجه می‌شود.

اینکه قانون و مجریان مسیر متضادی را پیش گیرند، نتیجه‌ای جز انفعال و حتی عقبگرد را نمی‌توان انتظار داشت و تحولی در فضای آموزش و پرورش کشور ما به‌وجود نمی‌آید. تحول وسیع تکنولوژی آموزشی تا حد زیادی به تغییر نگاه این دسته از مدیران اجرایی بستگی دارد. به‌اعتقاد من، وزیر آموزش و پرورش خوب است موضع خود را در بهره‌گیری از دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها به روشنی اعلام کند و از پرداختن به شعارها بپرهیزد، چرا که با این روال اتفاق مهمی در توسعه تکنولوژی آموزشی نمی‌افتد. ضروری است که دانش‌بنیان‌ها برای وزارت آموزش و پرورش به‌رسمیت شناخته شوند تا یک مشارکت واقعی میان دانش و فناوری در مدارس کشور به‌وجود بیاید. حال از آنجایی که امروز ضرورت مشارکت دانش‌بنیان‌ها در فضای آموزش و پرورش کشور به‌شدت احساس می‌شود، لازم است بستری فراهم شود تا بیشتر دانش‌بنیان‌هایی که در فضای آموزشی و در راستای تحول تکنولوژی آموزشی فعالیت می‌کنند، بتوانند آزادانه ایده خود را در اختیار کارشناسان قرار دهند تا از بین آنها موفق‌ترین و بهترین دستاورد انتخاب شود. مدیر مدرسه این اجازه را دارد که تشخیص دهد کدام فرآیند می‌تواند برای آموزش و پرورش دانش‌آموزان تاثیرگذار باشد، اگر چنین فرآیندی اتفاق نیفتد، نشان‌دهنده آن است که در باطن فضای آموزش و پرورش کشور یک نظام جزیره‌ای حاکم است و از یک جریان نظام‌مند خبری نیست.

یادداشت

تسهیلات فرمایشی سم نظام بانکی

علی نظافتیان
اقتصاددان

همان‌طور که در تمام دنیا مرسوم است پرداخت تسهیلات با مبالغ متوسط و بالا به‌ویژه در بخش تولید، نیازمند اعتبارسنجی دقیق و علمی متقاضی تسهیلات است. در حقیقت وظیفه و مسئولیت قانونی بانک‌ها، احراز سودآور بودن طرح و پروژه متقاضی تسهیلات، وجود بازار مناسب برای کالاهای تولیدی طرح و در نهایت احراز توانایی آتی تسهیلات‌گیرنده برای پرداخت اصل و سود تسهیلات دریافتی در موعد مقرر است. براساس نتایج حاصل از اعتبارسنجی است که میزان تسهیلات و نوع و ترکیب وثایق موردنیاز بانک تعیین می‌شود. رعایت نشدن دقیق فرآیند اعتبارسنجی اغلب منتهی به پرداخت تسهیلات بی‌ضابطه و بدون وثیقه معتبر و کافی خواهد شد که معوق شدن این‌گونه تسهیلات چندان جای تعجب ندارد و تقریبا قطعی است. پرداخت تسهیلات خارج از ضابطه و گاهی فرمایشی معمولا معوق شدن مطالبات بانک‌های تسهیلات‌دهنده را به‌دنبال خواهد داشت، زیرا یکی از وظایف مهم شعب بانک‌ها قبل از پرداخت تسهیلات، احراز اعتبار اجتماعی و توانایی مالی مشتری برای بازپرداخت تسهیلات است و در کنار آن، اخذ وثایق معتبر با قابلیت نقدشوندگی کافی نیز از جمله ضرورت‌های پرداخت تسهیلات بانکی است که متاسفانه در تسهیلات خارج از ضابطه و فرمایشی، امکان رعایت این الزامات معمولا فراهم نیست و خواه‌ناخواه تسهیلات مورد درخواست باید پرداخت شود. در فرآیند پرداخت این نوع تسهیلات، تکمیل نشدن قرارداد تسهیلات و فقدان مستندسازی آن نیز از جمله عواملی است که ممکن است انگیزه کافی را برای نپرداختن اقساط در تسهیلات‌گیرنده ایجاد کند، زیرا این‌گونه افراد، موضع حقوقی بانک در وصول مطالبات را بسیار سست و متزلزل ارزیابی می‌کنند؛ از همین رو با فراغ بال و طیب خاطر و بدون نگرانی از اقدامات بانک برای وصول مطالبات، تسهیلات دلخواه را دریافت می‌کنند، در حالی که از ابتدا هم قصد بازپرداخت آن را نداشته‌اند. خلاف دریافت‌کنندگان تسهیلات خارج از ضابطه، بیشتر تسهیلات‌گیرندگان عادی در زمان دریافت تسهیلات به هیچ وجه حتی تصور هم نمی‌کنند که تسهیلات را از بانک دریافت کنند، اما اقساط آن را پرداخت نکنند، در حالی که گاهی ناتوانی اقتصادی، یکی از علل رایج تاخیر در پرداخت اقساط تسهیلات است. این ناتوانی اقتصادی ممکن است ریشه در وضعیت مالی تسهیلات‌گیرنده یا تحولات اقتصادی جامعه داشته باشد. تسهیلات گیرنده‌ای که براساس محاسبات مالی مشخص تصمیم به اجرای پروژه تولیدی و صنعتی می‌گیرد و با سیل غیرقابل پیش‌بینی تورم روبه‌رو می‌شود، به ناگاه با بحران مالی و افزایش ناخواسته هزینه‌های طرح مواجه خواهد شد که بدیهی‌ترین آثار سوء و مخرب آن، ناتوانی در پرداخت مطالبات بانک‌های تسهیلات‌دهنده است. نرسیدن به مرحله تولید براساس برنامه زمان‌بندی شده نیز از جمله عواملی است که منتهی به ناتوانی مالی تسهیلات‌گیرنده و معوق شدن تسهیلات بانکی خواهد شد. در این میان، راهکارهای مختلفی برای کاهش مطالبات معوق بانک‌ها متصور است. سیاست‌گذاری مناسب بانک مرکزی برای توزیع مناسب و متوازن تسهیلات بانکی بین بخش‌های تولیدی، کشاورزی و بخش‌های خدماتی و عام‌المنفعه از جمله راهکارهای کاهش مطالبات معوق است. در همین راستا جلوگیری از هرگونه فشار بر مدیران بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات خارج از ضابطه و همچنین نهادینه‌سازی بررسی طرح و اعتبارسنجی دقیق و علمی متقاضیان تسهیلات و تعیین میزان تسهیلات و نوع وثایق صرفا براساس نتایج حاصل از اعتبارسنجی دیگر راهکار جلوگیری از ایجاد مطالبات معوق بانکی به‌شمار می‌رود. مدارای بیشتر با مشتریان خوش‌حساب بدهکار و فرصت‌دهی قانونی به آنان برای پرداخت بدهی‌شان به بانک‌های تسهیلات‌دهنده و به‌ویژه رعایت دقیق مصوبات ابلاغی بانک مرکزی توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری و خودداری از اخذ هرگونه مبلغ اضافه بر شرایط قراردادهای ثبت ابلاغ‌شده توسط بانک مرکزی، در کنار افزایش امکانات اجرایی ادارات ثبت و مراجع قضایی برای رسیدگی به پرونده‌های بانک‌ها، از جمله راهکارهایی هستند که می‌توانند از حجم مطالبات معوق بانک‌ها و موسسات اعتباری بکاهند. راهکارهای ذکرشده می‌توانند وصول مطالبات معوق بانک‌ها را تسریع کنند و با بازگرداندن منابع به چرخه تسهیلات‌دهی بانک‌ها، فرصت استفاده سایرین از تسهیلات بانکی را فراهم آورند.

بانک‌ها به این افراد وام می‌دهند

طبق توضیحات رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی، بانک‌ها باید به کسانی که در شعبه مربوطه حساب دارند، متناسب با نتایج اعتبارسنجی انجام شده وام بدهند. به گزارش ایسنا، طبق توضیحات رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی، بانک‌ها باید به کسانی که در شعبه مربوطه حساب دارند، متناسب با نتایج اعتبارسنجی وام بدهند. محمدرضا فرزین، رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی تاکید کرد: بانک‌ها باید متناسب با اعتبارسنجی وام بدهند. وی گفت: برای پرداخت تسهیلات خرد شرط بررسی میانگین یا معدل مانده حساب نداریم و بانک‌ها باید به کسانی که در شعبه مربوطه حساب دارند، متناسب با نتایج اعتبارسنجی وام بدهند. فرزین انتشار اسامی بدهکاران کلان شبکه بانکی را اقدام تاثیرگذاری دانست و ادامه داد: از زمان انتشار اسامی ابربدهکاران بانکی، بسیاری از بدهکاران بزرگ برای پرداخت بدهی خود اقدام کردند. مطالبات غیرجاری بانک ملی حدود ۴.۷ درصد است که عدد بالایی نیست. وی با اعلام اینکه تا اواخر تیر امسال بانک ملی حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات ازدواج پرداخت کرده، گفت: بیشتر تمرکز بانک در پرداخت تسهیلات، بر وام ازدواج است و چون تقاضا زیاد است، افراد در صف مانده نیز زیاد هستند. البته باید به این نکته توجه شود که پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه باید به تناسب منابع قرض‌الحسنه انجام شود. رئیس شورای هماهنگی بانک‌های دولتی و نیمه‌دولتی درباره اینکه بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات، شرط داشتن میانگین و مانده حساب را اعلام می‌کنند، بیان کرد: برای پرداخت تسهیلات خرد، متقاضیان فقط لازم است در بانک مربوطه حساب باز کنند و شرط داشتن میانگین مانده حساب نداریم.

با ابلاغ دستور تسهیلات‌دهی بی‌قید و شرط بانک‌ها

ورشکستگی در کمین است

مطالبات معوق، چک بی‌محل دولت در وجه بانک‌ها

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

مطالبات معوق نخستین عاملی است که این روزها مدیرعامل هر بانکی از دولتی گرفته تا خصوصی با تمسک به آن از پرداخت تسهیلات تکلیفی سرباز می‌زند. شبکه بانکی کشور امسال بیشتر از سال‌های گذشته با موضوع پرداخت تسهیلات تکلیفی درگیر بوده است. بانک‌ها با برخورد سلیقه‌ای با متقاضیان این‌گونه وام‌ها از پرداخت تسهیلات تکلیفی خودداری می‌کنند تا حجم مطالبات معوق بانکی کاهش یابد. آمارهای پولی و بانکی تیر ۱۴۰۱ نشان می‌دهد گرچه رشد پایه پولی و برداشت دولت از بانک مرکزی کاهش یافته، اما بدهی دولت به بانک‌ها، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی و مطالبات معوق بانک‌ها افزایش داشته که این موضوع نشان می‌دهد دولت مخارج و هزینه تکالیف خود را از طریق بانک‌ها تامین کرده است. همچنین رشد سپرده قانونی بانک‌ها باعث فشار بر منابع و کسری بیشتر شده و در نتیجه اضافه برداشت از بانک مرکزی افزایش یافته است. از سوی دیگر نیاز واحدهای اقتصادی به نقدینگی در شرایط تورم ۴۰ درصدی و رشد نرخ ارز افزایش مطالبات معوق بانکی را به‌دنبال داشته است. رشد بدهی دولت به بانک‌ها، رشد بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی و رشد مطالبات معوق بانکی، همگی حکایت از اثر تورم و رشد نرخ ارز بر مخارج دولت، بخش خصوصی و کسری منابع بانک‌ها دارد. صمت در این گزارش درباره راهکارهای کاهش مطالبات معوق با کارشناسان حوزه پولی و مالی کشور به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: ایسنا

امسال موضوع تسهیلات تکلیفی بدون در نظر گرفتن تراز مالی بانک‌ها ابلاغ شده و بانک‌ها مجبورند تحت هر شرایطی در زمینه نقدینگی به این تکالیف عمل کنند

کاهش تمایل بانک به پرداخت تسهیلات

علی اکبری‌زاده، کارشناس امور بانکی درباره علت افزایش مطالبات معوق بانکی به صمت گفت: رقم مانده تسهیلات در تیر ۱۴۰۱ به ۳۷۶۳ هزار میلیارد تومان رسید که نسبت به پایان اسفند ۱۴۰۰ رشد ۶.۳ درصدی داشته است. البته این رقم نشان‌دهنده کاهش رشد تسهیلات‌دهی بانک‌ها در ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن است. این مسئله حاکی از آن است که بانک‌ها به‌دلیل ترس از انباشت مطالبات معوق از پرداخت تسهیلات خودداری کرده‌اند.

وی با بیان اینکه مطالبات معوق بانکی به چالشی در بازار پول جهان تبدیل شده و تاثیر مستقیم بر رفتارهای اقتصادی و نوسان همه متغیرهای کلان دارد، اظهار کرد: در ایران هم یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی نظام بانکی کشور در سال‌های اخیر، سیر فزاینده مطالبات معوق بوده و بانک‌محور بودن تامین مالی کشور هم آن را تشدید می‌کند.

▣ دو راهکار عملیاتی

وی احساس مالکیت دولت نسبت به بانک‌ها و تحمیل موضوع تسهیلات تکلیفی را از دلایل معوق شدن مطالبات بانک‌ها دانست و افزایش تسهیلات خرد و بازنگری در وثایق تسهیلات کلان را دو راهکار مهم برای جلوگیری از افزایش بیشتر این رقم عنوان کرد.

اکبری‌زاده با اشاره به اینکه مطالبات معوق بانکی آثار و تبعات منفی فراوانی بر عملکرد بانک‌ها می‌گذارد، گفت: افزایش مطالبات معوق به‌نوعی منجر به قفل شدن منابع بانک‌ها، افزایش هزینه‌های عملیاتی، کاهش سودآوری و ممکن نبودن تخصیص به‌موقع و بهینه منابع به بخش‌های مختلف اقتصاد می‌شود.

به‌گفته وی، محرومیت از خدمات بانکی که هم‌اکنون جزو یکی از راهکارهای وصول مطالبات معوق بانک‌ها تلقی می‌شود، نمی‌تواند ابزار موثری باشد و باید بانک‌ها در زمان ارائه تسهیلات وثایقی محکم دریافت می‌کردند.

▣ درآمد بانک‌ها از بهره

اکبری‌زاده در پاسخ به این پرسش که چرا مطالبات غیرجاری بانک‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است، بیان کرد: تسهیلات اعطایی بخش بزرگی از دارایی بانک‌ها را تشکیل می‌دهد و بازپرداخت این تسهیلات از دو منظر اهمیت بسزایی دارد؛ اولا از این جهت که به جریان نقدینگی بانک‌ها کمک می‌کند و دوما بخشی از درآمد بانک‌ها از محل سود تسهیلات اعطایی است. در چنین وضعیتی در صورتی که این تسهیلات بازپرداخت نشوند، بانک‌ها با مشکل کمبود نقدینگی مواجه می‌شوند؛ از همین رو یکی از شاخص‌های مهم سلامت بانکی این است که میزان مطالبات معوق آن کم باشد.

▣ نقش کم‌رنگ وثیقه

وی با تاکید بر اینکه با افزایش تسهیلات تکلیفی ازسوی دولت به شبکه بانکی کشور عملا وثیقه نقش کلیدی خود در تضمین برگشت منابع بانکی را از دست داده، گفت: هرچه زمان می‌گذرد، ارزش دارایی‌ها و وثایق بانکی افزایش پیدا می‌کند، اما در شرایطی که بانک‌ها نمی‌توانند وثیقه معتبر دریافت کنند با انباشت مطالبات معوق روبه‌رو خواهند شد.

این کارشناس امور بانکی در پاسخ به این پرسش که چرا بانک‌ها نمی‌توانند از طریق وثایق دریافتی به وصول معوقات خود بپردازند، تصریح کرد: بانک‌ها در شرایطی که بیشتر وام‌ها بدون دریافت وثیقه پرداخت می‌شود، از نظر مدیریت نقدینگی و اقتصادی با بحران مواجه می‌شوند و باید با راهکارهایی به فکر رفع حالت مذکور باشند.

▣ معضل ابربدهکاران

اکبری‌زاده با تاکید بر اینکه عمده ملاحظات در زمینه مطالبات معوق بانک‌ها غیراقتصادی است، افزود: ملاحظات غیراقتصادی نیز در اختیار نظام بانکی نیست و اگر این شبکه با بدهکاران کلان خود مانند مشتریان عادی برخورد می‌کرد، شاید الان این وضعیت در زمینه مطالبات معوق به‌وجود نیامده بود.

این کارشناس مسائل بانکی خاطرنشان کرد: راهکار وصول معوقات بانکی از نظر تئوری کاملا واضح است؛ باید راهکارهای عملیاتی مشخصی پیش گرفته شود تا این مشکل نظام بانکی کشور حل شود.

وی تاکید کرد: بانک‌ها به‌دنبال وصول معوقات میلیاردی خود هستند، اما همیشه فشارهایی منطقی و غیرمنطقی بر آنها از ناحیه مسئولان کشور وارد می‌شود که سبب به نتیجه نرسیدن پیگیری بانک‌ها می‌شود.

▣ لزوم تفکیک مطالبات

وی ادامه داد: یکی از راه‌هایی که به شفاف شدن حساب‌های بانک‌ها و وضعیت ریسک اعتباری آنها کمک می‌کند، تمییز دادن مطالبات به دو گروه جاری و غیرجاری است. این تقسیم‌بندی مشخص می‌کند چه میزان از تسهیلات پرداختی و تعهدات ایجادشده، در سررسید یا حداکثر تا ۲ ماه پس از آن برگردانده شده‌اند (مطالبات جاری) و چه حجمی از مطالبات براساس بخشنامه‌های بانک مرکزی بیش از ۲ ماه از سررسید بازپرداخت آنها گذشته و در گروه مطالبات غیرجاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول باتوجه به زمان تعیین‌شده) قرار دارند.

▣ خروج از تله مطالبات معوق

اکبری‌زاده در بیان راهکار برون‌رفت از تله مطالبات معوق گفت: اگر معوقات پرونده‌های تسهیلاتی پس از طی مراحل اولیه، مساعدت‌ها، مذاکرات، اخطاریه‌ها و... به‌موقع به سرفصل مربوط منتقل شوند و نیز در صورت مشکوک‌الوصول بودن در سررسید مقرر به واحدهای حقوقی برای پیگیری و وصول ارجاع داده شوند، ریسک ایجاد مطالبات معوق کاهش خواهد یافت.

وی تصریح کرد: اگر بانک‌ها به‌جای نیروهای آموزش‌ندیده از تیمی از وکلای متخصص که به‌طور حرفه‌ای مطالبات را وصول می‌کنند، استفاده کنند، به‌نظر می‌رسد تا حدی پیگیری و وصول مطالبات موفقیت‌آمیز باشد.

اگر شبکه بانکی با بدهکاران کلان خود مانند مشتریان عادی برخورد می‌کرد، شاید الان این وضعیت در زمینه مطالبات معوق به‌وجود نیامده بود

دلیل ایجاد مطالبات معوق اوضاع اقتصادی است

علی اسماعیلی، کارشناس مسائل بانکی درباره علت افزایش مطالبات غیرجاری در شبکه بانکی کشور به صمت گفت: استمهال بدهی تسهیلات‌گیرندگان مهم‌ترین دلیل ایجاد بدهکاران بانکی است.

وی افزود: مهم‌ترین و عمده‌ترین دلیل ایجاد مطالبات معوق اوضاع اقتصادی کشور و مشکلاتی است که باعث می‌شود وام‌گیرندگان نتوانند به‌موقع به تعهدات خود عمل کنند.

وی در ادامه توضیح داد: حل این معضل یعنی مشکل اقتصادی چیزی نیست که در حوزه توان و اختیارات دست‌اندرکاران بانکی باشد و نیازمند راهکارهای اساسی و همت دولتمردان و همکاری و تلاش آنها است.

▣ رونق تولید، راهکار کاهش مطالبات

اسماعیلی با بیان اینکه چنانچه نرخ سود بانکی افزایش یابد تولید ضرر نمی‌کند، گفت: با افزایش نرخ سود بانکی تقاضا برای دریافت تسهیلات کم خواهد شد؛ در نتیجه فشار بر منابع بانکی برای دریافت وام کاهش می‌یابد. با کم‌شدن فشار بر منابع بانکی نقدینگی افزایش نمی‌یابد؛ پس تورم نیز رشد نخواهد داشت و با کاهش یا تثبیت نرخ تورم رونق به تولید بازمی‌گردد و از انباشت مطالبات معوق جلوگیری می‌شود.

▣ سفارش ممنوع

این کارشناس مسائل بانکی افزود: به‌منظور پیشگیری از انباشت مطالبات معوق باید شرایطی مناسب‌تر برای بازپرداخت وام تولیدکنندگان در نظر گرفته شود. همچنین دولت باید بدهی‌های خود به شبکه بانکی را به حداقل برساند.

اسماعیلی خودداری از ایجاد فشار و در تنگنا قرار دادن بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات تکلیفی بی‌چون‌وچرا به افراد و بنگاه‌های زودبازده را از جمله راهکارهای جلوگیری از انباشت مطالبات معوق دانست. وی با اشاره به تاکید برخی مسئولان دستگاه‌ها و بانک‌های دولتی بر پرداخت تسهیلات به اشخاص خاص حقیقی و حقوقی، گفت: از آنجا که در جریان این امر ارزیابی دقیقی از تسهیلات‌گیرندگان انجام نمی‌شد، مطالبات معوق بانک‌ها به‌شدت افزایش یافته است. اسماعیلی درباره راهکارهای وصول مطالبات معوق بانکی اظهار کرد: بانک‌ها پیش از هر چیز باید توان اقتصادی مشتریان را ارزیابی کنند؛ یعنی توانایی بازپرداخت تسهیلات توسط تسهیلات‌گیرنده را بسنجند.

▣ لزوم دقت در اعتبارسنجی

وی یکی از وظایف بانک‌ها را شناسایی ارزش اعتباری افراد بیان کرد و افزود: بانک‌ها باید فهرستی از مشتریانی که از آنها تسهیلات گرفته‌اند را داشته باشند تا به این وسیله بررسی کنند کدام یک از این افراد بدهی‌های خود را در موعد سررسید پرداخت می‌کنند و خوش‌حساب هستند و کدام‌یک بدحساب.

این کارشناس مسائل بانکی پرداخت نشدن اقساط تسهیلات بانکی ازسوی بدمشتریان بدحساب را برای اقتصاد کشور مضر دانست و گفت: زمانی که گیرندگان تسهیلات بدهی خود را که دارایی بانک است، پرداخت نکنند، بدهی‌های معوق افزایش پیدا می‌کند؛ این اتفاقی است که طی ۶ ماه گذشته در شبکه بانکی کشور بیشتر از قبل رخ داده است.

▣ پرداخت دستوری وام

وی اظهار کرد: تسهیلات تکلیفی در واقع تکالیفی است که از طریق بودجه سنواتی برای بخش‌های مختلف اقتصاد متناسب با سیاست‌های اقتصادی هر سال برای بانک‌های دولتی مشخص و ابلاغ می‌شود و بانک‌های دولتی از نظر قانونی مکلفند این تسهیلات را با رعایت شرایط ابلاغی در بودجه از نظر سهمیه، نرخ مصوب و نوع وثیقه قبل از پایان سال بودجه‌ای پرداخت کنند.

این کارشناس مسائل بانکی متذکر شد: امسال تسهیلات تکلیفی بدون در نظر گرفتن تراز مالی بانک‌ها تکلیف شده و بانک‌ها مجبورند تحت هر شرایطی در زمینه منابع در اختیار یا خلق پول به این تکالیف عمل کنند.

وی افزود: درخواست قوه مقننه این بوده که تکالیف توسط این قوه معین شود و بانک‌ها کوچک‌ترین دخل‌وتصرفی در انتخاب تسهیلات‌گیرندگان نداشته باشند؛ به این ترتیب بانک‌های بزرگ هم در مسابقه‌ای خودکشی‌گونه به رقابت برای تامین مالی این تکالیف از طریق جذب سپرده پرداختند؛ از همین رو می‌توان گفت نتیجه این تکلیف خلق پول، افزایش نقدینگی و در نهایت افزایش تورم در کشور است.

سخن پایانی

کارشناسان اقتصاد معتقدند در رشد آرام و مستمر مطالبات معوق در سالیان اخیر، عوامل مختلفی تاثیرگذار بوده است.

از جمله این عوامل می‌توان به «رشد فزاینده نرخ تورم»، «تحمیل زیان‌های ناشی از سیاست‌گذاری‌های اشتباه در این زمینه به بنگاه‌های اقتصادی؛ به‌عبارت دیگر نامطلوب شدن محیط کسب‌وکار» و «افزایش فشار تسهیلات تکلیفی» اشاره کرد.

همین مسئله مدیران بانکی را واداشته که در پرداخت تسهیلات بانکی محتاط‌تر عمل کنند، زیرا انباشت مطالبات معوق آژیر خطری است برای کم شدن منابع بانکی در پرداخت تسهیلات به تولید؛ بنابراین زمانی که نقدینگی برای رونق تولید وجود نداشته باشد، اشتغالزایی این بخش حیاتی کشور کاهش می‌یابد و احتمال این موضوع می‌رود که بانک‌ها با خطر ورشکستگی مواجه شوند.

کاهش سرانه درمان در دوران بازنشستگی

سرپرست اداره‌کل مستمری‌های سازمان تامین‌اجتماعی اعلام کرد که در دوران بازنشستگی، سرانه درمان از ۹ درصد دریافتی زمان اشتغال به ۲ درصد مستمری کاهش می‌یابد. به‌گزارش ایرنا، کسر ۲ درصد از حقوق ماهانه بازنشستگان و مستمری‌بگیران تامین‌اجتماعی، برای استفاده آنها و افراد تحت تکفل‌شان از خدمات درمانی این سازمان، براساس ماده ۸۹ قانون تامین‌اجتماعی انجام می‌شود و قانون تامین‌اجتماعی به‌منظور مساعدت به بازنشستگان، سرانه درمان را که در دوران اشتغال و برای شاغلان بیمه‌پرداز ۹ درصد است، در دوران بازنشستگی به ۲ درصد کاهش داده است. بیش از ۴ میلیون نفری بازنشستگان و مستمری‌بگیران تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی، هر ماه در فیش‌های حقوقی خود شاهد کسر مبلغی با عنوان «۲ درصد ماده ۸۹» هستند که برخی از آنها از علت کسر این مبلغ و مستندات قانونی آن، اطلاع دقیقی ندارند. مجتبی طهماسبی‌آشتیانی در این‌باره توضیح داد: طبق ماده (۸۹) قانون تامین‌اجتماعی، افرادی که به موجب این قانون، بازنشسته یا ازکارافتاده شده یا می‌شوند، افراد بلافصل، خانواده آنها و افرادی که مستمری بازماندگان دریافت می‌کنند با پرداخت ۲ درصد از مستمری دریافتی از خدمات درمانی برخوردار خواهند شد و مابه‌التفاوت مبالغ پرداختی مستمری‌بگیران به موجب این قانون برای هزینه‌های واقعی درمان از سوی سازمان تامین‌اجتماعی پرداخت می‌شود. طهماسبی توضیح داد: برخی از بازنشستگان و مستمری‌بگیران با این تصور که کسر ۲ درصد سرانه درمان، تنها هزینه چاپ دفترچه‌های کاغذی است، به‌دنبال استقرار سامانه نسخه الکترونیک و حذف دفترچه‌های کاغذی درمان، تصور می‌کردند کسر این مبلغ باید متوقف شود، در حالی‌که سرانه درمان ارتباطی به چاپ دفاتر فیزیکی درمان ندارد و براساس نص صریح قانون تامین‌اجتماعی از حقوق بازنشستگان کسر و صرف هزینه‌های درمانی این قشر می‌شود.

بررسی صمت از وضعیت مدیریت پسماندهای شهری

شهر بوی زباله می‌دهد

شهر را نمی‌توان با روش‌های ۱۶ سال پیش اداره کرد

علاوه بر هوای آلوده، وضعیت زباله‌ها و کثیفی برخی از نقاط شهر، چهره پایتخت را زشت کرده است. ریختن زباله در خیابان‌ها و بزرگراه‌ها سبب شده از گوشه و کنار شهر، بوهای نامطبوعی به مشام برسد. در بسیاری از محلات تهران، سطل‌های زباله‌ای را مشاهده می‌کنیم که مملو از زباله بوده و بوی نامطبوع آن در تمام محله پیچیده است و رهگذران را آزار می‌دهد. زباله‌ها نه‌تنها باعث بیماری، تعفن و زشتی چهره شهر می‌شوند، بلکه می‌توانند به‌وسیله آلوده کردن خاک و آب‌وهوا، زیان‌های فراوانی به بار آورند. صمت در این گزارش به بررسی وضعیت مدیریت پسماندهای شهری پرداخته است.

امیرمحمد درویش
editor@smtnews.ir

یک مشکل اساسی در شهرهای بزرگ

یکی از مشکلات اساسی در شهرهای بزرگ و پرجمعیت، تولید زباله در حجم بالاست. سطل‌های زباله علاوه بر کمک به بازیافت مواد زائد، مزایای دیگری مانند جلوگیری از تخریب زمین توسط انسان و آگاه‌سازی خانواده‌ها در تفکیک زباله‌ها را به‌دنبال دارند، اما اکنون در شهر تهران شاهد آن نیستیم. در تهران به‌دلیل کم‌کاری برخی نیروهای خدمات شهری، گاهی زباله‌ها به‌صورت اصولی جمع‌آوری نمی‌شوند و مخازن زباله دیگر جایی برای زباله جدید ندارند و شهروندان مجبورند پسماند خود را در کنار سطل آشغال‌ها رها کنند که همین امر سبب راه افتادن شیرابه می‌شود. تعویض سطل‌های زباله فرسوده به‌ندرت انجام می‌شود و آنچه از ظاهر امر مشخص است، شستوشوی آنها با تاخیر انجام می‌شود. گاهی به‌دلیل بارش باران و ماندن بیش از اندازه زباله‌ها درون مخازن، شاهد راه افتادن شیرابه هستیم که به‌نوعی حامل بیماری است. شیرابه، جریان فاضلابی است که بر اثر نفوذ آب باران به زباله‌ها، فعالیت‌های میکروبی در سلول‌های ضایعات و رطوبت ذاتی زباله‌ها تولید می‌شود. گاهی بر اثر بارش باران، جریان آب‌سیاهی از زیر سطل‌های زباله وارد خیابان می‌شود. این آب‌های سیاه که با بوی بسیار بدی همراه است، شیرابه نام دارد. طبق نظر کارشناسان محیط‌زیست، ۲۰۰ ترکیب خطرناک در شیرابه‌ها شناسایی شده است. مقدار آلایندگی موجود در یک تن شیرابه معادل آلایندگی ۱۰۰ تن زباله جامد شهری است. بیشتر آلاینده‌های موجود در شیرابه، تجمع‌پذیر هستند و آثار خطرناک و زیانباری در رشد ارگانیسم‌های آبی و زنجیره‌های غذایی دارند و منجر به ایجاد مشکلات زیادی در سلامت عمومی مانند سرطان‌زایی، مسمومیت‌های ژنتیکی و... می‌شوند. سطل‌های زباله بر اثر شستوشوی نادرست، حاوی شیرابه‌های بسیار زیادی هستند که سلامت شهروندان را به خطر می‌اندازد.

تاریخچه مدیریت پسماند

سیستم مدیریت پسماند شهری به‌معنای امروزی آن، در دهه ۱۹۳۰ در کشورهای صنعتی پدید آمد. تا دهه ۱۹۷۰ به پسماند به‌عنوان «دورریز» نگاه می‌شد و در این شیوه‌ها معایب متعدد بهداشتی، محیط‌زیستی، اقتصادی و زیبایی‌شناختی وجود داشت. در سایه تحولات تکنولوژی و افزایش آگاهی‌های عمومی، سیستم‌های جدید مدیریت پسماند در کشورهای صنعتی و سایر کشورهای جهان به‌تدریج توسعه یافت. در این دگرگونی‌ها، توجه به مسائل محیط‌زیستی و شرایط سیاسی و اقتصادی آن، مسائلی مانند صرفه‌جویی در مصرف مواد و انرژی و بازیافت آنها از پسماند شهری به‌طور جدی موردتوجه قرار گرفت و به‌مرور زمان، فرآیند پردازش و بازیافت پسماند، جایگاه کلیدی‌تری در مدیریت پسماند یافت. در دهه ۸۰ و ۹۰ میلادی، مسئله توسعه پایدار مطرح شد و صاحب‌نظران به این نتیجه رسیدند که بدون لحاظ کردن ۳ جنبه اقتصادی، محیط‌زیستی و اجتماعی، نمی‌توان امید داشت منابع محدود کره زمین پاسخگوی نیاز نسل‌های بعد باشد. شروع مدیریت پسماند در ایران را می‌توان همزمان با تاسیس نخستین شهرداری در کشور در سال ۱۲۹۰ دانست. بدیهی است که در آن زمان در ایران نیز همانند سایر نقاط جهان، پسماند ماده‌ای زائد تلقی می‌شد که تنها لازم بود از محیط زندگی انسان‌ها دور شود؛ بنابراین در نقاط پرجمعیت ایران مشکلاتی مشابه آنچه ذکر شد به وضوح مشاهده می‌شد. از اوایل دهه ۱۳۶۰ با فعالیت‌هایی که شهرداری‌ها در شهرهای بزرگ برای گسترش و توسعه خدمات شهری آغاز کردند، نشانه‌هایی از تحول در سیستم مدیریت پسماند در ایران مشاهده شد. پس از آن و تا به امروز، گرچه تلاش‌های فراوانی برای ارتقای شیوه‌های مدیریتی و تشکیلاتی و سازماندهی انجام شده و پیشرفت‌های مشهودی در همه زمینه‌ها مشاهده می‌شود، اما هنوز با سیستم‌های مدیریت پسماند در کشورهای صنعتی فاصله قابل‌توجهی وجود دارد.

تفاوت گفته مسئولان با واقعیت

شادی مالکی، معاون امور مناطق سازمان پسماند در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در تکمیل اقدامات مناطق بیست‌ودوگانه در اجرای ارتقای کیفیت نگهداشت شهر و به‌منظور پشتیبانی، افزایش خدمت‌رسانی و نظافت ویژه پایتخت، سازمان پسماند با برنامه‌ریزی منسجم از مرداد امسال نسبت به رفع معضلات نظافتی تهران با اعزام کارگران خدمات شهری و تلاشگران این حوزه اقدام کرده است.

مالکی با اشاره به اولویت‌بندی مناطق در ارسال نیرو و تجهیزات این سازمان با توجه به مشکلات موجود در نگهداشت شهر، بیان کرد: روزانه ۱۰۰ نیروی انسانی خدمات شهری با تجهیزات و لوازم لازم به پاک‌سازی و نظافت معابر به‌ویژه محل‌های حساس اقدام می‌کنند.

مالکی در توضیح «مناطق حساس» در تعابیر شهری گفت: منطقه حساس به منطقه‌ای گفته می‌شود که از نظر تراکم، جمعیت بالایی دارد و قطعا با توجه به این قضیه، تولید زباله بیشتری خواهد داشت.

معاون امور مناطق سازمان پسماند اظهار کرد: عوامل خدمات شهرداری سازمان امور مناطق پسماند، به‌منظور پاکیزگی و نظافت فضاهای شهری و کاهش آلودگی‌های محیطی و بهداشت، در محلاتی که بیشترین پیام را روی سامانه ۱۳۷ شهرداری تهران می‌گذارند، وارد عمل شده و در کل این بخش، مسئول نظافت محلات، شستوشوی جدول‌ها و همچنین لایروبی جوی‌های آب است.

این ادعای معاون امور مناطق سازمان پسماند، با واقعیت فاصله زیادی دارد و طبق شواهد موجود، مخازن زباله به‌ندرت نظافت می‌شوند و شاهد انباشت زباله در کنار بسیاری از سطل‌های زباله هستیم و بیشتر تماس‌هایی که شهروندان با شماره ۱۳۷ شهرداری تهران می‌گیرند، پیگیری نمی‌شود.

▣ ۹ شب زباله‌ها را در مخازن بیندازید

مالکی با بیان اینکه ۳۰ درصد شهروندان در هر ساعتی از شبانه‌روز، زباله‌های‌شان را در مخازن زباله شهرداری می‌گذارند، گفت: درست است اغلب مردم زباله‌هایشان را شب‌ها بیرون می‌گذارند، اما این همکاری سر ساعت ۹ شب انجام نمی‌شود. شواهد نشان می‌دهد بیشتر شهروندان زباله‌های خود را غروب در مخازن زباله قرار می‌دهند.

معاون امور مناطق سازمان پسماند در این‌باره افزود: در این میان، برخی افراد شاغل، شب‌ها زباله‌های خود را بیرون نمی‌گذارند و این کار را در ساعات ابتدایی صبح انجام می‌دهند که باعث می‌شوند زباله تا نوبت تخلیه ظهر در این مخازن بماند و شیرابه آن در کوچه و خیابان بوی تعفن ایجاد کند.

مالکی با بیان اینکه اگر شهروندان رأس ساعت ۹ شب زباله را مقابل درب منزل بگذارند، زباله سر ساعت توسط نیروهای شهرداری جمع‌آوری خواهد شد، گفت: این کار با خودروهای مکانیزه انجام می‌شود که این خودروها برای جمع‌آوری زباله‌ها به مناطق شهر اعزام می‌شوند.

این اظهارات در حالی عنوان می‌شود که براساس شواهد شهر و گفته‌های شهروندان، در بسیاری از مواقع خودروهای جمع‌آوری پسماند در ساعات پایانی شب برای جمع‌آوری زباله به مناطق اعزام می‌شوند و همین امر مشکلاتی را برای شهروندان ایجاد می‌کند.

معاون امور مناطق سازمان پسماند از وجود ۵۳ هزار مخزن زباله در سطح شهر خبر داد و گفت: جانمایی این مخازن در شهر براساس تراکم جمعیتی محله‌ها و با ضوابط و شرایط خاص انجام شده است. در محله‌هایی که تراکم جمعیتی بالایی دارند، تعداد سطل‌های زباله بیشتر است. در نظر داشته باشید جانمایی آنها پروژه راحتی نیست، زیرا با محدودیت‌هایی همچون، تنگی معابر، طویل بودن کوچه‌ها و همچنین نارضایتی شهروندانی که دوست ندارند مخزن زباله مقابل منزل آنها قرار گیرد روبه رو هستیم. مالکی ادامه داد: این مخازن گنجایش ۲۰۰ تا ۲۵۰ کیلوگرم زباله را دارند، اما در صورتی‌که زباله‌ها به‌صورت فشرده داخل مخازن قرار گیرد، گنجایش آنها به ۵۰۰ کیلوگرم هم می‌رسد. متاسفانه به‌دلیل آنکه زباله تر و خشک به‌صورت یکجا داخل مخازن ریخته می‌شود، استفاده بهینه‌ای از این مخازن نمی‌شود؛ بنابراین از شهروندان درخواست داریم در تفکیک زباله و همچنین قرار دادن زباله‌ها در ساعات مقرر دقت لازم را داشته باشند. وی افزود: براساس برنامه‌ریزی‌ها، قرار است تا ۳ ماه آینده، ۳ هزار مخزن جدید جمع‌آوری زباله به مخازن سطح شهر اضافه شود.

مدیریت پسماند در تهران رها شده است

ناصر امانی، عضو شورای شهر تهران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: به نظر می‌رسد وضعیت پسماند در تهران رها شده، در حالی‌که یکی از مهم‌ترین موضوعات شهری در تهران، مدیریت پسماند است. به این دلیل که هم چهره شهر را زشت می‌کند و هم نشان‌دهنده بی‌نظمی در شهر است. علاوه بر این، باعث جذب حیوانات موذی و بروز بیماری می‌شود.

امانی گفت: مخازن زباله، وضعیت نامناسبی دارد و شهرداران مناطق باید نسبت به این موضوع حساسیت داشته باشند و بازدیدهای روزانه از نحوه مدیریت پسماند در تهران انجام دهند.

وی با بیان اینکه معاونت خدمات شهری، طرح مدیریت پسماند را در این دوره تفکیک از مبدأ عنوان کرده، اظهار کرد: این در حالی است که در شهری مانند تهران، فرهنگ‌سازی مدیریت پسماند و تفکیک زباله زمان‌بر است و مدت زیادی طول می‌کشد تا تمام شهروندان طرح تفکیک از مبدأ را رعایت کنند، اما این وضع دیگر برای مردم قابل‌تحمل نیست و شهروندان از بوی زباله‌ها احساس نارضایتی دارند.

عضو شورای شهر تهران با اشاره به اینکه معاونت خدمات شهری، رسیدگی به وضعیت جمع‌آوری زباله‌ها را از وظایف شهرداری‌های مناطق و نواحی می‌داند، گفت: سازمان پسماند و معاونت خدمات شهری ناظر بر بحث جمع‌آوری پسماند هستند و باید از شهرداران مناطق بخواهند تا پیمانکاران را رصد و بر نحوه انجام کار آنها رسیدگی کنند.

ناصر امانی ادامه داد: مخازن زباله توسط شورای شهر تهران آورده شد و نسبت به گذشته یک‌قدم بزرگ و روبه‌جلو بود، اما حدود ۱۶ سال از این روش جمع‌آوری زباله در شهر می‌گذرد، در حالی که این موضوع نیاز به نوآوری و فناوری دارد. شرایط نشان می‌دهد نگهداشت شهر را نمی‌توانیم با روش‌های ۱۶ سال قبل، پیش ببریم. با گذشت ۲ ساعت بعد از جمع‌آوری زباله، شاهدیم که مخازن زباله مجدد پر شده و حتی اطراف آن هم زباله گذاشته‌اند.

ناصر امانی در پاسخ به این سوال که آیا در دوره مدیریت ششم شورای شهر تهران، این بحران حل خواهد شد؟ گفت: امیدوار نیستم، چون فعلا حساسیتی در این زمینه وجود ندارد. البته اعضای کمیسیون خدمات شهری شورای شهر اعلام کرده‌اند که به این موضوع ورود خواهند کرد.

امانی افزود: به‌عنوان عضو شورای شهر تهران نمی‌دانم این طرح جامع مدیریت پسماند که در دوره پنجم آن‌قدر بابت آن هزینه شده، در چه مرحله‌ای قرار دارد و چه میزان مشکلات پسماند را برطرف کرده است؟

سخن پایانی

در کوچه‌ها و خیابان‌های شهر تهران، مخازن زباله‌ای را می‌بینیم که لب‌به‌لب پر و حتی در گوشه‌وکنار این مخازن هم زباله‌های زیادی رها شده است. با کمی دقت متوجه خواهید شد که شاید حدود ۲۴ ساعت از انباشت این زباله‌ها می‌گذرد، اما هنوز اقدام به جمع‌آوری آنها نکرده‌اند. در بسیاری از کوچه‌ها، بوی نامطبوع مخازن زباله آن‌قدر زیاد است که می‌شود در تمام کوچه آن را حس کرد. این بوی نامطبوع حکایت از آن دارد که نیروهای خدمات شهری در شست‌وشو مخازن زباله کوتاهی می‌کنند. با این حال، می‌شود گفت شهروندان هم سهم قابل‌توجهی در کثیفی شهر دارند. رهاسازی زباله از پنجره خودرو در سطح خیابان یا قرار دادن زباله در کنار مخازن هم در این وضعیت بی‌تاثیر نیستند.

مشکل جمع‌آوری زباله را شهروندانی ایجاد می‌کنند که زباله‌های خود را بین ساعت ۷ صبح تا ۱۲ ظهر بیرون از خانه می‌گذارند

یادداشت

اهمیت مدیریت پسماند در کلانشهرها

نرجس سلیمانی - عضو کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر تهران

تقابل و مواجهه با پسماند و پساب، جایگاهی است که فاصله علمی، فرهنگی و گاه اقتصادی جوامع گوناگون با یکدیگر را نمایان می‌کند. به همین دلیل، مدیریت آلودگی بر هم‌افزایی بخش‌های گوناگون جوامع انسانی، به‌شدت تاثیرگذار است. مدیریت آگاه و پیشرو، در یک جریان هم‌افزایی پیوسته از واحد خانواده، به‌عنوان نخستین حلقه زنجیره‌های همزمان و درهم تنیده تولید، مدیریت و کاهش و بازیافت پسماند و پساب آغاز می‌شود. آخرین حلقه این مجموعه در هم‌تنیده در جایگاه‌های دفن زباله‌ها، زباله‌های غیربازیافت و ناتوان از اجتناب از تولید قرار دارد و در میانه این دو ایستگاه آغازین و پایانی، حداقل درباره پساب و پسماند خانگی، با شبکه گسترده‌ای از نهادها، سازمان‌ها و ساختارهای خصوصی، نیمه‌خصوصی، شبه‌خصوصی و دولتی مواجه هستیم. ضعف برنامه‌ریزی و نقایص مدیریتی در هر لحظه از شبانه‌روز، در هر تک حلقه از مجموعه‌های پیش‌گفته در مرحله نخست موجب ایجاد فشار مضاعف بر دیگر رشته‌ها و نوارهای این مجموعه مناسبات و در مرحله دوم در صورت نبود نظارت هوشمند و برخط موجب انفصال و پارگی در ساختار نظام‌مند مدیریت پسماند و پساب می‌شود.

به‌عنوان مثال، یک بخش بلاتکلیف در پسماند شهری تهران اعم از خانگی، بیمارستانی، کارگاهی، تجاری و اداری، موضوع بسیار خطرناک شیرابه است. عدم‌قطعیت در تنظیم روابط و تشخیص دقیق نحوه متناسب برخورد در مقیاس‌های گوناگون از سطح خانگی گرفته تا مخازن روباز و همچنین نحوه جمع‌آوری بدون توجه و مراقبت از این عوامل عفونی حتی تا سطح ایستگاه‌های میانی جمع‌آوری‌کننده و در بسیاری موارد تا سطح انتقال نهایی و حتی در زمان تحویل به نقاط انتهایی مشهود است. هر قطره از شیرابه در ساده‌ترین شکل خود که پسماند خانگی است و در پیچیده‌ترین اشکال خود که اندرکُنش مجموعه عوامل بیماری‌زا در پسماندهای بیمارستانی و کارگاهی است، ده‌ها و در بسیاری موارد، صدها عامل خطرسازی بالقوه در خود حمل می‌کند. کاهش هر یک قطره تولید شیرابه و فاضلاب در هر روز در برنامه هر شهروند تهرانی، با فرض مصرف آب و مواد غذایی توسط یک جامعه ۱۰ میلیون نفری در شهر تهران، اعم از شهروند دائم و موقت، می‌تواند از روز اول موجب صرفه‌جویی در منابع از یک سو و قدرتمندسازی و تسهیل مدیریت مواجهه با این معضل جدی شود. همین یک قطره کاهش در روز در صورتی که به‌عنوان یک الگوی پایدار موردتوجه قرار گیرد در پایان سال اول موجب کاهش معنی‌دار حجم آلودگی‌های ناشی از شیرابه در بازه ۱۵۰ تا ۲۰۰ تن می‌شود.

در شرایطی که همچنان درگیر ویروس کرونا هستیم، با تجدید چرخه‌های بازگشت و سویه‌های جهش یافته آن، مدیریت آلودگی‌ها می‌تواند کمک بسیار ارزشمندی در جهات گوناگون باشد که از آن جمله، مدیریت آلودگی‌ها به روش پایدار و هوشمند می‌تواند موجب کنترل بهتر منابع توسعه‌دهنده آلودگی باشد. از سوی دیگر، رفتار هوشمند و نظارت ساختارگرا می‌تواند به‌طور کلی مانع پدید آمدن مجموعه‌های بیماری‌زا شود و در صورت ایجاد کلونی‌های بیماری نسبت به محدود کردن انتقال به دیگران و مکان‌ها موثر باشد.

در مطالعاتی که نتایج آن منتشر شده، تاثیر مدیریت پسماند بر فاصله‌گذاری اجتماعی و قرنطینه‌های سراسری در چند کلانشهر با مشکلاتی شبیه تهران مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. در این بررسی‌ها که عامل تاثیر همه‌گیر ویروس کووید ۱۹ بر مدیریت پسماند تحلیل شده، افزایش معنی‌دار پسماند در اشکال گوناگون و کاهش انواع دیگری از پسماند، مشاهده شده است. عمده افزایش‌ها در بخش محصولات یک‌بار مصرف و کاهش در بخش‌های دیگر اتفاق افتاده است. در عمل مصرف اقلام مرتبط با بهداشت عمومی و شخصی به‌شدت بالا رفته، بدون آنکه مقررات موردنیاز برای اطمینان از جمع‌آوری، دفن و بازیافت آنها، آموزش داده شود.

سه‌شنبه
۲۹ شهریور ۱۴۰۱- ۲۳ صفر ۱۴۴۴ - ۲۰ سپتامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۵۵-پیاپی ۳۴۷۳

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

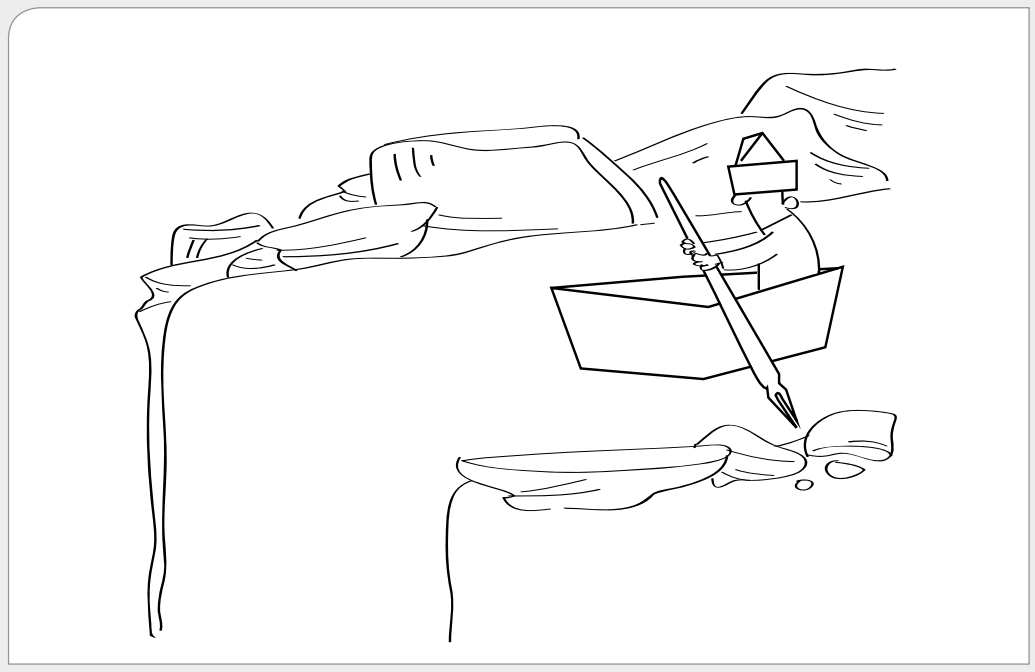
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

ترمز افزایش نرخ مسکن کشیده شد

عکس: آیدا فریدی

بانک مرکزی در گزارشی از وضعیت بازار مسکن در مرداد امسال، نتایج تعداد معاملات و قیمت‌های متفاوتی با ماه‌های پیش از آن اعلام کرد. در حالی که تا ۲ ماه پیش از آن (تیر نسبت به خرداد) رشد ماهانه نرخ مسکن ۵.۸ درصد و در خرداد امسال نسبت به اردیبهشت امسال ۸.۴ درصد بود که نشان از نرخ بالای رشد ماهانه نرخ مسکن در سال جاری داشت، در مرداد امسال نسبت به تیر شاهد افزایش ۲.۵ درصدی نرخ مسکن بودیم که ترمز رشد ماهانه نرخ مسکن به ناگهان کشیده شد. این در حالی است که تعداد معاملات شهر تهران نیز کاهش معناداری در یک ماه مرداد نسبت به تیر امسال نشان داد؛ به‌ویژه که در ماه‌های اردیبهشت تا تیر امسال تعداد معاملات بالای ۱۰ هزار فقره بود و حتی در خرداد امسال ۱۳ هزار فقره معامله را هم رد کرد، اما در مرداد تنها کمی بیش از ۷ هزار معامله مسکن ثبت شده بود.

علت توقف ناگهانی رشد ماهانه نرخ مسکن

به‌گفته کارشناسان اقتصاد مسکن، علت کشیده شدن ترمز رشد ماهانه نرخ مسکن در مرداد امسال این بود که بسیاری از خریداران به انتظار شنیدن خبر توافق مجدد ایران با طرف‌های مذاکره، از بازار خارج شدند؛ این در حالی است که در ۵ ماه ابتدایی امسال، نرخ مسکن افزایش کمتر از ۲۰ درصدی را تجربه کرده و از متوسط متری ۳۴ میلیون تومان در فروردین به متری ۴۲ میلیون تومان در تیر رسید، اما انتشار برخی اخبار در ماه گذشته مبنی بر احتمال دستیابی به توافق در مذاکرات بین‌المللی، از این روند کاست و سبب شد متوسط نرخ مسکن پایتخت از متری ۴۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان به ۴۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان افزایش یابد. گفته می‌شود این ثبات نسبی نرخ مسکن در نیمه تابستان امسال ناشی از روند کاهش نرخ دلار به کمتر از ۲۸ هزار تومان در برخی روزهای مرداد بود.

■ هر متر مسکن در تهران معادل هزار دلار؟

در روزهای اخیر با افزایش دوباره نرخ دلار در بازار و بازگشت آن به بالای ۳۰ هزار تومان، برخی پیش‌بینی‌ها حاکی از احتمال افزایش مجدد نرخ رشد ماهانه نرخ مسکن در پایان ماه جاری است. به‌گفته کارشناسان اقتصاد، همراهی دلار و مسکن چه در کوتاه‌مدت و چه در بلندمدت در اقتصاد کشور مشهود است و نمودارهای همراهی دلار و مسکن نشان می‌دهد در تهران متوسط نرخ هر مترمربع واحد مسکونی به هزار دلار می‌رسد.

■ حباب ۱۱ میلیون تومانی

براساس آخرین گزارش بازار مسکن شهر تهران طی معاملات مرداد، متوسط نرخ هر مترمربع مسکن در تهران ۴۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان است. چنانچه گزاره «هر مترمربع مسکن در تهران معادل هزار دلار» را بپذیریم و نیز با احتساب هر دلار آزاد ۳۱ هزار و ۸۰۰ تومان که هزار دلار آن معادل ۳۱ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان است، حباب نرخ مسکن در پایتخت حدود ۱۱ میلیون تومان (۱۰ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان) خواهد بود. اما در صورتی که متوسط نرخ هر متر مسکن را فقط برای مناطق ۱۹ گانه تهران و بدون در نظر گرفتن ۳ منطقه اول پایتخت (مناطق ۱، ۲ و ۳) که بیشترین فشار قیمتی را به کل شهر تحمیل می‌کنند، محاسبه کنیم، به عدد حدودا ۳۳ میلیون و ۷۹۴ هزار تومان برای متوسط نرخ هر مترمربع مسکن در پایتخت می‌رسیم. در این صورت، حباب واقعی نرخ مسکن در تهران (یعنی مقایسه هر متر مسکن با هزار دلار) حدودا ۲ میلیون تومان (یک میلیون و ۹۹۴ هزار تومان) است.

عامل رشد، صرفا دلار نیست

در همین زمینه روزبه مالکی، کارشناس اقتصاد مسکن در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه مذاکرات بین‌المللی بر معاملات مسکن در ماه گذشته تاثیر گذاشت اظهار کرد: اینکه نرخ دلار با دستیابی به توافق به زیر ۲۰ هزار تومان برسد، بسیار بعید است؛ ممکن است در کوتاه‌مدت نرخ دلار به زیر ۲۵ هزار تومان کاهش یابد، اما به‌سرعت و ظرف یک ماه بار دیگر به نرخ‌های بالای ۲۵ هزار تومان برمی‌گردد. وی افزود: در این صورت بازار مسکن نیز دچار رکود تقریبی می‌شود. البته بعید است به کاهش نرخ منجر شود اما از وقوع رشدهای ناگهانی و جهشی هم دیگر خبری نیست. با این حال اگر نرخ دلار در رقم‌های زیر ۲۵ هزار تومان ثابت بماند، در بلندمدت هم نرخ مسکن روند کاهشی به خود خواهد گرفت، اما در صورت توقف دلار در دامنه قیمتی ۲۵ تا ۲۹ هزار تومان، کاهش نرخ مسکن نخواهیم داشت. این کارشناس اقتصاد مسکن با اشاره به احتمال وجود گزینه دیگری همچون ادامه مذاکرات بین‌المللی ایران با شرایط فعلی گفت: ممکن است در این صورت نرخ دلار کمی افزایشی باشد و پیرو این امر با افزایش نرخ در بازار مسکن، رشد ۲۰ تا ۳۰ درصدی نرخ محتمل خواهد بود. وی در پاسخ به این سوال که آیا ایده «هر متر مسکن در تهران، معادل هزار دلار» صحت دارد؟ یادآور شد: در بلندمدت می‌توان این گزاره را تایید کرد، اما در دوره‌هایی نرخ هر متر مسکن ۱۷۰ دلار بود و دوره‌ای هم ۱۷۰۰ دلار.

■ تورم نهاده‌های ساختمانی

مالکی ادامه داد: در کنار دلار، نرخ نهاده‌های ساختمانی به‌ویژه زمین نیز در نرخ مسکن موثر است. در حال حاضر مهم‌ترین عامل تعیین نرخ مسکن در پایتخت زمین است که هنوز تامین نشده است. وی تاکید کرد: افزایش جهانی نرخ فولاد و سیمان هم در رشد نرخ مسکن تاثیر داشته است. رشد نرخ مسکن حتی به سازنده‌ها هم ضربه زده و رشد هزینه‌های ساخت مسکن را در پی داشته است. در چنین شرایطی حاشیه سود ساخت به‌شدت کاهش می‌یابد.

۱۰۰ متری‌های بی‌مشتری!

در شرایطی که حدود ۶۵ درصد واحدهای عرضه‌شده به بازار مسکن شهر تهران را آپارتمان‌های بالای ۱۰۰ متر تشکیل می‌دهند، سهم این خانه‌ها از معاملات قطعی فقط ۲۸ درصد است. به گزارش ایسنا، آپارتمان‌های بالای ۱۰۰ مترمربع تحت تاثیر کسادی معاملات مسکن در شهر تهران دچار رکود در رکود شده‌اند. گرچه به لحاظ فاصله گرفتن توان طرف تقاضا با سطح عمومی قیمت‌ها در بازار مسکن، واحدهای متوسط و کوچک متراژ، کم‌مشتری هستند اما آپارتمان‌های با متراژ بیش از ۱۰۰ متر گرفتار وضعیت بدون مشتری شده‌اند. مرداد امسال از ۷۸۲۵ معامله مسکن در تهران، سهم آپارتمان‌های بالای ۱۰۰ متر ۲۲۳۵ فقره و واحدهای بالای ۲۰۰ متر فقط ۱۶۶ فقره بود. این نشان می‌دهد شانس فروش واحدهای بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ متر در مقایسه با آپارتمان‌های کوچک‌تر تقریبا یک به سه است. بررسی‌ها گویای آن است حدود ۶۵ درصد واحدهای عرضه‌شده به در بازار مسکن شهر تهران را خانه‌های با متراژ بیش از ۱۰۰ متر تشکیل داده‌اند، این در حالی است که مرداد امسال رتبه اول از نظر تعداد معاملات قطعی به خانه‌های ۶۰ تا ۷۰ متری تعلق داشت و آپارتمان‌های ۵۰ تا ۶۰ متری در جایگاه دوم قرار داشتند. واحدهای مسکونی بالای ۱۰۰ متر در مرداد امسال تنها ۲۸ درصد معاملات مسکن شهر تهران را به خود اختصاص دادند و سهم واحدهای بالای ۲۰۰ متر فقط ۲.۱ درصد بود. از سوی دیگر شکاف ایجادشده بین نرخ مسکن با توان طرف تقاضا باعث کاهش دائمی معاملات واحدهای نوساز و افزایش خرید و فروش آپارتمان‌های قدیمی شده است. مرداد امسال واحدهای با عمر بنای بیش از ۲۰ سال ۲۱ درصد قراردادهای خرید و فروش مسکن در شهر تهران را شامل شدند؛ در حالی که سال گذشته سهم این آپارتمان‌ها از کل معاملات ۱۱ درصد و سال ۱۳۹۲ به میزان ۵.۸ درصد بود. به‌دلیل فشار تقاضایی که برای واحدهای کوچک و متوسط وجود دارد، همچنین کسادی معاملات واحدهای بزرگ متراژ، نرخ هر مترمربع از آپارتمان‌های کوچک، بیش از خانه‌های بزرگ متراژ است. طبق اعلام بانک مرکزی متوسط نرخ هر متر خانه در مرداد ۱۴۰۱ در شهر تهران ۴۲.۷ میلیون تومان بود که در مقایسه با ماه گذشته ۲.۵ درصد و نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. بازار مسکن در سال جاری پس از رونق نسبی در ماه‌های اردیبهشت و خرداد، از ابتدای تیر به‌تدریج با افت معاملات مواجه شد. مرداد امسال ۷۸۲۵ فقره خرید و فروش مسکن در تهران انجام شد؛ در حالی که در خرداد تعداد معاملات ۱۳ هزار و ۸۷۴ فقره بود که نشان می‌دهد خرید و فروش ملک در تهران تقریبا نصف شده است. بر این اساس سرعت رشد ماهانه نرخ نیز در مقایسه با ۲ ماه قبل تقریبا به یک‌چهارم رسیده است.

سخن پایانی

کارشناسان اقتصاد مسکن معتقدند رابطه معناداری میان تعداد معاملات مسکن، متوسط نرخ آن در شهر تهران و ارزش دلار وجود دارد که مجموع این عوامل در نهایت ترمز افزایش نرخ مسکن را کشیده است. اینکه آیا این روند ادامه دارد یا منجر به رکود تورمی در این بخش می‌شود باید منتظر ماند و دید.

از فضای مجازی

نیم‌قرن نفرین نفت برای مسکن

بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۵۵ با فروش ۳ واحد در گیشا می‌شد ۸ خانه در کالیفرنیای امریکا خرید؛ نشانی از حبابی به قدمت نیم‌قرن. حدود ۱۰ درصد جمعیت لس‌آنجلس به‌عنوان بزرگ‌ترین شهر ایالت کالیفرنیا که از گران‌ترین ایالت‌های امریکا است را ایرانیان تشکیل می‌دهند. لس‌آنجلسی که به خاطر کوچ عظیم ایرانیان از دهه‌ها پیش به آن به تهران‌جلس هم معروف شده است. اما علت این کوچ بزرگ به امریکا در نیمه اول دهه ۵۰ چه بود؟ در سال ۵۲ شمسی اعراب برای آزادسازی فلسطین دست به جنگی بزرگ علیه اسرائیل زدند؛ جنگی که هرچند در پایان آن اعراب شکست خوردند، اما تحریم نفتی غرب توسط اوپک باعث شد برگی جدید در تاریخ انرژی جهان رقم بخورد. اعضای اوپک در سال ۵۲ طی دو جلسه تصمیم به کاهش عرضه و افزایش نرخ گرفتند. نتیجه این اتفاق ۴ برابر شدن نرخ نفت خام در کمتر از یک سال بود. ایران تلاش کرد از طریق افزایش تولید و عرضه نفت جای اعراب را بگیرد و به این ترتیب تولید نفت ایران در آن زمان تا نزدیک روزی ۶ میلیون بشکه هم افزایش یافت و صادرات هم به بیش از روزانه ۴.۵ میلیون بشکه رسید؛ از این رو سرانه درآمدهای حقیقی نفتی ایران که در اواخر دهه ۱۹۶۰ به حدود ۴۰۰ دلار رسیده بود تا حدود ۳۵۰۰ دلار در سال ۷۴ میلادی رشد کرد؛ اعدادی که دیگر هیچگاه صنعت نفت ایران به خود ندید. چنین حجم تولید و فروش نفت در شرایطی رقم خورد که جمعیت ایران در آن زمان حدود ۳۲ میلیون نفر بود؛ بنابراین می‌توان گفت مقدار فروش نفت به ازای هر شهروند بیش از ۱۰ برابر مقدار کنونی بوده است. یعنی از ارقام بیش از ۳۰۰۰ دلار در اوایل دهه ۷۰ به حدود ۳۰۰ دلار در سال ۲۰۲۱ رسیده است.

شاه با درآمدهای بادآورده عظیمی مواجه شد؛ دلارهای نفتی که باید در جایی سرمایه‌گذاری و مصرف شوند. در چنین شرایطی حکومت شاه با قدرت تمام شروع به سرکوب نرخ دلار و واردات کالا کرد. با ثابت ماندن نرخ ارز، دیگر تولید برای کسی جذاب نبود، زیرا تورم داخلی رو به افزایش بود اما کالاهای وارداتی به‌دلیل تثبیت نرخ ارز نرخ ثابتی داشتند و به این ترتیب تولیدات داخل خواه‌ناخواه بعد از مدتی مجبور می‌شدند بازار را ترک کنند و جای خود را به کالاهای وارداتی یا در نهایت مونتاژی بدهند. به این ترتیب پول‌های زیادی که روانه اقتصاد ایران شد چندان امکان سرمایه‌گذاری در بازارهای مولد را نداشت و به اجبار به سمت بازارهایی رفت که قابل جایگزینی با واردات نبودند؛ یعنی بازارهایی مانند مسکن. ثروت بادآورده نفتی باعث شد حکومت تبلیغ بسیاری برای شهرنشینی کند و شهرها ناگهان با موج مهاجرت گسترده مواجه شوند؛ به‌طوری که طبق آمارها از سال ۴۵ تا ۵۵ جمعیت پایتخت با رشد ۶۷ درصدی از حدود ۲.۷ به ۴.۵ میلیون نفر رسید. هجوم پول‌های بادآورده به بازار مسکن پایتخت باعث جهش عجیب نرخ ملک در تهران شد. شاخص مسکن بانک مرکزی که در واقع هزینه اجاره‌بها را نشان می‌دهد از سال ۵۰ تا ۵۶ حدودا ۳.۵ برابر شده است. روزنامه کیهان که در آن زمان از معتبرترین نشریات داخلی بود در گزارشی در سال ۵۵ نوشته است: «یک خانه سه‌طبقه که ۵ سال قبل در گیشا ۳۴۰ هزار تومان فروخته شد، الان ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان قیمت پیدا کرده است.» رشد بیش از ۶ برابری نرخ مسکن در این دوره در شرایطی بود که نرخ دلار با بیشترین قدرت سرکوب می‌شد و رشد چندانی نداشت؛ به‌عبارتی دیگر خریداران ملک در ابتدای دهه ۱۳۵۰ طی تنها چند سال بازده دلاری‌های چندصد درصدی را کسب کردند. انبوه این پول‌های بادآورده باعث شد تهران، مانند امروز جزو گران‌ترین شهرهای جهان برای خرید مسکن باشد؛ به‌طوری که بعضا نرخ ملک در تهران از لس‌آنجلس هم بیشتر می‌شد. خانه‌ای سه طبقه‌ای در گیشا که طبق گزارش کیهان در سال ۵۵ نرخ آن به ۲.۲ میلیون تومان رسیده بود، با دلار ۷ تومانی ارزشی معادل بیش از ۳۰۰ هزار دلار داشته است. بررسی داده‌های مسکن در کالیفرنیا نشان می‌دهد متوسط نرخ یک واحد مسکونی در سال ۵۵ شمسی حدود ۴۰ هزار دلار بوده است؛ یعنی ملک سه واحدی خیابان گیشا تقریبا معادل ۸ واحد مسکونی در کالیفرنیا، به‌عنوان یکی از گران‌ترین نقاط جهان بود. همین موضوع عاملی شد که بسیاری از شهروندان تهرانی اقدام به فروش خانه‌های خود و خرید ملک در شهرهای بزرگ و با امکانات بیشتری چون لس‌آنجلس کنند و موج مهاجرت از ایران خلاف باور رایج از چند سال پیش از وقوع انقلاب آغاز شود. هر گاه دولت‌ها درآمدهای‌شان افزایش یافت، بر حباب نرخ مسکن در ایران افزوده شده است.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

دریچه

سرنوشت مبهم خودروهای خارجی

تکلیف حدود ۲۴۰۰ خودرو خارجی مانده در گمرک همچنان مشخص نیست و در حالی که پرونده تعدادی از آنها در مراجع قضایی در حال پیگیری است، مدتی است که از فروش تعداد دیگری از این خودروها به مناطق آزاد کیش و قشم صحبت به میان آمده است.

از طرف دیگر گمرک از تعیین‌تکلیف بیش از هزار خودرو توقیفی در گمرک طی روزهای آینده خبر داده است.

در این راستا، عبدالمجید اجتهادی، مدیرعامل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به وضعیت خودروهای وارداتی اظهار کرد: این خودروها به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ یک دسته خودروهای قاچاق هستند که برای فروش نیاز است رأی قطعی از مرجع قضایی به مرجع رسیدگی‌کننده صادر شود یا دستور فروش داشته باشد. وی ادامه داد: دسته دیگر خودروهای متروکه هستند که وضعیت آنها در مصوبه‌ای توسط دولت در حال بررسی است.

اگر دولت مصوب کند این خودروها به مناطق آزاد کیش و قشم فروخته خواهد شد. این موضوع مورد تقاضای دبیرخانه مناطق آزاد هم هست.

■ تعیین‌تکلیف در گمرک طی روزهای آینده

در این راستا، روح‌الله لطیفی، سخنگوی گمرک اعلام کرد براساس تصمیمات اخذشده و مکاتبات دادستانی قرار است بیش از ۱۰۶۲ خودرو موسوم به پرونده ثبت سفارش در اماکن بندری و گمرکات کشور، در روزهای آینده برای مزایده در اختیار سازمان اموال تملیکی قرار گیرد.

وی افزود: گمرک ایران با ابلاغ تصمیم دادستانی برای ۱۰۶۲ خودرو موسوم به پرونده ثبت سفارش، از گمرکات اجرایی خواست تا فرآیند تحویل خودروهای مذکور به نماینده سازمان اموال تملیکی برای انجام مزایده را انجام دهند. خودروهای فوق اتومبیل‌هایی فاقد ثبت سفارش هستند که باید تکلیف آنها به‌زودی مشخص می‌شد.

به‌گفته او، براساس رأی دادگاه و بخشنامه ۶ شهریور گمرک باتوجه به دعوتنامه دادستانی تهران برای مزایده ۱۰۶۲ دستگاه خودرو قرار شد خودروهای مانده در گمرک تعیین تکلیف شود. براساس قانون باید فرآیند تحویل خودروها به نمایندگان سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی تا ۲۷ شهریور طی می‌شد.

براساس این گزارش به نقل از روابط عمومی گمرک، لطیفی گفت: براساس مکاتبه مرکز مبارزه با جرایم سازمان‌یافته گمرک ایران با گمرکات اجرایی از روز دوشنبه ۲۲ شهریور به مدت ۱۰ روز ادارات استاندارد و محیط‌زیست باید نماینده خود را به محل نگهداری خودروهای فوق اعزام کنند تا گواهی تایید را برای راهور صادر کنند.

سخنگوی گمرک کشور ادامه داد: براساس مصوبات دولت ترخیص خودروهایی که حجم موتور آنها بالای ۲۵۰۰ سی سی بوده یا خودروهای امریکایی یا خودروهایی که به سفارش امریکا ساخته شدند ممنوع است و ظاهرا سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیز برای خودروهای قاچاق یا فاقد مدارک مثبته ورود، انهدام فنی را دنبال می‌کند و موتورهای این خودروها نیز برای استفاده از فناوری‌های موجود در اختیار دانشکده‌های مهندسی و فنی کشور قرار خواهند گرفت تا دانشجویان در حوزه‌هایی همچون مهندسی معکوس از آنها استفاده کنند. براساس این گزارش، خودروهای وارداتی دپوشده از سال‌ها قبل از ممنوعیت واردات و در نتیجه تصمیم یکباره برای ممنوعیت، در گمرک بلاتکلیف باقی مانده‌اند. بیش از ۱۲ هزار خودرو در گمرک دپو شده که در نهایت با چند مصوبه و تمدید زمان، از دی ۱۳۹۷ تا شهریور ۱۳۹۹ تعداد زیادی از آن ترخیص شد اما بخشی دیگر به دلایل مختلف، ترخیص نشده و مدت‌هاست در انبارها مانده است.

نظرگاه

۳ مزیت عضویت ایران در شانگهای

مهدی صفری- معاون دیپلماسی اقتصادی وزیر امور خارجه: ترانزیت، انرژی و حوزه دفاعی سه مزیت ایران در سازمان همکاری شانگهای هستند و هدف ما از عضویت در این سازمان انتفاع اقتصادی است. ارزش بازار منطقه شانگهای به بیش از ۹ میلیارد دلار می‌رسد که می‌تواند فرصت خوبی برای توسعه صادرات کشورمان فراهم کند. میزان صادرات ایران به چین حدود ۵ میلیارد دلار برآورد شده و تجارت با هند نیز به حدود ۲ میلیارد دلار و با روسیه به بیش از یک میلیارد دلار می‌رسد. بازار سازمان همکاری شانگهای محدود به حوزه انرژی نیست و مواردی چون صدور کالا، خدمات مهندسی و انتقال فناوری را نیز شامل می‌شود. یکی دیگر از مزیت‌های ایران برای اعضای شانگهای دسترسی به آب‌های آزاد و ترانزیت کالا است؛ به‌طوری که با عضویت ایران در سازمان شانگهای، تمام کشورهای آسیای مرکزی به‌واسطه کشورمان به دریاهای آزاد راه پیدا می‌کنند.

به‌علاوه اینکه با ورود اعضای جدید به شانگهای، این سازمان از یک سازمان منطقه‌ای در حال تبدیل شدن به یک نهاد بین‌المللی است؛ یعنی جز اعضای اصلی، اعضای ناظری مثل ترکیه و جمهوری آذربایجان در این سازمان حضور دارند و حتی کشورهای عربی همچون امارات، قطر و عمان هم برای عضویت تقاضا ارائه داده‌اند.

ایران و روسیه در زمینه گاز و تولیدات نفتی در سطح بالایی هستند و در عین حال چین، هند و پاکستان مصرف‌کننده بزرگ نفت و گاز به‌شمار می‌روند. ازبکستان، قرقیزستان و تاجیکستان نیز بازارهای جدید انرژی کشورمان هستند. این شرایط باعث افزایش تعاملات سیاسی و اقتصادی در منطقه و ملاقات‌هایی سالانه بین وزرای خارجه و رؤسای‌جمهوری کشورها می‌شود.

درباره فرآیند عضویت ایران در شانگهای نیز باید گفت تاکنون ۴۹ سند مربوط به عضویت ایران که لایحه آن تقدیم مجلس شده، باید در مجالس ۸ کشور عضو نیز تصویب شود؛ پس از آن در جلسه سال آینده که در هند برگزار می‌شود، رؤسای‌جمهوری موافقتنامه‌ها را امضا خواهند کرد و رسمی شدن پذیرش ما در پیمان شانگهای تکمیل می‌شود.